

Afdeling	: Vergunningen, Toezicht en Handhaving	B&W-voorstel: BW-009435
Naam opsteller voorstel	: Creemers, Lilian	Zaaknummer JOIN: RAD-001255
Portefeuillehouder	: A.A.M.M. (Jos) Heijmans	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1.

Voorstel

1. Van het rapport "Moeten wij ons zorgen maken!?", onderzoek naar het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar in de gemeente Weert kennis nemen;
2. Van het Jong Proef onderzoek BHBW 0-meting kennis nemen;
3. Gewijzigd Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet (versie 1.1.) aanbieden aan de raad ter vaststelling;
4. De raad vragen het benodigde budget met ingang van 2017 structureel te verhogen met. € 20.000.00 voor de uitvoering van de interventies en acties uit het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1. en dit voorstel meenemen in de integrale prioriteiten afweging 2017.

Inleiding

Bij de vaststelling van het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet in april 2015 heeft de raad opdracht verstrekt een 0-meting ten aanzien van het onderwerp alcoholgebruik onder jongeren voor onze gemeente uit te laten voeren.

Daarnaast is er toestemming verleend om toezicht en handhaving in te zetten waar nodig. De raad heeft hierbij besloten om op basis van de uitkomsten en resultaten van deze 0-meting een definitief interventie- en actieplan voor 2016-2018 vast te stellen. Indien hiervoor aanvullende financiële middelen nodig zijn neemt de raad daarover een besluit.

Beoogd effect/doel

Weert, 01-04-2016 De directeur,	S		B	W	W	W	W
				HL	FvE	PS	GG
	akkoord						
		bespreken					
Soort besluit: Besluit college		Vergadering B&W van 19-04-2016					

In te vullen door het B&W secretariaat:

Akkoord

Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder

Anders, nl.:

Beslissing d.d.:

19-04-2016

Niet akkoord

Gewijzigde versie

A-stuk

B-stuk

C-stuk

De secretaris,

Totaal aantal pagina's: 6
Pagina 1

De aanbevelingen welke uit de 0-meting naar voren zijn gekomen zijn verwerkt in het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1. De uitgangspunten van het oorspronkelijke plan zijn in stand gebleven. In het plan staat de omgeving van de jongere centraal en ligt het accent sterk op preventieve maatregelen en acties. Dit vanuit het te behalen doel, namelijk "Terugdringen alcoholgebruik door jongeren in Weert".

Argumenten

- 1.1. *Het rapport "Moeten wij ons zorgen maken!?", onderzoek naar het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar in de gemeente Weert geeft het beeld weer van het thema alcohol onder jongeren in een brede context.*
Het rapport is toegevoegd als bijlage.
- 2.1. *Het Jong Proef onderzoek BHBW 0-meting geeft informatie over de stand van zaken ten aanzien van het verkrijgen en verstrekken van alcohol aan jongeren in de horeca.*
Het rapport is toegevoegd als bijlage.
- 3.1. *De aanbevelingen uit het rapport "Moeten wij ons zorgen maken zijn verwerkt in het gewijzigd Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1.*
Het plan is op de noodzakelijke onderdelen bijgesteld. Dit resulteert in interventies en acties voor 2016-2018. De interventies en acties fungeren als basis voor de uitvoering van het plan.
Bijgevoegde tabel laat de thema's uit het "oude" plan zien met daarnaast de aanpassingen voor 2016-2018 aan de hand van de 0-meting.
- 4.1. *Voor de uitvoering van de interventies en acties is structureel budget nodig van € 30.000,00 per jaar.*
Bijgevoegd kostenoverzicht geeft inzicht in opbouw van de kosten voor de komende jaren. In de begroting is structureel € 10.000,00 per jaar opgenomen.

Kanttekeningen

Uit het onderzoek blijkt welke partijen betrokken zijn bij het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar. Daarnaast is aangegeven welke rol de verschillende organisaties innemen. Ook is de situatie in Weert met cijfers beschreven. Uit verschillende interviews is alle informatie verrijkt. Er kan terug worden gekeken op een goed verlopen onderzoek. Een onderzoek waarin de informatieversplintering m.b.t. dit onderwerp bij elkaar is gebracht.

De cijfers laten zien dat de jongeren in Weert niet "afwijken" van andere jongeren in Nederland als het gaat om het drinken van alcohol. Zo blijkt het zelfs te zijn dat ze gemiddeld minder drinken. Wel is er nog steeds overlast, komen er nog steeds jongeren op de alcoholpoli met een alcoholintoxicatie en wordt alcohol als een heel normaal iets gezien.

Als er een algemene tendens heerst binnen het rapport is het wel dat er behoefte is aan structurele samenwerking op dit thema. Door samenwerking tussen de verschillende actoren kan er met het voorliggende Preventie- en Handhavingsplan versie 1.1. kan eenduidig en effectief richting worden bepaald bij het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren. Het plan dient hierbij een de bewustzijnsverandering in gang te zetten, die nodig is om de huidige perceptie over alcoholgebruik en de gevolgen daarvan te veranderen.

Als we terugkomen op de vraag of we ons zorgen moeten maken!?

Ja! We moeten ons druk blijven maken om het alcoholgebruik van jongeren.

De impact van bovenmatig alcoholgebruik op hun gezondheid is groot en blijft daarom vragen om een inperking van het gebruik. Samenwerking is hierbij het sleutelwoord.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Het benodigde budget voor de uitvoering van het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1. bedraagt € 30.000,-- structureel.

2016:

Uitgaande van besluitvorming in de raadsvergadering van mei 2016 is voor 2016 een bedrag benodigd van € 17.500,-- ($7/12 \times € 30.000,--$). In de begroting 2016 is structureel al een bedrag opgenomen van € 10.000,-- (1400100/6343944). In het kader van de overhevelingen 2015 naar 2016 is in de resultaatbestemming van de jaarstukken 2015 een bedrag opgenomen van € 6.223,-- voor het in 2016 uitvoering geven aan reeds aangegane verplichtingen. Hiermee komt het budget voor 2016 eenmalig op € 16.223,--. Ten opzichte van de benodigde € 17.500,-- is dit vooralsnog nagenoeg toereikend. Besluitvorming over de overhevelingen vindt pas plaats bij de vaststelling van de jaarstukken 2015 (raad 22 juni 2016).

2017 en volgende jaren:

Voor 2017 is al structureel een bedrag beschikbaar van € 10.000,--. Ten aanzien van de aanvullende € 20.000,-- voor 2017 en volgende jaren wordt voorgesteld deze te betrekken in de integrale prioriteiten afweging 2017 zoals die onderdeel uitmaakt van de voorjaarsnota 2016. Hiertoe zal een voorstel worden ingediend.

Uitvoering/evaluatie

Conform afspraken in het plan.

Communicatie/participatie

Het Preventie- en Handhavingsplan versie 1.1. is tot stand gekomen na overleg met Koninklijke Horeca Nederland, Bewoners Organisatie Binnenstad, Horeca-KVU overleg, politie, Vincent van Gogh instituut en gemeente.

Overleg gevoerd met

Intern:

Afdeling VTH
Afdeling OCSW
Afdeling Concernstaf

Extern:

Interview(s) / gesprekken met alle genoemde en betrokken partijen.

Bijlagen

- Thema's uit het "oude" plan met daarnaast de aanpassingen voor 2016-2018 aan de hand van de 0-metingt.
- Kostenoverzicht per jaar 2016 – 2018.
- Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1.
- "Moeten wij ons zorgen maken!?"Onderzoek naar het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar in de gemeente Weert.
- Jong Proef onderzoek BHBW 0-meting.

Tabel

Thema's uit het "oude" plan 2015 met daarnaast de aanpassingen voor 2016-2018 aan de hand van de 0-meting.

Interventies en acties 2015	Interventies en acties 2016-2018
Communicatieagenda	Verfijnen van de communicatieagenda door meer aan te sluiten bij de landelijke NIX18. Daarnaast is het zaak om de verschillende acties die beschreven zijn in de Lekker Friz campagne structureler te gaan gebruiken en uitvoeren.
Gedragbeïnvloeding	Gedragbeïnvloeding vooral zoeken in het pedagogische karakter. Een nieuw initiatief is "Uit met Ouders". Gezien het succes van de eerste editie in 2015 wordt dit een jaarlijks terugkerend fenomeen. - Structurele samenwerking zoeken tussen de scholen in Weert, zorginstellingen en de gemeente. Dit om de grote rol die zij spelen in de opvoeding van jongeren ten gunste van de alcoholmatiging van jongeren in Weert te gebruiken.
Mystery Guests	Mystery Guests vanuit de Jong Proef Onderzoeksmethodiek gebruiken. Later wordt er nog verder ingegaan op deze methodiek. Duidelijk is dat deze methodiek voorziet in controle, preventie en kan leiden tot gerichte handhaving.
Nalevingsonderzoek	Dit onderzoek wordt niet structureel ingezet. Wel wordt dit gerichte onderzoek, mocht dit nodig zijn, aanvullend op de Jong Proef Onderzoeksmethode ingezet.
Stimulering alcoholmatigings activiteiten	Er zijn geen alcoholmatigingssubsidies beschikbaar. Wel kan er tegen betaling gebruik worden gemaakt van landelijke campagnes. In de gemeente Weert werd voorheen gebruik gemaakt van Lekker Friz. Door dit opnieuw op te starten en deze meer met lokale campagne te combineren en de landelijke campagne NIX18 zal er: - Een groter bereik zijn voor de ontwikkelde acties en interventies uit de Lekker Friz campagne.
Positieve benadering ondernemers	De Jong Proef methodiek implementeren om ondernemers positief bij de bewustzijnsverandering over het alcoholgebruik van jongeren te betrekken.
Convenant Veilig en Gezellig Uitgaan Weert Alcohol Handhavingstappenplan	De verdere uitwerking en acties binnen het convenant blijven onveranderd uitgevoerd worden.
Beperken Happy Hours	Het beperken van happy hours blijft onveranderd een actiepunten.
Uitvoering van toezicht	Aan de hand van de bevindingen uit het jaarlijkse Jong Proef onderzoek wordt het toezicht gericht op excessen en hotspots.
Effectmeting, evaluatie en bijstelling	Door de 0-meting is er een basis gelegd voor een jaarlijks terugkerende evaluatie over de stand van zaken in Weert m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren in Weert.
-	Het opzetten van een Integraal coördinatieteam DHW . Uit het onderzoek is duidelijk naar voren gekomen dat er een gemis is aan samenwerking en onderlinge samenhang tussen diverse organisaties en middelen. Een duidelijk coördinerende rol zal zorgen dat de eerder genoemde ontbrekende factoren gewaarborgd worden.

Kostenoverzicht per jaar 2016 – 2018

PREVENTIE		
Middel	Frequentie	Kosten per jaar
Communicatie	Continu	€ 5.000,00
Combinatieonderzoek: Risicoinventarisatie / Hotspotinventarisatie / Nalevingsonderzoek	Jaarlijks	€ 6.400,00
Gedragbeïnvloedende activiteiten: Informatiebijeenkomsten o.a. 'Uit met Ouders'	Jaarlijks	€ 5.000,00
GGD Gezondheidsmonitor	1 x per 4 jaar	Nvt (GGD)
Totaal Preventie		€ 16.400,00
HANDHAVING		
Middel	Aantal locaties / evenementen	Kosten per jaar
Controle leeftijdsgrens: Commerciële horeca (166) Para-commerciële horeca (52) Overigen (16)	Gemiddeld 1 controle per jaar per gelegenheid (234)	€ 11.700,00
Evenement (38): Minder dan 2000 bezoekers (35) Meer dan 2000 bezoekers (3)	Gemiddeld 1 controle per evenement met ontheffing art. 35 DHW (38)	€ 1.900,00
Totaal Handhaving		€ 13.600,00
Totaal Preventie en Handhaving		€ 30.000,00

Vergadering Gemeenteraad van 25-05-2016		
Afdeling	: VTH	Raadsvoorstel: RAD-001255
Naam opsteller voorstel	: Creemers, Lilian	Zaaknummer JOIN: Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet
Portefeuillehouder	: A.A.M.M. (Jos) Heijmans	Agendapunt:

Onderwerp

Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1.

Voorstel

1. Van het rapport "Moeten wij ons zorgen maken!?", onderzoek naar het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar in de gemeente Weert kennis nemen;
2. Van het Jong Proef onderzoek BHBW 0-meting kennis nemen;
3. Gewijzigd Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet (versie 1.1.) vast stellen;
4. De structurele verhoging van € 20.000.00 voor de uitvoering van de interventies en acties uit het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1. meenemen in de integrale prioriteiten afweging 2017.

Inleiding

Bij de vaststelling van het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet in april 2015 heeft de raad opdracht verstrekt een 0-meting ten aanzien van het onderwerp alcoholgebruik onder jongeren voor onze gemeente uit te laten voeren. Daarnaast is er toestemming verleend om toezicht en handhaving in te zetten waar nodig. De raad heeft hierbij besloten om op basis van de uitkomsten en resultaten van deze 0-meting een definitief interventie- en actieplan voor 2016-2018 vast te stellen. Indien hiervoor aanvullende financiële middelen nodig zijn neemt de raad daarover een besluit.

Beoogd effect/doel

De aanbevelingen welke uit de 0-meting naar voren zijn gekomen zijn verwerkt in het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2018 versie 1.1. De uitgangspunten van het oorspronkelijke plan zijn in stand gebleven. In het plan staat de omgeving van de jongere centraal en ligt het accent sterk op preventieve maatregelen en acties. Dit vanuit het te behalen doel, namelijk "Terugdringen alcoholgebruik door jongeren in Weert".

Argumenten

- 1.1. *Het rapport "Moeten wij ons zorgen maken!?", onderzoek naar het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar in de gemeente Weert*

geeft het beeld weer van het thema alcohol onder jongeren in een brede context.

Het rapport is toegevoegd als bijlage.

- 2.1. *Het Jong Proef onderzoek BHBW 0-meting geeft informatie over de stand van zaken ten aanzien van het verkrijgen en verstrekken van alcohol aan jongeren in de horeca.*

Het rapport is toegevoegd als bijlage.

- 3.1. *De aanbevelingen uit het rapport "Moeten wij ons zorgen maken zijn verwerkt in het gewijzigd Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet (versie 1.1.).*

Het plan is op de noodzakelijke onderdelen bijgesteld. Dit resulteert in interventies en acties voor 2016-2018. De interventies en acties fungeren als basis voor de uitvoering van het plan;

Bijgevoegde tabel laat de thema's uit het "oude" plan zien met daarnaast de aanpassingen voor 2016-2018 aan de hand van de 0-meting.

- 4.1. *Voor de uitvoering van de interventies en acties is structureel budget nodig van € 30.000,00 per jaar.*

Bijgevoegd kostenoverzicht geeft inzicht in opbouw van de kosten voor de komende jaren. In de begroting is structureel € 10.000,00 per jaar opgenomen.

Kanttekeningen

Uit het onderzoek blijkt welke partijen betrokken zijn bij het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar. Daarnaast is aangegeven welke rol de verschillende organisaties innemen. Ook is de situatie in Weert met cijfers beschreven. Uit verschillende interviews is alle informatie verrijkt. Er kan terug worden gekeken op een goed verlopen onderzoek. Een onderzoek waarin de informatieversplintering m.b.t. dit onderwerp bij elkaar is gebracht.

De cijfers laten zien dat de jongeren in Weert niet "afwijken" van andere jongeren in Nederland als het gaat om het drinken van alcohol. Zo blijkt het zelfs te zijn dat ze gemiddeld minder drinken. Wel is er nog steeds overlast, komen er nog steeds jongeren op de alcoholpoli met een alcoholintoxicatie en wordt alcohol als een heel normaal iets gezien.

Als er een algemene tendens heerst binnen het rapport is het wel dat er behoefte is aan structurele samenwerking op dit thema. Door samenwerking tussen de verschillende actoren kan er met het voorliggende Preventie- en Handhavingsplan versie 1.1. kan eenduidig en effectief richting worden bepaald bij het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren. Het plan dient hierbij een de bewustzijnsverandering in gang te zetten, die nodig is om de huidige perceptie over alcoholgebruik en de gevolgen daarvan te veranderen.

Als we terugkomen op de vraag of we ons zorgen moeten maken!?

Ja! We moeten ons druk blijven maken om het alcoholgebruik van jongeren.

De impact van bovenmatig alcoholgebruik op hun gezondheid is groot en blijft daarom vragen om een inperking van het gebruik. Samenwerking is hierbij het sleutelwoord.

Financiële gevolgen

Het benodigde budget voor de uitvoering van het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet 1.1. bedraagt € 30.000,-- structureel.

2016:

Aangezien 2016 al voor 5/12 voorbij is, is voor 2016 een bedrag benodigd van € 17.500,-- (7/12 x € 30.000,--). In de begroting 2016 is structureel al een bedrag opgenomen van € 10.000,-- (1400100/6343944). In het kader van de overhevelingen 2015 naar 2016 is in de resultaatbestemming van de jaarstukken 2015 een bedrag opgenomen van € 6.223,-- voor het in 2016 uitvoering geven aan reeds aangegane verplichtingen. Hiermee komt het budget voor 2016 eenmalig op € 16.223,--. Ten opzichte van de benodigde € 17.500,-- is dit vooralsnog nagenoeg toereikend. Besluitvorming over de overhevelingen vindt pas plaats bij de vaststelling van de jaarstukken 2015 (raad 22 juni 2016).

2017 en volgende jaren:

Voor 2017 is al structureel een bedrag beschikbaar van € 10.000,--. Ten aanzien van de aanvullende € 20.000,-- voor 2017 en volgende jaren wordt voorgesteld deze te betrekken in de integrale prioriteiten afweging 2017 zoals die onderdeel uitmaakt van de voorjaarsnota 2016. Hiertoe zal een voorstel worden ingediend.

Uitvoering/evaluatie

Conform afspraken in het plan.

Communicatie/participatie

Het Preventie- en Handhavingsplan versie 1.1. is tot stand gekomen na overleg met Koninklijke Horeca Nederland, Bewoners Organisatie Binnenstad, Horeca-KVU overleg, politie, Vincent van Gogh instituut en gemeente.

Advies raadscommissie

-

Bijlagen

- Thema's uit het "oude" plan met daarnaast de aanpassingen voor 2016-2018 aan de hand van de 0-meting.
- Kostenoverzicht per jaar 2016 - 2018.
- Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1.
- "Moeten wij ons zorgen maken!?"Onderzoek naar het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar in de gemeente Weert.
- Jong Proef onderzoek BHBW 0-meting.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,
de secretaris, de burgemeester,

M.H.F. Knaapen

A.A.M.M. Heijmans

Nummer raadsvoorstel: RAD-001255

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 19-04-2016;

besluit:

1. Van het rapport "Moeten wij ons zorgen maken!?", onderzoek naar het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar in de gemeente Weert kennis nemen;
2. Van het Jong Proef onderzoek BHBW 0-meting kennis nemen;
3. Gewijzigde Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1. vast stellen;
4. De structurele verhoging van € 20.000.00 voor de uitvoering van de interventies en acties uit het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet versie 1.1. meenemen in de integrale prioriteiten afweging 2017.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 25-05-2016.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans

**PREVENTIE- EN
HANDHAVINGSPLAN!**

***Drank- en Horecawet
1.1.***

2016 - 2018

Agenda: Procedure vaststelling

- Inwerkingtreding Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet, 29 april 2015.
- Uitvoering 0-Meting, juli – december 2015;
- Verdere uitwerking Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet (1.1.) met bijgesteld interventie- en actieplan 2016-2018, januari / februari 2016;
- Ontwerp Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet met actieplan in college, 19 april 2016;
- Behandeling informatiebijeenkomst, 10 mei 2016;
- Behandeling raadcommissie, 17 mei 2016;
- Vaststelling door de raad 25 mei 2016;
- Inwerkingtreding Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet (1.1) met actieplan 2016-2018 25 mei 2016.

Gemeente Weert, 19 april 2016

Portefeuillehouder Openbare Orde en Veiligheid: burgemeester A.A.M.M. Heijmans
Portefeuillehouder Horeca: burgemeester A.A.M.M. Heijmans

Dit document is te downloaden van www.weert.nl

SAMENVATTING

Het primaire doel van de Drank- en Horecawet (hierna DHW) is het verminderen van alcoholgebruik onder jongeren en alcohol gerelateerde verstoringen van de openbare orde aanpakken.

Gemeenten zijn verplicht om een op grond van artikel 43a van de Drank- en Horecawet een preventie en handhavingsplan (hierna PenH-plan) op te stellen. Hierin moet aan de orde komen wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol en welke resultaten behaald moeten worden.

De gemeente Weert hecht grote waarde aan een goed alcoholmatigingsbeleid. Overmatig alcoholgebruik kan leiden tot onder andere uitgaansgeweld, overlast, huiselijk geweld, ziekteverzuim, hart- en vaatziekten en verkeersongelukken.

Het thema alcoholmatiging vraagt om een integrale aanpak en is een doorlopend proces. Voor een sluitend verhaal is het van belang om op verschillende gebieden interventies te plegen; preventie, regelgeving en handhaving. Om het beleid te laten slagen is aanpak en inzet op alle drie deze terreinen noodzakelijk. Inzet op enkel een van de terreinen zal minder effectief zijn.

De DHW geeft gemeenten bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden. Het onderwerp raakt diverse beleidsterreinen, zoals gezondheidsbeleid, jeugdbeleid, alcohol(matigings)beleid, handhavingsbeleid en openbare orde en veiligheid.

Doelstellingen van de wetgever met de DHW zijn:

- alcoholgebruik onder jongeren terugdringen;
- alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde aanpakken;
- bijdragen aan het verminderen van de administratieve lasten.

Na de wijziging van de DHW in 2013 is er per 2014 opnieuw een wijziging doorgevoerd. Een belangrijke wijziging is de verhoging van de leeftijdsgrens voor het schenken aan en gebruiken door jongeren onder de 18 jaar. Een andere wijziging is dat gemeenten elke vier jaar een PenH-plan moeten vaststellen, gelijktijdig met de lokale nota gezondheidsbeleid. Dit plan moet naast de hoofdzaken uit het beleid met betrekking tot preventie van alcoholgebruik onder vooral jongeren, ook beschrijven op welke manier er invulling wordt gegeven aan de handhavingstaken die op grond van de DHW zijn verkregen. Het nieuwe artikel 43a van de DHW geeft aan wat er in het PenH-plan moet worden opgenomen:

- de doelstellingen van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol;
- welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen;
- de wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

In ons beleid leggen wij een sterk accent op preventieactiviteiten. Met een positieve benadering van de omgeving van de jongere, zoals ouders en aanbieders van alcoholische dranken, en met gerichte handhaving denken we maximaal effect te bereiken en onze handhavingsinzet tot een minimum te kunnen beperken.

O-METING EN ACTIES 2015

Bij de vaststelling van het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet in april 2015 heeft de raad opdracht verstrekt een 0-meting ten aanzien van het onderwerp alcoholgebruik onder jongeren voor onze gemeente uit te laten voeren.

Daarnaast is er toestemming verleend om toezicht en handhaving in te zetten waar nodig.

De raad heeft hierbij besloten om op basis van de uitkomsten en resultaten van deze 0-meting een definitief interventie- en actieplan voor 2016-2018 vast te stellen. Indien hiervoor aanvullende financiële middelen nodig zijn neemt de raad daarover een besluit.

De aanbevelingen welke uit de 0-meting naar voren zijn gekomen zijn verwerkt in het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2018 1.1. De uitgangspunten van het oorspronkelijke plan zijn in stand gebleven. In het plan staat de omgeving van de jongere centraal en ligt het accent sterk op preventieve maatregelen en acties. Dit vanuit het te behalen doel, namelijk "Terugdringen alcoholgebruik door jongeren in Weert".

Om de interventies en acties in het programma 2016-2018 uit te kunnen voeren is het noodzakelijk dat er financiële middelen beschikbaar gesteld worden. Dit is uitgewerkt in hoofdstuk 7. Middelen.

UITVOERING 0-METING

De vraag is: "Moeten wij ons zorgen maken over het alcoholgebruik van jongeren in Weert?"

Om deze vraag te kunnen beantwoorden is er in juli 2015 begonnen met een 0- meting. Deze 0-meting heeft als doel om een met feiten onderbouwd beeld te schetsen van het alcoholgebruik van de jongeren in Weert. Door alle partijen die betrokken zijn bij dit onderwerp door te lichten wordt er een duidelijk en vooral verhelderend beeld gegeven. Aan de hand van dit geschetste beeld kan er een specifieke richting aan het Preventie- en Handhavingsplan 2016-2018 voor de gemeente Weert worden gegeven.

Tabel: Acties ondernomen t.b.v. 0-meting alcoholgebruik jongeren in de gemeente Weert

Benaderde partijen	Ondernomen acties
Gemeente Weert	<ul style="list-style-type: none"> Analyseren van het plan Lekker Frizz 2015-2018 Interviewen van diversen medewerkers binnen de gemeente Weert
Politie Regio Limburg-Noord	<ul style="list-style-type: none"> Analyseren van rapportages Jeugdagent In deze rapportages zijn o.a. meegenomen de surveillances die hebben plaatsgevonden gedurende uitgaansavonden, een alcoholcontrole onder minderjarigen, gesprekken met minderjarigen en gesprekken met ouders die hebben plaatsgevonden
Toeziethouders Drank- en Horecawet	<ul style="list-style-type: none"> Analyseren van surveillances door ingehuurd toezichthouders (BOA's domein I/II) De surveillances hebben zowel bij de commerciële als de para-commerciële horeca plaatsgevonden Interview met vertegenwoordiger van Sinvest en medewerkers van de gemeente Weert
HALT	<ul style="list-style-type: none"> Analyseren processen en aanbod interventies HALT Interview met HALT medewerker Analyseren cijfers HALT
Vincen van Gogh	<ul style="list-style-type: none"> Analyseren processen en aanbod interventies Vincent van Gogh Interview met medewerker Vincent van Gogh

GGD	<ul style="list-style-type: none"> • Raadplegen van de Jongerenmonitor 2013
De Alcoholpoli	<ul style="list-style-type: none"> • Bijwonen van presentatie door Kinderarts over alcoholgebruik van jongeren • Analyseren van de cijfers van de alcoholpoli • Analyseren van het proces bij de alcoholpoli
Commerciële Horeca	<ul style="list-style-type: none"> • Analyseren van het Jong Proef onderzoek • Interview met Koninklijke Horeca Nederland • Interview met woordvoerder van supermarkt de Lidl in Weert
Para-commerciële Horeca	<ul style="list-style-type: none"> • Analyseren van het Jong Proef onderzoek
Scholen	<ul style="list-style-type: none"> • Interview zorg coördinator van het Kwadrant • Interview medewerker van het Vincent van Gogh • Analyseren van overige informatie die beschikbaar was
Ouders	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van Uit met Ouders • Op deze avond hebben ouders meer informatie gekregen over de partijen waarmee jongeren te maken hebben of kunnen krijgen wanneer ze uitgaan. Zo waren er voorlichtingen van de Alcoholpoli, de politie, Halt en het Vincent van Gogh. Ook werden er twee horecabedrijven bezocht, alwaar de ouders de mogelijkheid hadden om vragen te stellen aan de horeca-ondernemers. • Afnemen van een enquête bij de ouders aanwezig tijdens de Uit met Ouders avond. • Interview met een ouder waavan het kind op de alcoholpoli terecht is gekomen
Jongeren	<ul style="list-style-type: none"> • Analyseren van diepte interviews, afgenomen met jongeren tussen 16 en 18 jaar.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 0-METING

Landelijk beeld

- Op 16 jarige leeftijd heeft een groot deel van de jongeren al ooit gedronken (80%);
- Het aantal jongeren dat voor hun 16^e levensjaar ooit alcohol heeft gedronken daalt;
- Het aantal jongeren dat voor hun 16^e levensjaar meer dan 5 glazen alcohol per gelegenheid heeft gedronken (Binge Drinken) is gedaald. Bij 16 jarige blijft dit op hetzelfde niveau;
- Er is geen verschil tussen het alcoholgebruik van jongens en meisjes op deze leeftijd;
- Alcoholgebruik neemt toe naarmate het opleidingsniveau afneemt;
- Het aantal jongeren dat voor een alcoholintoxicatie is behandeld bij de kinderarts is in 2014 licht gestegen;
- Vrijwel alle jongeren en jongvolwassenen drinken tijdens het uitgaan;
- Vooral op weekend dagen is de alcoholinname fors te noemen. 10 Glazen is eerder norm dan uitzondering;
- Indrinken blijft een wijd verbreid fenomeen. Het wordt gezien als een manier om kosten te besparen, gezien de forse prijzen in de horecagelegenheden. Om toch jongeren te trekken worden er vaak speciale prijsacties gelanceerd door de ondernemers;
- De naleving van de wetswijziging in de DHW laat op veel plaatsen nog te wensen over.

GGD Limburg Noord

- Naast het kind staat voor de JGZ ook de opvoeder centraal. Dit uitgangspunt moet in de toekomst kunnen worden benut om ook de opvoeders te bereiken over alcoholgebruik en de gevolgen daarvan;
- De gemiddelde leeftijd waarop de jongeren in Weert voor de eerste keer alcohol drinken is 11 jaar;

- In vergelijking met Limburg Noord wordt er in de gemeente Weert procentueel gezien in veel van de volgende categorieën positiever gescoord:
 - o Heb je alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken?
 - o Heb je de afgelopen 4 weken aan binge drinking gedaan (meer dan 5 glazen per gelegenheid)?
 - o Ben je de afgelopen 4 weken aangeschoten geweest?
 - o Wanneer heb je voor het eerst alcohol gedronken?
- Dit betekent dat de jongeren in Weert t.o.v. de jongeren in Limburg Noord minder alcohol drinken;
- Positief is dat er over het algemeen een dalende trend is m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren;
- De nieuwe GGD monitoren zijn een mooi middel om de situatie van de jongeren in Weert te verduidelijken en veranderingen te volgen;
- De GGD kan dus een uitstekende partner zijn in het verstrekken van informatie over het alcoholgebruik en de voorlichting aan jongeren over alcoholgebruik.

Gemeente Weert

- Samenwerking met het Vincent van Gogh instituut is intensief;
- Samenwerking met Bureau HALT is niet of nauwelijks terug te vinden;
- Er worden enorm veel actiepunten genoemd, in de praktijk wordt een beperkt gedeelte echt opgepakt;
- Er mist een coördinerend/leidend persoon vanuit de gemeente die als spil kan fungeren tussen alle partijen die op enerlei wijze te maken hebben met het alcoholgebruik van jongeren in Weert. Dit zorgt dat er veel structureler en daadkrachtiger te werk kan worden gegaan om een bewustzijnsverandering teweeg te brengen over alcoholgebruik;
- Budget en netto tijd zorgen ervoor dat het actieplan van Lekker Frizz steeds meer een ondergeschoven kindje wordt;
- De bevoegdheden van de handhavende partijen zijn niet toereikend voor de eisen die wettelijk gesteld worden. Handhaven is om deze reden moeilijk;
- Een duidelijk communicatieplan wordt als actiepunt genoemd. Ook dit zal duidelijk in banen moeten worden gezet om zo structureel publiekelijk aandacht te blijven geven aan alcoholgebruik van jongeren en alles wat daarmee samenhangt;
- De contacten die met de scholen in Weert moeten worden gemaakt komen maar moeilijk van de grond. De vraag is welke scholen daadwerkelijk aan Frisse Start meedoen!?

Politie

- In veel gevallen is de politie de eerste partij die in aanraking komt met jongeren die overmatig alcohol hebben gebruikt;
- Er is een intensieve samenwerking tussen Bureau HALT en de Politie;
- Bij ernstige gevallen zorgt de politie voor de doorverwijzing naar de Alcoholpoli en dat er contact opgenomen wordt met de ouders;
- Uit gesprekken met minderjarigen blijkt dat het nog steeds mogelijk is om alcohol te krijgen in de horecagelegenheden in Weert;
- Daarnaast blijkt uit deze gesprekken ook dat het vaak voor jongeren ook een uitdaging is om toch binnen te komen bij de cafés waar dit eigenlijk niet is toegestaan;
- Dit is mede de reden dat de vervalsing van identiteitsbewijzen onder minderjarigen is toegenomen.
- Uit de alcoholcontrole die is uitgevoerd en de daarbij horende vragenlijst blijkt verder nog dat er in veel gevallen thuis al alcoholische drankjes worden gedronken. Het zogenaamde "indrinken" zorgt er vaak voor dat jongeren al in aangeschoten toestand op de Oelemarkt aankomen.

Toezichthouder Drank- en Horecawet Weert

- Bij de controles van de BOA's blijkt dat zich m.b.t. de jongste groep jongeren nog een hoop zaken voordoen die niet conform de wettelijke bepalingen zijn;
- Bij de para-commerciële horeca zijn ook overtredingen van de Drank- en Horecawet geïdentificeerd;
- De manier waarop nu wordt gehandhaafd is niet structureel genoeg. Het is zaak om minimaal één controle per jaar in te plannen voor iedere gelegenheid waar alcohol wordt geschonken. Zo kan er beter worden aangegeven waar de eerder genoemde hotspots zijn en kan er op die plekken ook gehandhaafd worden;
- Gebruik maken van jonge toezichthouders geeft een beter beeld. In een omgeving waar

de gemiddelde leeftijd onder de 20 jaar ligt vallen de oudere toezichthouders te veel op. Dit gaat ten koste van de waarnemingen die de toezichthouders kunnen doen;

- De Jong Proef methode kan een goede oplossing zijn om het eerder genoemde probleem te tackelen.

HALT

- HALT is een belangrijke organisatie m.b.t. grensoverschrijdend gedrag en alcoholgebruik van jongeren;
- De samenwerking met de Politie is intensief. Na de straf bij HALT, wordt er niet vaak gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot samenwerking met het Vincent van Gogh. Als er al samenwerking wordt gezocht is het veelal nadat er een incident plaats heeft gevonden;
- Het blijft moeilijk om ouders te bereiken en te enthousiasmeren met voorlichting;
- Scholen staan open voor voorlichting en activiteiten op school. Dit valt vaak onder het School veiligheidsplan;
- De vervalsing van ID onder jongeren is een groeiend probleem;
- De regels geven duidelijk weer dat jongeren geen alcohol meer mogen drinken. Er is echter geen alternatief voor handen waar de jongeren "uit" kunnen gaan (bevinding uit gesprek met ouder).

Vincent van Gogh

- Er zijn een hoop interventies voorhanden die het Vincent van Gogh (VvG) kan gebruiken m.b.t. de preventie en nazorg bij alcohol gebruik van jongeren in Weert;
- Veel van deze tools voor de preventie worden niet gebruikt. Dit lijkt op een gemiste kans!;
- Samenwerking tussen het VvG en de alcoholpoli is een intensieve samenwerking waarin het VvG een adviserende rol inneemt. Dit is echter aan de reactieve kant, dus na een incident;
- Aan de preventieve kant wordt er te weinig gedaan met de kennis en de tools die voorhanden zijn. Dit kan vooral worden gezocht in de samenwerking met instanties die direct bij de jongeren betrokken zijn. Opmerkelijk is te dat de samenwerking tussen VvG en Bureau HALT er niet meer blijkt te zijn. Daarnaast is het lastig om bij de scholen in Weert duidelijk te maken, wat de noodzaak van preventie en het belang van samenwerking daarin is;
- De gemeente zou een sturende rol kunnen hebben om de eerder genoemde partijen intensiever samen te laten werken;
- Ouders zijn nog steeds tolerant t.o.v. het alcoholgebruik van jongeren. Alcohol wordt niet als een probleem gezien;
- Na een interventie van VvG, is er meer bewustwording bij de ouder en daarnaast ook steun om met de geleerde les verder te gaan;

De Alcoholpoli

- De samenwerking van de politie en de alcoholpoli werkt duidelijk mee aan een betere zorg voor de jongeren die een alcoholintoxicatie hebben;
- Door de koppeling die wordt gemaakt met het Vincent van Gogh is er ook meer nazorg, waardoor het bewustzijn groeit van de ernst van de situatie;
- Het aantal alcoholintoxicaties is in 2014 gegroeid ten opzichte van het aantal in 2013;
- Alcoholgebruik bij jongeren geeft ernstige risico's op de korte en op de lange termijn;
- Alcoholgebruik versterkt het risico zoekend gedrag dat een puber eigen is;
- De kinderarts adviseert ouders om met hun kinderen te praten over de gevolgen van alcoholgebruik;
- De kinderarts geeft daarnaast aan dat de risico's dermate ernstig zijn, dat dit een onderwerp is dat nog meer aandacht verdient dan het al krijgt. Het gaat volgens de arts om een bewustzijnsverandering die moet plaatsvinden. Door het onderwerp structureel aandacht te geven en de samenwerking tussen de verschillende partijen om de jongeren heen zal deze verandering steeds groter worden;

Jong Proef Onderzoek

- De resultaten van het Jong Proef onderzoek laten zien dat het nalevingspercentage slechts 29% is;
- Het nalevingspercentage ligt bij de commerciële horecabedrijven (33%) iets hoger dan bij de para-commerciële rechtspersonen (22%);

- Desalniettemin is het nalevingspercentage van de commerciële horeca bedrijven en para-commerciële rechtspersonen onverminderd zorgelijk te noemen;
- Opvallend is dat bij zowel de commerciële horeca bedrijven (50%) als bij de para-commerciële instellingen (57%) het percentage waarbij er niet naar het ID bewijs is gevraagd aan de jongeren aan de hoge kant is terwijl er in die gevallen toch alcoholhoudende drank werd verstrekt;
- Ook valt op dat in 14% van de gevallen wanneer er naar het ID-bewijs gevraagd werd aan de jongeren toch direct alcoholhoudende drank werd verstrekt aan de persoon jonger dan 18 jaar;
- Dat de jongeren alsnog alcoholhoudende drank kregen na het laten zien van hun ID-bewijs, kan erop wijzen dat medewerkers onzorgvuldig te werk gaan of onvoldoende kennis hebben over de wet- en regelgeving rondom alcoholverstreking.

Verkoop van alcohol door Supermarkten

- In vergelijking met de para-commerciële horeca en de commerciële horeca zijn de supermarkten en slijterijen verder in de maatregelen om alcoholverkoop aan jongeren onder de 18 jaar tegen te gaan;
- De Thuisbezorgkanalen blijken zorgwekkend laag te scoren bij het landelijk onderzoek. Dit kan dan ook een alternatieve manier zijn voor jongeren om toch aan alcohol te komen;
- Uit het interview met de vertegenwoordiger van de Lidl blijkt dat de organisatie zelf acties onderneemt om ook het personeel op de juiste manier te laten handelen bij de verkoop van alcoholische dranken;
- Daarnaast wordt er ook door de organisatie zelf controle uitgevoerd;
- Gezien het feit dat er maar weinig respons is gekomen van de supermarkten en slijterijen in Weert is het moeilijk om daar een goed beeld van te schetsen. Het is zaak om ook deze partijen te blijven monitoren;
- Daarnaast is het ook zaak om deze instellingen te blijven betrekken bij de acties die worden georganiseerd omtrent de preventie van alcoholgebruik van jongeren onder de 18 jaar. Dit niet alleen gezien het feit dat deze instellingen makkelijk bereikbaar zijn. Ook om het feit dat de organisaties mee kunnen denken in oplossingen;

Scholen

- De school heeft op het gebruik van alcohol door jongeren een belangrijke pedagogische functie;
- Het is dus van belang dat vooral de scholen in Weert ook betrokken worden bij het te weeg brengen van een bewustzijnsverandering over alcoholgebruik bij jongeren en ouders;
- Ondanks het feit dat meerdere Voortgezet Onderwijs scholen zijn uitgenodigd voor een gesprek, heeft er alleen een interview plaatsgevonden met de zorgcoördinator van het Kwadrant;
- Uit dit interview blijkt dat het Kwadrant op dit moment niets structureels heeft verwerkt in het lesprogramma m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren en de gevolgen daarvan;
- De gehele school is alcohol vrij;
- Er worden verschillende beperkingen genoemd:
 - Te weinig budget
 - Te weinig structurele subsidies
 - Te grote verscheidenheid aan lesmateriaal over alcohol
 - Te weinig ruimte in de huidige lesprogramma's
 - Een voorlichting schoolbreed uitzetten is vaak ook te intensief en brengt te veel kosten met zich mee;
- Samenwerking met andere scholen laat te wensen over;
- Partners waar vaker mee wordt samengewerkt zijn het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Vincent van Gogh (VvG). Het VvG geeft op hun beurt aan dat de samenwerking niet intensief te noemen is.;
- Samenwerking tussen de verschillende scholen onderling in combinatie met de verschillende zorginstellingen ontbreekt en kan veel beter;
- Er mist een coördinerend persoon, wellicht van de gemeente, die alle partijen structureel bij elkaar brengt om het alcoholgebruik van jongeren te bespreken en een richting te geven aan de acties die op dit gebied kunnen worden ondernomen. Dit wordt ook genoemd door het Vincent van Gogh;

- Het is interessant om te bekijken in hoeverre er in Weert gebruik wordt gemaakt van Zorg- en Adviesteams en op welke manier dit kan bijdrage aan de verschillende partijen die betrokken zijn bij het alcoholgebruik van jongeren.

Uit met Ouders

- "Uit met ouders" is een geslaagde avond geweest;
- Vanuit alle betrokken partijen is positief gereageerd over de leerzaamheid en de productiviteit van de avond;
- Niet alleen zijn een groot aantal partijen die te maken hebben met het alcoholgebruik van de jongeren bij elkaar gebracht. Ook werden er op de avond zelf gesprekken gevoerd die niet altijd voor de hand liggen;
- Voor de ouders was het goed om te zien waar de jongeren op stap gaan in Weert;
- Daarnaast was het ook interessant voor de ouders om eens te spreken met de partijen waar de jongeren mee te maken krijgen als ze op stap gaan;
- Het grote voordeel voor de gemeente is dat er eindelijk eens contact kon worden gelegd met de ouders;
- Dit is over het algemeen een moeilijk te bereiken, maar wel zeer bepalende partij bij het alcoholgebruik van de jongeren in Weert;
- De enquête heeft ook een aantal feiten boven tafel gebracht. Kort samengevat zijn dat:
 - De gemiddelde leeftijd waarvan de ouders vinden dat jongeren mogen beginnen met alcohol drinken is 17,4 jaar. Opvallend is dat dit onder de wettelijk toegestane leeftijd ligt;
 - 91,2 % van de ouders drinkt zelf alcohol;
 - 94,1 % van de ouders heeft specifieke regels omtrent het alcoholgebruik van hun kinderen;
 - dat ouders het er bijna unaniem over eens zijn dat jongeren voordat ze beginnen met het drinken van alcohol voorgelicht moeten worden;
 - Ouders die zich zorgen maken om het alcoholgebruik van hun kind (namelijk 41% van alle ouders) ook daadwerkelijk alcohol specifieke regels hebben afgesproken met de jongeren. Van de ouders die geen regels gebruiken is er ook niemand bezorgd om het alcoholgebruik van het kind;
 - Het overgrote deel van de ouders keurt thuis indrinken niet goed. 63% van de ouders koopt nooit drank voor hun kind. Gezien het feit dat er een aantal keer naar voren is gekomen dat jongeren vaak thuis indrinken voordat ze opstap gaan wijkt dit af van het verwachte beeld;
 - Opvallend is dat het percentage ouders dat 5 tot 7 keer per week alcohol drinkt groter is dan het percentage ouders dat geen alcohol drinkt. (10,3% t.o.v. 8,8%)
 - 100% van de ouders die wel eens drinken doen dit ook in het bijzijn van hun kind;
 - Daarnaast wordt aangegeven door het merendeel van de ouders, dat er af en toe of helemaal geen rekening wordt gehouden met de jongeren als er alcohol wordt gedronken. 22,1% van de ouders geeft wel aan dat ze minder alcohol drinken als de jongeren erbij zijn.

Jongeren

- De interviews die zijn afgenomen met de jongeren zijn niet te generaliseren naar de hele jeugd in Weert. Het geeft echter wel een interessante inkijk in de denkwereld van de jongeren en de manier waarop zij omgaan met alcohol;
- Dit kan dan ook leiden tot een verrijking van de informatie die er al is over het alcoholgebruik van jongeren in Weert;
- Er wordt door de antwoorden die zijn gegeven een sfeerbeeld geschapen waarbinnen de jongeren zich bewegen. Zo is het drinken van alcohol voor de jongeren een kwestie van gezelligheid, positiviteit en plezier;
- Wanneer dit afgezet wordt tegen de overwegend negatieve informatie die over alcoholgebruik van jongeren de ronde doet, is het duidelijker dat hier een kloof aanwezig is. Een kloof tussen de perceptie van de jongeren over alcohol en het steeds negatiever wordende beeld over alcoholgebruik;
- Er moet dus een bewustzijnsverandering plaatsvinden dit heeft tijd nodig om ingebakken te raken bij de hedendaagse jeugd.

INTERVENTIES EN ACTIES 2016-2018

Op basis van de samenvatting van de 0-meting zijn de aanbevelingen verwerkt in onderstaande tabel en direct verwerkt in het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet 1.1. Het plan is zo op de noodzakelijke onderdelen bijgesteld. Dit resulteert in interventies en acties voor 2016-2018.

De tabel laat de acties uit het volgende plan zien met daartegenover gezet de aanpassingen die zijn gedaan aan de hand van de 0-meting.

Tabel: Overzicht van aangepaste interventies en acties 2016-2018 t.o.v. 2015

Interventies en acties 2015	Interventies en acties 2016-2018
Communicatieagenda	Verfijnen van de communicatieagenda door meer aan te sluiten bij de landelijke NIX18. Daarnaast is het zaak om de verschillende acties die beschreven zijn in de Lekker Friz campagne structureler te gaan gebruiken en uitvoeren.
Gedragsbeïnvloeding	Gedragsbeïnvloeding vooral zoeken in het pedagogische karakter. Een nieuw initiatief is "Uit met Ouders". Gezien het succes van de eerste editie in 2015 wordt dit een jaarlijks terugkerend fenomeen. - Structurele samenwerking zoeken tussen de scholen in Weert, zorginstellingen en de gemeente. Dit om de grote rol die zij spelen in de opvoeding van jongeren ten gunste van de alcoholmatiging van jongeren in Weert te gebruiken.
Mystery Guests	Mystery Guests vanuit de Jong Proef Onderzoeksmethodiek gebruiken. Later wordt er nog verder ingegaan op deze methodiek. Duidelijk is dat deze methodiek voorziet in controle, preventie en kan leiden tot gerichte handhaving.
Nalevingsonderzoek	Dit onderzoek wordt niet structureel ingezet. Wel wordt dit gerichte onderzoek, mocht dit nodig zijn, aanvullend op de Jong Proef Onderzoeksmethode ingezet.
Stimulering alcoholmatigings activiteiten	Er zijn geen alcoholmatigingssubsidies beschikbaar. Wel kan er tegen betaling gebruik worden gemaakt van landelijke campagnes. In de gemeente Weert werd voorheen gebruik gemaakt van Lekker Friz. Door dit opnieuw op te starten en deze meer met lokale campagne te combineren en de landelijke campagne NIX18 zal er: - Een groter bereik zijn voor de ontwikkelde acties en interventies uit de Lekker Friz campagne.
Positieve benadering ondernemers	De Jong Proef methodiek implementeren om ondernemers positief bij de bewustzijnsverandering over het alcoholgebruik van jongeren te betrekken.
Convenant Veilig en Gezellig Uitgaan Weert Alcohol Handhavingsstappenplan	De verdere uitwerking en acties binnen het convenant blijven onveranderd uitgevoerd worden.
Beperken Happy Hours	Het beperken van happy hours blijft onveranderd een actiepunten.
Uitvoering van toezicht	Aan de hand van de bevindingen uit het jaarlijkse Jong Proef onderzoek wordt het

	toezicht gericht op excessen en hotspots.
Effectmeting, evaluatie en bijstelling	Door de 0-meting is er een basis gelegd voor een jaarlijks terugkerende evaluatie over de stand van zaken in Weert m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren in Weert.
-	Het opzetten van een Integraal coördinatieteam DHW . Uit het onderzoek is duidelijk naar voren gekomen dat er een gemis is aan samenwerking en onderlinge samenhang tussen diverse organisaties en middelen. Een duidelijk coördinerende rol zal zorgen dat de eerder genoemde ontbrekende factoren gewaarborgd worden.

Integraal coördinatie team DHW

De resultaten en aanbeveling van de 0-meting laten duidelijk zien dat er heel veel middelen en acties beschikbaar zijn en ingezet worden. Wat duidelijk ontbreekt is onderlinge samenhang tussen de diverse middelen. De samenwerking tussen de diverse partners is onvoldoende. Een duidelijke coördinerende rol ontbreekt. Het thema kan beter projectmatig worden opgepakt. Hierbij is het van belang dat alle partijen intensief betrokken worden bij de uitvoering. Om dit te bewerkstelligen komt de coördinatie van het PenH-plan bij een samengesteld team van de afdeling OCSW (OOV/Volksgezondheid/Jeugd), Vergunningen, Toezicht en Handhaving, Politie en Communicatie te liggen. Externe zorginstellingen zoals de Alcoholpoli, bureau Halt, Vincent van Gogh, GGZ en GGD, ouders en scholen worden intensief betrokken bij de uitvoering. Ook alcoholverstrekkers (horeca, winkels etc.) worden benaderd deel te nemen.

Dit integrale preventieteam komt eens per kwartaal bij elkaar om de voortgang te monitoren en uitvoeringsafspraken te maken. Het team zal worden gecoördineerd door een beleidsambtenaar die ook de functionele ambtelijke verantwoordelijkheid draagt voor dit thema. Gezien de verplichting om het plan op termijn te laten integreren in het lokale gezondheidsbeleid is het aan te bevelen de coördinerende rol binnen de betreffende afdeling te borgen.

De bevoegdheden als zelfstandig bestuursorgaan op het gebied van toezicht en handhaving en openbare orde en veiligheid liggen bij de burgemeester. De burgemeester het orgaan wat verantwoordelijk is voor de vergunningverlening. De wethouder volksgezondheid is verantwoordelijk voor het jeugdbeleid. Als bestuurlijke trekker wordt de burgemeester aangewezen.

Communicatieagenda

Om het bereik van de communicatie te vergroten is het goed om aan te sluiten bij een landelijke campagne. Communicatie over het onderwerp draagt bij aan het vergroten van bewustwording en te weeg brengen van een cultuurverandering welke nodig is om de negatieve effecten van alcoholgebruik door jongeren te laten doordringen. Vanuit verschillende partijen is echter aangegeven dat Lekker Frizz steeds meer een ondergeschoven kindje wordt. Dit door een gebrek aan middelen en het ontbreken van de landelijke bekendheid van de campagne. Lekker Frizz heeft echter enorm veel bruikbare acties. Deze kunnen actiever als gereedschap worden ingezet.

De Lekker Friz campagne richt zich in haar campagne op de jongere. Uit het onderzoek is gebleken dat met mate de ouders een lastige groep is om te bereiken. De landelijke campagne NIX18 is een campagne die zich richt op de omgeving van de jongere zoals onder andere ouders en horeca. Door de landelijke bekendheid en de grote hoeveelheid aan reclamemateriaal dat beschikbaar is zal deze campagne een groter bereik hebben dan Lekker Friz. De twee campagnes sluiten elkaar echter niet uit, maar versterken elkaar juist. Een communicatie agenda wordt actief opgesteld.

Gedragbeïnvloeding

We willen vooral investeren in gedragbeïnvloeding en de omgeving van de jongeren. Om die reden gaan we in overleg met ouders, scholen en (sport-)verenigingen om te bezien welke gedrag beïnvloedende activiteiten we naast de reeds ingezette acties verder kunnen organiseren. Uit de 0-meting blijkt vooral dat overleg als zeer prettig wordt ervaren. Een nieuwe activiteit uit het afgelopen jaar was "Uit met Ouders". Door het succes van deze activiteit word deze informatieavond een elk jaar terugkerend fenomeen.

Gedragsbeïnvloeding hoort voor een groot deel ook bij de pedagogische taak van de scholen in Weert. Zeker m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren kan winst gemaakt worden. Zo is het verstandig om een structurele samenwerkingsvorm te vinden tussen de scholen onderling, zorginstellingen en de gemeente. Zo kan er gebruik worden gemaakt van één van de vele producten die voorhanden zijn om de jongeren in Weert voor te lichten en de gedragsbeïnvloeding te bewerkstelligen.

Mystery guests / Jong Proef Methodiek

Om meer inzicht te krijgen in de verkoop van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar zijn bij de 0-Meting zogenaamde mystery guests ingezet. In samenwerking met Bureau Horeca Bijzondere Wetten (BHBW is een specialistisch adviesbureau op het terrein van horeca, evenementen en detailhandel met als uitgangspunt kwaliteit op afroep) hebben mystery guests meerdere locaties bezocht waardoor beter zicht is ontstaan op de verkoop en het gebruik van alcohol aan en door jongeren onder de 18 jaar. Uit de 0-meting blijkt dat er nog steeds een groot gedeelte van de jongeren gewoon alcohol kan kopen in de bezochte zaken. De resultaten van het Jong Proef onderzoek laten zien dat het nalevingspercentage van de wettelijke verplichtingen slechts 29% is. Het nalevingspercentage ligt bij de commerciële horeca (33%) iets hoger dan bij de para-commerciële horeca (22%).

Opvallend is dat bij zowel de commerciële horeca (50%) als bij de para-commerciële horeca (57%) het percentage waarbij er niet naar het ID-bewijs is gevraagd aan de jongeren aan de hoge kant is terwijl er in die gevallen toch alcoholhoudende drank werd verstrekt. Ook valt op dat in 14% van de gevallen wanneer er naar het ID-bewijs gevraagd werd aan de jongeren toch direct alcoholhoudende drank werd verstrekt aan de persoon jonger dan 18 jaar. Dat de jongeren alsnog alcoholhoudende drank kregen na het laten zien van hun ID-bewijs, kan erop wijzen dat medewerkers onzorgvuldig te werk gaan of onvoldoende kennis hebben over de wet- en regelgeving rondom alcoholverstreking. Overleg met ondernemers wordt actief opgestart.

Dit onderzoek gaan wij jaarlijks houden om te kunnen bepalen of de ingezette maatregelen effect hebben op het terugdringen van het alcoholgebruik onder jongeren. Tevens is hiermee preventieve handhaving geborgd. De volgende stap is actieve handhaving op overtreders van de afspraken.

Nalevingsonderzoek

Het doel is inzicht te krijgen in de ingezette interventiestrategie op de naleving van de leeftijdsgrens en het toelaten van en schenken aan dronken klanten (alle klanten ook boven de 18 jaar). Dit wordt bereikt door het houden van een nalevingsonderzoek. Om een goed beeld te krijgen is regelmatig uitvoeren van dit onderzoek nodig. Vooralsnog wordt dit niet structureel gepland, maar gecombineerd met de Jong Proef Methode. Mocht op een later moment blijken dat apart onderzoek nodig en of wenselijk is wordt dit verder uitgewerkt.

Stimulering alcoholmatigingsactiviteiten

Na onderzoek is gebleken dat er geen alcoholmatigingssubsidies beschikbaar zijn. Wel kan er gebruik gemaakt worden van landelijke campagnes. De middelen die hiervoor beschikbaar zijn kunnen gebruikt en ingekocht worden. In onze gemeente maken wij gebruik van de Lekker Frizz campagne. Het is verstandig om dit uit te breiden met de landelijke campagne NIX18. Dit heeft gezien het feit dat het een veel groter bereik heeft als Lekker Frizz een enorme toegevoegde waarde. De NIX18 campagne richt zich namelijk meer op de ouders en verstrekkers van alcohol. Door de bestaande en ontwikkelde activiteiten te gebruiken die Lekker Frizz te bieden heeft en het bereik dat de NIX18 campagne biedt voor informatieverspreiding versterkt het elkaar waardoor het effect groter zal zijn.

Positieve benadering ondernemers

Ondernemers die positief meewerken aan het matigen van alcohol en hun verantwoordelijkheid als ondernemer serieus nemen gaan wij positief benaderen. Wij gaan onderzoeken op welke wijze wij dit in de praktijk kunnen invullen. Hierbij kan gedacht worden aan het uitreiken van een award voor "Beste uitgaansplek voor de jeugd". Ook de Jong Proef Preventie Methodiek kan hier een vervolgstap in zijn in de toekomst. Op dit moment is het niet realistisch hiermee te starten omdat het draagvlak bij de ondernemers nog te klein is. Omzet prevaleert boven maatschappelijke verantwoordelijkheid is in het onderzoek gebleken. Het is een bewustwordingsproces waar aandacht aan moet worden geschonken.

(De BHBW Jong Proef Preventie Methodiek is een methode van zelfregulering, waarbij de verantwoordelijkheid wordt teruggelaid bij de ondernemer. De gemeente sluit een convenant af met ondernemers die alcoholhoudende drank verstrekken en BHBW. De basis van het convenant is dat de ondernemers zich conformeren aan de nieuwe wetgeving en dit laten toetsen door middel van het Jong Proef Onderzoek van BHBW. Wat zij hiervoor terugkrijgen is dat de gemeente geen toezicht inzet bij de desbetreffende ondernemers, de medewerkers worden voorgelicht en (tussen)rapportages).

Beperken Happy Hours

Onderzoek laat zien (Meier e.a., 2008) dat de prijs van alcohol een belangrijke voorspeller is voor gebruik en dat met prijsinterventies gebruik beïnvloed kan worden. Het verhogen van alcoholprijzen heeft zelfs de meeste impact op drinkers die heel veel drinken. Het inzetten van zogenaamde Happy Hours is hierin geen positieve impuls. Echter omdat dit beleidsplan sterk wil inzetten op preventie en bewustwording is hier het uitgangspunt dat de ondernemer zich tot het uiterste inspant om een veilige omgeving voor zijn klanten te creëren en verantwoordelijkheid neemt door geen gebruik te maken van acties als Happy Hours.

Convenant Veilig en Gezellig Uitgaan Weert

Verdere uitwerking van uitvoering van de acties zoals benoemd in het "Convenant Veilig en Gezellig Uitgaan Weert" wordt in gang gezet. Hierbij worden gezamenlijk een aantal uitgaan gerelateerde acties in het horecaconcentratiegebied de Oelemarkt uitgezet. O.a. ook overmatig alcoholgebruik onder jongeren terugbrengen is hierbij een van de onderwerpen.

Alcohol Handhavingsstappenplan

Bij overtredingen door verstrekkers van alcohol wordt de handhavingprocedure gevolgd, zoals omschreven in de Handhavingsnota. De te ondernemen stappen zijn uitgewerkt in beleidsregels (Alcohol Handhavingsstappenplan). In dit stappenplan zijn mogelijke overtredingen gegradeerd en sancties vastgelegd. Met deze maatregel is aan de voorkant voor alle betrokken partijen het sanctiebeleid duidelijk. Hierdoor gaat van het handhavingsstappenplan een preventieve werking uit.

Opgemerkt wordt dat er voor preventie veel middelen en mogelijkheden beschikbaar zijn die ingezet kunnen worden op het thema. Veelal is dit geborgd binnen bestaande overeenkomsten met externe partijen. Op het gebied specifiek gericht op de onderwerpen vanuit de Drank en Horecawet zijn de middelen niet of nauwelijks beschikbaar. Dit is te verklaren dat met het overgaan van de bevoegdheden ten aanzien van de Drank- en Horecawet van centrale overheid naar de gemeente hier in de uitvoering nog geen effectieve acties zijn ondernomen en geïmplementeerd in de bestaande toezicht en handhaving van destijds.

Geconstateerd is dat destijds, na de wetwijziging, waarbij de gemeente de bevoegdheden, lees taken, van toezicht en handhaving toebedeeld heeft gekregen de implementatie van deze taken effectief niet heeft plaatsgevonden.

Zo blijkt dat de beschikbare toezichthouders en handhavers niet over de noodzakelijke opleiding en aanstelling beschikken. In het Handhaving Uitvoerings Programma is geen inzet voor dit thema gereserveerd. Het huidige handhavingsprogramma voorziet in handhaving en toezicht vanuit het aspect openbare orde, veiligheid en overlast zoals opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening en Milieuwetgeving. Het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet gaat uit van een samenhang tussen preventie, educatie en handhaving.

Uitvoering van toezicht (Jong Proef Onderzoek)

Wij zullen ons toezicht richten op excessen en hotspots. En daar gericht, doelmatig en actief toezicht op de leeftijdsgrenzen organiseren. Wij willen dit doen bij zowel de verstrekker als bij de jongere. We willen de verkoop van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar sterk terugdringen. Door het krijgen van inzicht verwachten we zorgvuldig om te kunnen gaan met beschikbare middelen op het gebied van handhaving. We starten geen uitgebreide handhavingsacties, maar zetten beperkte handhavingscapaciteit zo gericht mogelijk in op bepaalde hotspots. De hotspots zijn geen statische hotspots maar kunnen doorlopend worden aangepast. Deze hotspots zijn plaatsen in de gemeente waar veel jongeren komen en alcohol proberen te kopen en te nuttigen. Hierdoor ontstaat een lijst met hotspots waarop we controle op (niet)naleving van de leeftijdsgrenzen gericht kunnen uitvoeren en daadwerkelijk handhavend optreden.

Deze controles laten we uitvoeren door gekwalificeerde toezichthouders (BOA's domein I/II) die door de gemeente extern worden ingehuurd. De politie heeft geen expliciete taak bij de

handhaving DHW, behalve bij misbruik of verstoring van de openbare orde. De politie heeft een signalerende rol en houdt een vinger aan de pols door actief te kijken naar het schenken, dan wel het in bezit hebben van alcohol aan en door jongeren.

Effectmeting, evaluatie en bijstelling

Uit de ervaringen die met dit onderzoek zijn opgedaan kan in het vervolg structureler een beeld worden geschetst van het alcoholgebruik onder jongeren in Weert. Op deze manier kan er een beter gefundeerd plan worden opgezet en uitgevoerd om het alcoholgebruik van jongeren in Weert te beperken. Daarnaast zorgt een goed georganiseerd en gefundeerd plan ook voor een stabielere basis voor samenwerking met de verschillende partijen die betrokken zijn bij het alcoholgebruik van jongeren in Weert.

INHOUDSOPGAVE	
SAMENVATTING	3
0-METING EN ACTIES 2015	4
UITVOERING 0-METING	4
CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 0-METING	5
INTERVENTIES EN ACTIES 2016-2018	10
1. INLEIDING	16
1.1 Leeswijzer	16
2. PROBLEEMANALYSE	17
2.1 Uitgangspunten beleid	20
2.2 Doelgroep en locaties	20
2.3 Doelstellingen van beleid	20
2.4 Gegevens uit onderzoek	22
2.5 Gegevens van informanten	22
2.6 Interventiestrategie	23
3. HANDHAVINGSACTIVITEITEN	24
3.1 Hotspots inventariseren	24
3.2 Interventiestrategie bepalen	25
3.3 Uitvoeren van interventiestrategie	26
3.4 Overige controles	26
3.5 Sanctiestrategie	27
3.6 Effectmeting en evaluatie	27
4. REGELGEVENDE ACTIVITEITEN	28
4.1 Happy hours beperken	28
4.2 Voorwaarden stellen aan evenementen	28
4.3 Beperken schenktijden paracommerce	28
5. EDUCATIEVE / COMMUNICATIEVE ACTIVITEITEN	30
5.1 Alcoholverstrekkers	30
5.2 Onderwijs	31
5.3 Ouders en de thuissituatie	31
5.4 Publiekscommunicatie	31
5.5 Nota Lokaal gezondheidsbeleid	32
5.6 Preventieprogramma's	33
6. UITVOERING	34
6.1 Samenwerking met externe partners	34
6.2 Coördinatie vanuit integraal DHW-team	34
6.3 Partners in handhaving	334
6.4 Handhavingsprocedure	36
6.5 Klachten/Meldingen registratie en afhandeling	36
6.6 Handige telefoonnummers	37
7. MIDDELEN	38
8. BEGRIPPENLIJST	40
BIJLAGE: MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!	41
BIJLAGE: JONG PROEF ONDERZOEK BHBW	41

1. INLEIDING

Met dit Preventie- en Handhavingsplan (PenH-plan) geven wij als gemeente Weert richting aan de belangrijkste taak die wij in de uitvoering van de DHW hebben. De DHW heeft als belangrijkste taak overmatig alcoholgebruik tegen te gaan. En in dit licht met name bij onze jeugd. Ze neemt onze jeugd in bescherming tegen de schadelijke effecten die alcohol kan hebben op de gezondheid (schade aan de hersenen) en de veiligheid (jongeren reageren heftiger op gebruik van alcohol).

“Elk kind heeft het recht om op een gezonde en veilige manier op te groeien.”

Gemeenten zijn sinds 2014 het belangrijkste bevoegde gezag met betrekking tot de uitvoering van de DHW. Zowel op juridisch-, handhavings-, en educatief- vlak is de gemeente de regisseur van het Nederlandse alcoholbeleid. Het verplichte PenH-plan, geregeld in artikel 43a van de DHW, is in feite de wettelijke bekrachtiging van dit gegeven.

Dit plan is geschreven vanuit het “Model Preventie- en Handhavingsplan, voor de uitvoering van de DHW, opgesteld door het Trimbos instituut, het Netherlands Institute of Mental Health and Addiction.

Dit PenH-plan focust zich op het gemeentelijke terrein waar alcoholpreventie en handhaving van de DHW samenkomen en elkaar kunnen versterken. Voor zowel het preventie- als het handhavingsdeel zullen bepaalde zaken in de praktijk verder worden geoperationaliseerd in beleidsregels. Dit plan zorgt voor verbinding tussen de bestaande gemeentelijk beleidsnotities en plannen. Zaken die al in ander (preventie- of handhavings)beleid zijn beschreven, komen gedeeltelijk weer terug in het PenH-plan. Preventie en handhaving worden integraal ingezet om vooraf gestelde doelen te bereiken.

Het plan is gebaseerd op de meest actuele wetenschappelijke kennis over effectief lokaal alcoholbeleid en op de praktijkkennis van deskundigen die al jarenlang lokaal alcoholbeleid ontwikkelen, uitvoeren, coördineren of onderzoeken. Ook sluit het aan op de eerder verschenen Handreiking Gezonde Gemeente van het RIVM. Op onderdelen is het model verder uitgewerkt. Hiermee passen we ‘couleur locale’ toe waar het voor onze jeugd in Weert wenselijk is.

1.1 Leeswijzer

In *hoofdstuk 2* wordt gestart met de probleemanalyse en gaan wij dieper in op de uitgangspunten, doelgroep en de doelstellingen van het PenH-plan. De specifieke handhavingsactiviteiten komen aan bod in *hoofdstuk 3*. Hoe dit te organiseren vanuit de regelgeving komt in *hoofdstuk 4* aan de orde. Een belangrijke pijler van dit PenH-plan is de preventie en als belangrijk middel wordt hierin gezien educatie en goede communicatie van de in te zetten route. In *hoofdstuk 5* gaan we hier uitgebreid op in. Tenslotte is er aandacht voor de uitvoering en de handhavingsacties in *hoofdstuk 6*. De in te zetten middelen zijn in *hoofdstuk 7* uitgewerkt.

2. PROBLEEMANALYSE

Sinds 1988 is onder Nederlandse jongeren het alcoholgebruik flink toegenomen. Jongeren gingen in de loop van de afgelopen decennia meer, vaker én op jongere leeftijd drinken. In 2003 waren Nederlandse jongeren zelfs koplopers in Europa, als het ging om binge drinken, oftewel het op een avond meer dan vijf drankjes drinken (Hibell e.a., 2012).

Afgelopen decennium werd sterk ingezet op het voorkomen van drinken door jongeren onder de 16. Gevolg was dat drankgebruik onder jonge pubers sterk afnam, vooral onder de jongste groep. In 2003 had 36% van de 12-jarige jongens de afgelopen maand gedronken, in 2011 was dat afgenomen tot 9,4%. Bij 12-jarige meisjes daalde het aandeel actuele drinkers van 25,4 naar 5,8% (Verdurmen e.a., 2012). In geen ander Europees land nam drankgebruik onder jonge drinkers zo spectaculair af.

Onder jongeren van 16 jaar en ouder veranderde er echter weinig. Zij verminderden hun alcoholgebruik niet. Bijna de helft van de jongeren van 16 jaar was de afgelopen maand een keer dronken of aangeschoten, zo blijkt uit de cijfers van 2011 (Verdurmen e.a., 2012).

Als jongeren aan drank willen komen is dat relatief makkelijk in Nederland. Meer dan de helft van de verkooppunten (53%) leefde de oude leeftijdsgrens van 16 jaar niet na in 2013 (Roodbeen, e.a., 2014).

Als jongeren in hun puberjaren veel drinken, neemt de kans toe dat ze later problemen met hun drankgebruik krijgen.

Alcoholgebruik kan ongunstig zijn voor de ontwikkeling van de hersenstructuren. Juist als hersendelen in ontwikkeling zijn, zijn ze erg kwetsbaar voor deze giftige stof.

Situatie Weert

Vanaf het jaar 2009 is er in de gemeente Weert een Alcoholpoli. Kinderen met een alcoholintoxicatie worden hier opgevangen en behandeld. In het jaar 2014 is er een toename te zien van het aantal opnamen van jongeren op de alcoholpoli.

Alcoholintoxicatie	2011	2012	2013	2014
Totaal	23	22	15	24

Bron: Alcoholpoli Sint Jans Gasthuis Weert

In de onderstaande tabellen wordt voor twee leeftijdscategorieën weergegeven hoe het met het alcoholgebruik van de jongeren in Weert is gesteld. Deze informatie komt voort uit de Jongerenmonitor 2013 van het GGD Limburg-Noord. Uit de tabellen is op te maken dat de jongeren in Weert zich gelijk aan of onder het gemiddelde alcoholgebruik van jongeren in Limburg zit.

Alcoholgebruik jongeren uit leerjaar 2 (13/14 jaar)	Weert	Limburg-Noord
Totaal aantal jongeren	315	3869
<i>Alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken</i>	16%	18%
<i>Binge drinking in de afgelopen 4 weken</i>	11%	12%
<i>Aangeschoten geweest in de afgelopen 4 weken</i>	3%	4%

Alcoholgebruik jongeren uit leerjaar 4 (15/16 jaar)	Weert	Limburg-Noord
Totaal aantal jongeren	361	3507
<i>Alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken</i>	63%	67%
<i>Binge drinking in de afgelopen 4 weken</i>	45%	52%
<i>Aangeschoten geweest in de afgelopen 4 weken</i>	32%	36%

Alcoholgebruik van jongeren HAVO/VWO	Weert	Limburg-Noord
Totaal aantal jongeren	186	2693
<i>Alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken</i>	37%	38%
<i>Binge drinking in de afgelopen 4 weken</i>	23%	26%
<i>Aangeschoten geweest in de afgelopen 4 weken</i>	16%	17%

Alcoholgebruik jongeren VMBO	Weert	Limburg-Noord
Totaal aantal jongeren	417	4226
<i>Alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken</i>	47%	45%
<i>Binge drinking in de afgelopen 4 weken</i>	35%	36%
<i>Aangeschoten geweest in de afgelopen 4 weken</i>	22%	21%

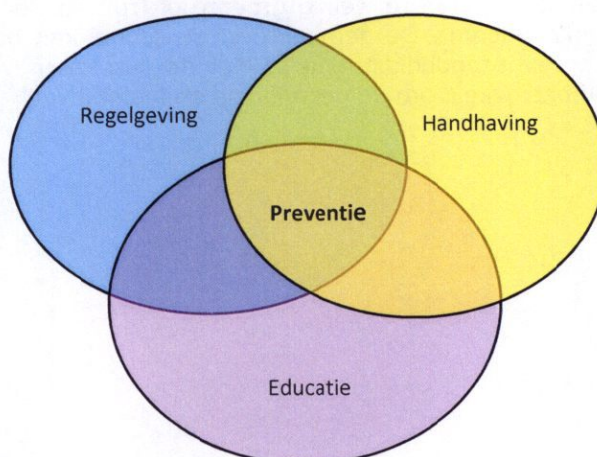
Nieuw onderzoek

Dit najaar voeren alle GGD'en in Nederland de gezondheidsmonitor Jeugd uit. Leerlingen van klas 2 en 4 van scholen voor het Voortgezet Onderwijs worden uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen over hun gezondheid en leefstijl. De GGD Limburg-Noord voert de gezondheidsmonitor Jeugd uit van 28 september tot en met 23 oktober 2015. Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de gezondheidssituatie van jongeren. Uit eerdere monitoren blijkt bijvoorbeeld dat een aantal jongeren te weinig groente of fruit eet, of dat het aantal jongeren dat rookt of alcohol drinkt afneemt. De gemeente of de school kan besluiten om projecten te starten over een van deze gezondheidsthema's. Met de resultaten van dit onderzoek wordt landelijk en lokaal beleid ontwikkeld om de gezondheid en leefstijl van leerlingen te bevorderen.

BELEIDSFOCUS

2.1 Uitgangspunten beleid

Dit PenH-Plan kent 3 beleidspijlers, te weten: educatie, regelgeving en handhaving. De pijlers staan deels op zichzelf maar overlappen elkaar ook (figuur 1).

Figuur 1: Preventiemodel

In dit PenH-plan staat de omgeving van de jonge drinker centraal.

Alcoholgebruik is altijd een resultaat van een combinatie van factoren. De persoon, zijn sociale omgeving, het aanbod van drank en het overheidsbeleid vormen samen een systeem dat uiteindelijk de keuze van de gebruiker bepaalt. Alcoholpreventie kan daarmee niet enkel op het individu gericht zijn, wil het succesvol zijn. Het meest succesvol zijn strategieën die vooral de omgeving van de drinker beïnvloeden. En in die omgeving van de jonge drinker spelen alcoholverstrekkers, scholen, ouders en de overheid (gemeente) een belangrijke rol.

2.2 Doelgroep en locaties

In dit PenH-plan ligt de nadruk in het bijzonder op de uitgaanssetting.

Einddoelgroep van dit PenH-plan zijn jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. Het accent ligt nadrukkelijk op de groep onder de 18 jaar. Het is bekend dat de gezondheidsschade van alcoholgebruik het grootst is onder de 18 jaar. Jongeren onder de 18 jaar zijn fysiek nog niet geheel volwassen en met name de hersenen zijn nog volop in ontwikkeling. Alcohol kan deze ontwikkeling schaden. Met dit gegeven in het achterhoofd heeft de centrale overheid de leeftijdsgrens voor verkoop én bezit van alcohol verhoogd naar 18 jaar. Het toezicht op de naleving van deze leeftijdsgrens wordt als een belangrijke prioriteit beschouwd binnen het gemeentelijk preventie- en handhavingsbeleid.

Voor 18-24 jarigen gaat het vooral om het voorkomen van overmatig alcoholgebruik. De uitgaansavonden zijn hierbij een belangrijk risico moment. Gezien de ontwikkeling van de hersenen tot ongeveer 25 jaar, de oververtegenwoordiging van de leeftijdsklasse tot 24 jaar in het uitgaansleven én de relatie van alcohol met het uitgaansleven (met de daarbij behorende risico's op dronkenschap, soms uitmondend in een intoxicatie) ligt de nadruk van dit plan in het bijzonder op de uitgaanssetting. Daarbij is uitgaan een breed begrip: het gaat ook om het bezoeken van evenementen en feestjes thuis. Naast gezondheidsproblematiek is veiligheidsproblematiek een belangrijke motivatie om aandacht te besteden aan deze leeftijdsgroep.

2.3 Doelstellingen van beleid

Artikel 43a van de DHW schrijft voor dat de doelstellingen van het beleid duidelijk moeten zijn. Op basis van de DHW kunnen twee algemene hoofddoelstellingen worden onderscheiden:

- Afname van alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de 18 jaar.
- Afname van dronkenschap (met name tijdens uitgaansavonden in het publieke domein).

De ambitie van dit beleidsplan is dat jongeren op een zo gezond en veilig mogelijke wijze kunnen opgroeien, zodat hun talenten zo optimaal mogelijk tot ontwikkeling kunnen komen.

Gekozen is om de algemene doelstellingen te benoemen met aandacht voor de setting waarin jongeren drinken en de doelgroep zelf. Het doel hierbij is het terugdringen van de norm vanuit de 0-meting, hierbij gaan wij ervan uit dat het een meerjarenplan betreft om daadwerkelijk resultaat te realiseren.

In de 0-Meting is duidelijk naar voren gekomen dat het vooral op een cultuurverandering gaat. Dit is niet haalbaar op korte termijn. Daarom wordt er ingezet op een termijn van 10 jaar vanaf het moment van invoering van de nieuwe DHW 2014, om resultaat te boeken. Het einddoel wat in 10 jaar tijd gewenst is, is gesteld op 90 % van de totalen. Dit geeft een doelstelling van daling c.q. stijging (afhankelijk van het resultaatgebied) van gemiddeld 9 % per jaar. In onderstaande tabel is dit cijfermatig uitgewerkt.

Gewenst resultaat: terugdringen ten opzicht van gemeten resultaat 2015

	Gewenst resultaat: terugdringen ten opzicht van gemeten resultaat 2015 in 2025	9% Per jaar	2015 Nulmeting	2025 Resultaat
SETTING	<i>De naleving van leeftijdsgrens voor alcoholverkoop stijgt:</i>			
	Commerciële horeca	9%	33%	90%
	Para commerciële horeca	9%	22%	90%
	<i>Het vragen naar een ID-bewijs bij alcoholverkoop aan jongeren onder de 18 jaar stijgt in:</i>			
	Commerciële horeca	9%	53%	90%
	Para commerciële horeca	9%	44%	90%
	<i>De juiste manier van handelen stijgt na het vragen naar een ID stijgt in:</i>			
	Commerciële horeca	9%	43%	90%
	Para commerciële horeca	9%	50%	90%
	<i>Het aantal jongeren tussen de 15 en 18 jaar dat de afgelopen maand alcohol heeft gedronken daalt:</i>	9%	44%*	10%
	<i>Het aantal jongeren tussen de 15 en 18 jaar dat de afgelopen maand dronken is geweest daalt:</i>	9%	20%*	10%
	<i>Het aantal jongeren tussen de 15 en 18 jaar dat van de ouders niet mag drinken stijgt:</i>	9%	38%**	90%
	<i>Het aantal jonge mensen onder de 25 jaar dat het afgelopen jaar is opgenomen met een alcoholintoxicatie daalt:</i>		12***	0 constant doel

Bron: Resultaten 0-meting / Jong proef onderzoek / Uit met ouders / GGD Monitor

* Percentage jongeren van de ondervraagde jongeren in de GGD-monitor 2013

** Percentage ouders dat aangeeft dat het kind niet mag drinken onder de 18 jaar (Uit met Ouders)

*** Aantal Jongeren dat in 2015 op de alcoholpoli is verschenen met een alcoholintoxicatie

RISICOANALYSE EN INTERVENTIESTRATEGIE

Jaarlijks wordt er een risicoanalyse uitgevoerd door de gemeente op basis waarvan de doelstellingen kunnen worden aangescherpt en de focus kan worden verlegd. De risicoanalyse geeft inzicht in de concrete kenmerken van de locaties waar jongeren drinken en waar hun alcoholgebruik voor problemen zorgt. Hiermee kunnen de inspanningen van de gemeente gericht worden ingezet op plaatsen waar de grootste gezondheids- en/of veiligheidswinst kan worden behaald. Door het jaarlijkse karakter van deze analyse, is het tevens een evaluatie-instrument dat inzicht geeft in de resultaten van het lokale alcoholbeleid en aanknopingspunten biedt voor een inzendend Penh-plan. Om de vier jaar moet het Penh-plan immers opnieuw worden vastgesteld.

2.4 Gegevens uit onderzoek

Op basis van een uit te voeren risicoanalyse worden *hotspot* vastgesteld. De analyse richt zich op alle verkooppunten van alcoholhoudende drank, te weten: kroegen, evenementen, sportkantines, café-restaurant, supermarkten etc. Per genoemde branche/alcoholverstreker wordt jaarlijks een aantal plaatsen bezocht voor een handhavingscontrole. In totaal worden minimaal 10 controles per jaar georganiseerd voor een leeftijdsgrenzencontrole. Voor het exact bepalen bij welke inrichtingen en welk evenement wordt gecontroleerd, vindt overleg plaats tussen politie, jongerenwerk en gemeente.

De naleving van de wet door alcoholverstrekkers kan worden vastgesteld aan de hand van *mystery guest onderzoek*. Hierbij worden acteurs ingezet, om de naleving van de leeftijdsgrenzen te toetsen. Ook het controleren van doortappen en het toelaten van dronken klanten kan op deze wijze worden onderzocht en gecontroleerd. De acteurs volgen een vast protocol dat is uitgewerkt door de Universiteit Twente en het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP). Met het nalevingsonderzoek kan per setting en zelfs per locatie worden bepaald hoe de naleving van de leeftijdsgrens in de praktijk wordt uitgevoerd. In geval van het doortappen en het toelaten van dronken klanten kan tevens getoetst worden in hoeverre het barpersoneel zich aan de wet houdt.

De kenmerken van het alcoholgebruik onder jongeren (frequentie, dronkenschap, koopgedrag etc.) wordt middels de *GGD gezondheidsmonitor* vastgesteld. Deze monitor wordt eens per vier jaar afgenomen. De intoxicatiecijfers worden op basis van *ziekenhuisgegevens* jaarlijks verzameld en dienen tevens als onderzoeksgegevens.

2.5 Gegevens van informanten

Om een praktijkgerichte risicoanalyse uit te kunnen voeren worden, ter aanvulling op de bovengenoemde onderzoeken, ook andere bronnen geraadpleegd. In eerste instantie zijn dat: politie, jongerenwerk, veldwerk verslavingszorg en de Boa's. Van deze partners wordt jaarlijks gevraagd aan te geven wat zij als de belangrijkste risico's zien, via vragenlijsten/expertbijeenkomst/interviews. De risicokenmerken, -locaties en tijdstippen in onderstaande tabel staan daarbij centraal.

Tabel 2: Risicoanalyse

Setting	Risico kenmerken	Locatie(s)	Tijdstip(pen)
Detailhandel	Leeftijd kassière - Jongeren kiezen de jongste kassière uit om alcohol mee te nemen	Supermarkten	Vrijdag en Zaterdag
Horeca/ Evenementen	- Valse ID - Overbelasting portiers - Bij aankomst al aangeschoten	Uitgaansgebied Oelemarkt	Vrijdag en Zaterdag
Thuis/ouders	- Thuis Indrinken Geen bewustwording van ouders over de negatieve effecten van alcohol	Thuis, bijv. Ingerichte bar thuis	Voor aanvang stapavonden
Sportverenigingen / clubs	- Verkoop van alcoholische dranken gedurende jeugdwedstrijden	Kantine	Wedstrijddagen

Scholen	- Niet onderkennen van situatie waarin jongeren op school zich bevinden m.b.t. wetswijzigingen Drank- en Horecawet. Waardoor de voorlichting geen prioriteit meer heeft.	Scholen en omgeving	Schoolfeesten Vrijdag middag
Openbare ruimte	- Overlast door dronkenschap - Vernielingen	Route uitgaansgebied - thuis	Vrijdag- en zaterdagnacht Na evenementen / feesten

2.6 Interventiestrategie

De kern van de interventiestrategie is gebaseerd op de beleidspijlers handhaving, regelgeving en educatie. De risicoanalyse bepaalt in welke mate op een specifieke pijler wordt ingezet en welke setting de meeste aandacht krijgt. De risicoanalyse is dus niet bedoeld om te bepalen welke interventies er worden ingezet, maar *waar, wanneer* en *hoe* interventies het beste kunnen worden ingezet. Op basis van de uitkomsten kan de uitvoeringsstrategie worden bepaald en bovendien in opvolgende jaren worden verfijnd en bijgestuurd. Omdat de alcoholproblematiek onderhevig is aan trends is het wenselijk deze analyse jaarlijks uit te voeren.

Tabel 3 schetst een overzicht van de maatregelen per beleidspijler. Uitgangspunt van dit plan is dat per setting zoveel mogelijk combinaties worden gemaakt van elementen binnen de verschillende pijlers die elkaar versterken. In de volgende hoofdstukken (5, 6 en 7) worden per beleidspijler de verschillende maatregelen nader toegelicht.

Tabel 3: Maatregelenmix per setting

Setting	Educatie / Preventie	Regelgeving door gemeente	Handhaving / Toezicht
Detailhandel	- Nalevings-communicatie - Training caissières - Communicatie over DHW en alcoholregels	-	-Toezicht leeftijdsgrenzen -Jong Proef Preventie Methode -Handhavingsstappenplan
Horeca/ evenementen	-Nalevings-communicatie -Training barpersoneel - Communicatie over DHW en alcoholregels	- Aanvullende eisen ta ontheffing DHW bij evenementen - Happy hours beperken - Convenant Veilig en Gezellig Uitgaan	-Toezicht leeftijdsgrenzen -Toezicht doorschenken -Jong Proef Preventie Methode -Handhavingsstappenplan
Thuis/ouders	-Alcoholopvoeding -Uitgaansopvoeding - Communicatie over DHW en alcoholregels	-	-
Sport/ Jongerencentra	-Training barvrijwilligers -Nalevings-communicatie - Communicatie over DHW en alcoholregels	Schenktijden beperken via Drank- en Horeca verordening	-Toezicht leeftijdsgrenzen -Toezicht doorschenken -Jong Proef Preventie Methode -Handhavingsstappenplan
Scholen	- Overleg scholen over alcoholvoorlichting aan ouders - Communicatie over DHW en alcoholregels	-	Toezicht schoolfeesten door organisator Handhavingsstappenplan
Openbare ruimte	Landelijke Campagne	Regels APV drankgebruik op straat	Toezicht openbare dronkenschap Handhavingsstappenplan

3. HANDHAVINGSACTIVITEITEN

Met de gewijzigde DHW (per 1 januari 2013) is de gemeente het bevoegd gezag (toezichthouder) geworden voor de hele DHW. Handhaving van de wetgeving rond alcohol is dus een relatief nieuwe taak voor de gemeente. De hier geschetste handhavingsactiviteiten zijn gebaseerd op de ervaringen van de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (hierna NVWA), die voorheen de (landelijke) verantwoordelijkheid had voor de handhaving van de DHW. Daarnaast zijn deze gebaseerd op de ervaringen van gemeenten die afgelopen jaren (bijvoorbeeld als pilotgemeente) al wat meer ervaring hebben opgedaan met handhaving van lokaal alcoholbeleid. Op basis van hun ervaringen en inzichten is gekozen voor een programmatische aanpak, waarbij de volgende stappen worden onderscheiden:

1. Hotspots inventariseren
2. Interventiestrategie bepalen
3. Uitvoeren van interventiestrategie
4. Effectmeting en evaluatie

Zoals eerder aangegeven ligt de gemeentelijke prioriteit in dit plan, zowel als het gaat om preventie als om handhaving, bij de problemen rondom alcoholverstrekking aan minderjarigen en het voorkomen van dronkenschap onder jongeren (tot 25 jaar). Deze doelstellingen sluiten aan bij de volgende wettelijke bepalingen:

Leeftijdsgrens 18 jaar

- Artikel 20, (lid 1 en 4) van de DHW. Oftewel het bedrijfsmatig of anders dan om niet verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt en het duidelijk zichtbaar aangeven van de leeftijdsgrens.

Dronkenschap/doorschenken

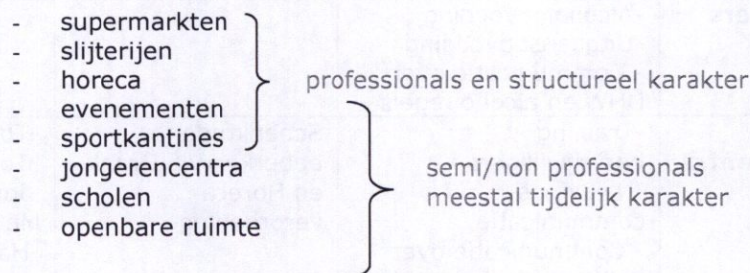
- Artikel 20, lid 5 van de DHW. Het verbod om personen in kennelijke staat van dronkenschap toe te laten in een horecazaak of op het terras.

- Artikel 252 Wetboek van Strafrecht. Verbod om aan dronken personen te schenken.

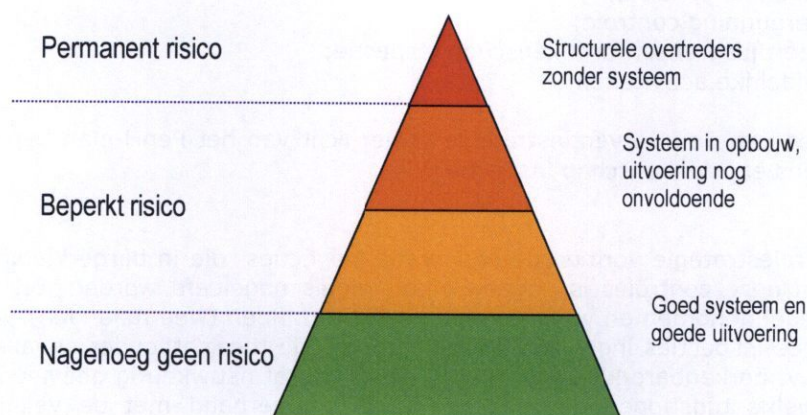
- Artikel 453 Wetboek van Strafrecht. Verbod om zich in kennelijke staat van dronkenschap op de openbare weg te begeven.

3.1 Hotspots inventariseren

Hotspot zijn plaatsen waar alcohol wordt verstrekt aan en aan jongeren (tot 25 jaar) alcoholhoudende drank proberen te kopen. Op basis van de risicoanalyse worden de hotspots vastgesteld en worden eens per jaar herijkt. Daarbij hanteren we weer de eerder genoemde settings:

Per hotspot wordt de kans op overtreden in kaart gebracht. Die kans wordt bepaald op basis van kenmerken zoals deurbeleid, het gebruik van leeftijdscontrolesystemen, openingstijden, doelgroep en naleving. Figuur 2. laat zien hoe de verschillende typen verkopers kunnen worden ingedeeld.

Figuur 2: Risico-piramide

Per hotspot wordt de volgende informatie verzameld:

- naam bedrijf
- rechtspersoon
- adres bedrijf
- openingstijden, data (voor evenementen)
- toegangsbeleid (indien bekend)
- doelgroep
- tijden waarop jongeren het bedrijf bezoeken
- nalevingshistorie
- bijzonderheden (veiligheid, bedrijfsfilosofie)

Extra aandacht wordt gevraagd voor de evenementen. Vanuit de evenementenkalender wordt aangegeven welke evenementen aangemerkt kunnen worden als jongerenevenementen of die ook door veel jongeren worden bezocht.

3.2 Interventiestrategie bepalen

Op basis van de risicoanalyse en de hotspotlijst worden prioriteiten vastgesteld. Daarbij wordt een afweging gemaakt tussen de aandacht voor de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop van 18 jaar en de bepalingen rondom dronkenschap, zoals het niet toelaten van dronken personen in een horecagelegenheid en het niet schenken aan klanten in kennelijke staat van dronkenschap. Elk jaar worden met het herijken van de hotspots tevens de handhavingsprioriteiten opnieuw vastgesteld.

Basiscontrole

Voordat de leeftijdsgrens- dronkenschap inspecties worden uitgevoerd is het zaak de vergunningen van in ieder geval de hotspot actueel te hebben. Met een basiscontrole wordt jaarlijks vastgesteld of de vergunning nog op orde is (of er überhaupt een vergunning is) en of er ook een leidinggevende aanwezig is.

Leeftijdsgrens/dronkenschap inspectie

Gestreefd wordt naar een controlefrequentie van minimaal vijf keer per jaar voor de hotspots met een permanent risico (zie figuur 2). Voor de hotspots met een beperkt risico is 1 inspectie per kwartaal noodzakelijk om de naleving effectief te blijven beïnvloeden (Wagenaar e.a., 2005). Voor de groene categorie met een beperkt risico volstaat een controle per jaar.

De inspecties zullen met name in de weekenden plaatsvinden, tenzij de risicoanalyse anders bepaalt. Samenwerking met de politie is heel belangrijk voor dronkenschap inspecties. De (gemeentelijke) BOA heeft slechts de bevoegdheid om toezicht te houden op de DHW.

3.3 Uitvoeren van interventiestrategie

Het is van belang om te weten welke controles kunnen worden uitgevoerd. Het toezicht op de DHW wordt ingedeeld in vier categorieën:

- Algehele controle;
- Vergunning controle;
- Leeftijdsgrenzen/dronkenschap inspectie;
- Tijdelijke activiteiten.

Bij het beschrijven van de interventiestrategie in het licht van het PenH-plan beperken we ons tot de leeftijdsgrens en dronkenschap inspectie.

Controles

Kern van de controlestrategie vormen de observatie inspecties die in burgerkleding uitgevoerd worden. Doel van deze controles is nagaan of de regels nageleefd worden. Bij niet naleving wordt een maatregel genomen en volgt een inspectie (binnen twee maanden). Als aanvulling kunnen surveillance inspecties ingepland worden waarbij de toezichthouder opvallend zichtbaar aanwezig is (m.b.v. herkenbare kleding). Hierbij wordt vooraf nauwkeurig geëvalueerd op welke locaties en op welke tijdstippen dit mogelijk is. Dit in verband met de veiligheid van de toezichthouder. Bepaalde evenementen zijn bijvoorbeeld geschikt om zichtbaar aanwezig te zijn als toezichthouder. Samenwerking met de politie is noodzakelijk en wordt bij deze acties goed voorbereid.

Nalevingscommunicatie

Communicatie versterkt het effect van de handhaving. Het kan bijdragen aan een verhoogde subjectieve pakkans en aan meer draagvlak voor de maatregelen. Het is van belang de communicatie naar de diverse doelgroepen in goed overleg met andere afdelingen en partijen vorm te geven. Aangezien communicatie in dit plan vooral een educatief (uitleggen regels) en persuasief (aanzetten tot betere naleving) doel heeft, wordt dit verder uitgewerkt in hoofdstuk 7 dat gaat over educatieve activiteiten.

Leeftijdsgrenscontrole

De leeftijdsgrenscontrole richt zich op de naleving van het bepaalde uit artikel 20, eerste lid van de DHW (verstrekking van alcoholhoudende drank aan personen beneden de achttien jaar), artikel 20, derde lid van de DHW (legitimatievraag door verstrekkers) en artikel 45 van de DHW (verbod op het aanwezig of voor consumptie gereed hebben van alcoholhoudende drank door jongeren beneden de 18 jaar). Deze controles zijn een belangrijke factor om één van de doelstellingen van de DHW, namelijk het alcoholgebruik onder met name jongeren terug te dringen, te behalen.

3.4 Overige controles

Algehele controle

Dit is een controle waarbij alle onderdelen van de DHW (en mogelijk meer zoals Wet op de Kansspelen, APV-exploitatie, brandveiligheid) worden getoetst. Dit betekent dat deze inspecties uitgebreid zijn en mogelijk veel tijd in beslag nemen, ook voor de ondernemer. Daarnaast zal een algehele controle zowel over dag, 's avonds als 's nachts uitgevoerd kunnen worden, aangezien de toezichthouder ook wil controleren op onder andere jeugd en alcohol. De inzet van algehele controle zorgt er wel voor dat de ondernemer direct weet waar hij aan toe is.

Vergunning controle

De Drank- en Horecaverunning bestaat uit twee delen. Het eerste deel is de vergunning met daarop alleen de inrichting gebonden zaken, zoals de naam van de eigenaar van de zaak en de adresgegevens. Het tweede deel is het aanhangsel aan de vergunning, waarop de leidinggevendenden vermeld staan. De gemeente kan ervoor kiezen om tijdens reguliere inspecties alleen de Drank- en Horecaverunning met bijbehorend aanhangsel te controleren. Er wordt dan gecontroleerd of er een leidinggevende aanwezig is en of het horecabedrijf in de praktijk nog hetzelfde bedrijf is als aangegeven op de vergunning (inrichtingseisen, rechtsvorm etc.). De vergunning controles kunnen overdag worden uitgevoerd.

Evenementen

Indien hierbij alcoholhoudende drank wordt geschonken, zal hiertoe een ontheffing op grond van

artikel 35 van de DHW nodig zijn. Deze controles zijn voornamelijk gericht op naleving van de leeftijdsgrenzen. Daarbij wordt vooraf ingeschat in hoeverre jeugd op een bepaald evenement afkomt.

Hartcontrole

Hercontroles vinden plaats wanneer bij een eerdere controle een overtreding is geconstateerd, waarbij herstel mogelijk is. De ondernemer wordt tijd gegund om een overtreding te herstellen. Na afloop van de gestelde termijn vindt hierop een hercontrole plaats.

Handhavingsverzoeken/klachten

De gemeente heeft een beginselplicht tot handhaving. Dit betekent dat zij bij handhavingsverzoeken en/of klachten in beginsel handhaaft. De gemeente zet direct toezicht in, wanneer zij handhavingsverzoeken en/of klachten ontvangt.

3.5 Sanctiestrategie

De afhandeling van de geconstateerde overtredingen voor leeftijdsgrens en dronkenschap zal plaatsvinden volgens de Horeca Handhavingsprocedure zoals opgenomen in het Horecabeleidsplan.

De mogelijke sanctieprocedure is hierin al uitgewerkt (conform Algemene wet bestuursrecht Awb). In deze Horeca Handhavingsprocedure zijn meerdere sanctieprocedures voor overtredingen van de DHW uitgewerkt.

Welke procedure voor welke specifieke overtreding wordt ingezet, is uitgewerkt in de uitvoerende beleidsregels van het Alcohol Handhavingsstappenplan. Er zijn meerdere sanctiemogelijkheden voor overtredingen van de DHW mogelijk. Zo is bijvoorbeeld naast het tijdelijk schorsen van de vergunning het opleggen van een dwangsom een mogelijke sanctie. Bovendien kan bij herhaling van de overtreding de vergunning worden ingetrokken of de verkoop van alcoholische dranken voor een bepaalde periode worden ontzegd.

De sanctiestrategie is conform de algemene beginselen van behoorlijk bestuur ingericht. Dit is uitgewerkt in de uitvoerende beleidsregels voor het totale Alcohol Handhavingsstappenplan. Hierin komen alle sanctie-onderwerpen ten aanzien van horeca-activiteiten (o.a. sluitingstijden etc.) aan bod.

3.6 Effectmeting en evaluatie

Het effect van de interventiestrategie op de naleving van de leeftijdsgrens en het toelaten en schenken aan dronken klanten wordt gemeten met een nalevingsonderzoek. Dit onderzoek wordt aan de hand van gegevens welke gedurende diverse interventies beschikbaar komen gevuld. Het is een doorlopend proces van actie tot evaluatie.

4. REGELGEVENDE ACTIVITEITEN

De DHW geeft gemeenten verschillende verordenende bevoegdheden. De modelverordeningen die gemaakt zijn door de VNG en door STAP geven aan welke mogelijkheden er zijn. Regelgeving is geen verplicht onderdeel van het gemeentelijke Penh-plan. Toch is het een onmisbare factor van een integraal alcoholbeleid. Om die reden bevat dit hoofdstuk een basispakket van maatregelen.

In het licht van de twee hoofdthema's van dit plan (leeftijdsgrens en dronkenschap) is bekeken welke bevoegdheden een expliciete meerwaarde hebben in het terugdringen van de alcoholproblematiek. Daarbij is gekozen voor de volgende maatregelen:

- Happy Hours beperken;
- Voorwaarden stellen aan evenementen;
- Beperken schenktijden paracommercie.

4.1 Happy hours beperken

Onderzoek laat zien (Meier e.a., 2008) dat de prijs van alcohol een belangrijke voorspeller is voor gebruik. En dat met prijsinterventies gebruik van alcohol beïnvloed kan worden. Het verhogen van alcoholprijzen heeft zelfs het meeste impact op drinkers die heel veel drinken. Daarmee is deze maatregel een effectieve in het tegengaan van dronkenschap. Omdat dronkenschap en uitgaan sterk aan elkaar gerelateerd zijn, nemen wij actie richting ondernemers die Happy Hours organiseren door deze aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en hun voorbeeldfunctie ten aanzien van dit thema. Vooralsnog zien wij af van het opnemen van specifieke maatregelen. Bij de volgende bijstelling/evaluatie van het horecabeleidsplan wordt dit meegenomen.

4.2 Voorwaarden stellen aan evenementen

Voor veel alcoholverstrekkers is het naleven van de leeftijdsgrens voor alcohol moeilijk weten we uit onderzoek (Roodbeen e.a., 2014). Dit geldt ook voor het naleven van de bepalingen rondom dronkenschap en doortappen tijdens evenementen is de naleving nog een fractie lastiger. Door de schaalgrootte, tijdelijke personeelskrachten en het gebrek aan een controle systematiek is de naleving vaak slecht. De DHW biedt gemeenten de mogelijkheid om voorwaarden te stellen aan het verlenen van een ontheffing van de DHW, zoals dat bij evenementen het geval is (artikel 35, lid 2). Van die mogelijkheid kan gebruik gemaakt worden door ten aanzien van deze ontheffingen beleidsregels op te nemen in het evenementenbeleidsplan. Ook kan in geval het een evenement betreft wat als hotspot wordt aangemerkt, aanvullend een 'alcoholmodule' bij de aanvraag om een ontheffing te vragen aan de organisator. Met deze alcoholmodule worden aanvragers verplicht om te omschrijven hoe ze op leeftijd (en zaken als dronkenschap) gaan controleren en kunnen vooraf preventiebijeenkomsten voor de barvrijwilligers georganiseerd worden. Blijkt uit het toezicht en evaluatie van het evenement dat de alcoholmodule niet werkt in de praktijk dan kan de ontheffing van de DHW het jaar erop gegund worden aan een andere ondernemer die de kans krijgt de naleving beter te organiseren. Bij de volgende bijstelling/evaluatie van het evenementenbeleidsplan wordt dit meegenomen.

4.3 Beperken schenktijden paracommercie

Het vastleggen van de schenktijden in paracommerciële inrichtingen is een wettelijke verplichting voor gemeenten. Het beperken van schenktijden niet. Toch is het verstandig de schenktijden in sportkantines en jongerencentra, zeker daar waar veel jongeren komen, niet te ruim te maken. Achterliggende gedachte is de wetenschap dat ruime schenktijden leiden tot meer consumptie. Ook is het de vraag of het vanuit normatief oogpunt wenselijk is dat tieners tijdens sport en spel van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat geconfronteerd worden met het alcoholgebruik van anderen. In de Drank- en Horeca verordening Paracommercie Weert 2011 (art. 3) zijn schenktijden opgenomen. Dat betekent dat het is toegestaan twee uur voor en twee uur na de activiteit en uiterlijk tot 01.00 uur alcohol te verstrekken. Met uitzondering van muziekcentrum de Bosuil, hier is het schenken tot uiterlijk 02.00 uur toegestaan.

Daarnaast is bepaald (art. 4) dat het verboden is drank te verstrekken gedurende de tijd dat

deze paracommerciële inrichtingen gebruikt worden voor activiteiten die geheel of in belangrijke mate zijn gericht op personen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt.

Vooralsnog zijn er geen signalen dat deze tijden tot problemen leiden. Mochten er signalen komen vanuit verschillende kanalen over verschillende locaties, kunnen deze locaties worden aangemerkt als "hotspot". Toezicht en handhaving kunnen hier dan snel en doelgericht op worden ingezet. Bij een volgende bijstelling/evaluatie van het horecabeleidsplan kan dit geëvalueerd worden.

Ondanks het feit dat het handhaven van gestelde normen een overheidstaak is, zal de gemeente zoveel als mogelijk bij rechtspersonen aandringen op het nemen van eigen verantwoordelijkheid (high trust – high penalty). Bedrijven nemen hierbij hun eigen verantwoordelijkheid door zichzelf te laten controleren op de verstrekking van alcohol aan minderjarigen.

5. EDUCATIEVE / COMMUNICATIEVE ACTIVITEITEN

Dit Penh-plan kent twee einddoelgroepen: jongeren onder de 18 jaar en 18-25 jarigen. Eerder werd al uitgelegd dat preventieactiviteiten het beste gericht kunnen zijn op de omgeving van deze groepen. Voor een belangrijk deel gaat het daarbij om de sociale en professionele omgeving van jongeren. Daarom staan omgevingsgerichte educatieve activiteiten centraal in dit hoofdstuk. Daarbij onderscheiden we drie doelgroepen die invloed kunnen hebben op het alcoholgebruik van jongeren:

- Alcoholverstrekkers;
- Ouders;
- Scholen.

5.1 Alcoholverstrekkers

Met de term alcoholverstrekkers worden alle personen bedoeld die verantwoordelijk zijn voor een adequate naleving van de eerder genoemde bepalingen in de DHW. Dat kunnen zijn horecaondernemers, barpersoneel, barvrijwilligers, portiers, caissières, filiaalmanagers etc. Van deze professionals wordt verwacht dat ze de leeftijdsgrens voor de verstrekking van alcohol kennen en naleven, evenals het verbod op doorschenken bij dronkenschap en het toelaten van personen in kennelijke staat van dronkenschap in de onderneming, vereniging of het evenement.

Training

Belangrijk is vooral dat een alcoholverstrekker zich bewust is van zijn/haar verantwoordelijkheid en in staat is juist te handelen, ook wanneer er weerstand is vanuit de klant. Om alcoholverstrekkers hierin te bekwaamen zijn trainingsprogramma's ontwikkeld zoals Barcode voor barpersoneel, de Instructie Verantwoord Alcoholgebruik (IVA) training voor barvrijwilligers en de Evenementen IVA.

Gekoppeld aan het handhavingsplan kunnen horecaondernemers en sportverenigingen bij wie voor een tweede maal een overtreding is vastgesteld op bovengenoemde zaken worden verplicht een training barcode/IVA door hun personeel/vrijwilligers en management te laten volgen. Uit onderzoek is gebleken dat training van barpersoneel vaak alleen effect heeft als die is gekoppeld aan een adequate handhaving strategie (Babok, 2010). Daarom zijn de handhaving (handhavingsstappenplan) en de training in dit plan expliciet met elkaar verbonden.

Voor DHW-vergunningsvrije verkooppunten zoals supermarkten wordt geadviseerd overleg te laten plaatsvinden met de ondernemers(verenigingen) om helder te krijgen wat men intern aan training van personeel doet. Bij de evaluatie van de beleidsregels horeca en evenementen wordt dit meegenomen en uit gewerkt.

Nalevingscommunicatie

Naleving van de wet kan naast individuele training worden beïnvloed door nalevingscommunicatie. Doel van nalevingscommunicatie is om een gedragsverandering te bewerkstelligen bij de doelgroep en om de subjectieve pakkans te vergroten. Daarom wordt in samenwerking met de afdeling Communicatie een nalevingscommunicatieplan ontwikkeld. Dit kan ook worden ingezet voor andere nalevingsproblemen die in de gemeente spelen. De volgende elementen maken in ieder geval onderdeel uit van de nalevingscommunicatiestrategie:

-Educatieve communicatie

Uitleg van de regels, de argumenten voor deze regels, uitleg over mogelijke hulpmiddelen om na te kunnen leven. Dit is nodig als onduidelijkheid over (het belang van) de regels naleving in de weg staat.

-Dreigende communicatie

Communicatie over controles, sancties, uitbreiding toezicht capaciteit, toezichthouders in uniform. Deze vorm beïnvloedt de subjectieve pakkansbeleving en kan effectief zijn als blijkt dat de regels bewust overtreden worden.

-Normatieve communicatie

Bijvoorbeeld een interview met een ondernemer die de regels goed naleeft, een nieuwsbericht waarin het percentage naleveren wordt genoemd in plaats van het aantal overtreders. Oftewel: het communiceren van de gewenste norm, ervan uitgaande dat de gemiddelde mens graag aan de algemeen geldende norm wil voldoen.

5.2 Onderwijs

De school is een belangrijke pedagogische omgeving voor jongeren. Ook als het gaat om alcoholgebruik leren jongeren op school wat wel en niet verstandig is. Gedragsverandering creëren via voorlichtingsprogramma's blijkt lastig, zo niet onmogelijk (Babor, 2010). Toch is het relevant dat jongeren geïnformeerd raken over de risico's van alcoholgebruik. Niet zozeer om gedrag te beïnvloeden, maar om het gebruik te normaliseren en daarmee aan draagvlak te werken voor effectievere gedragsmaatregelen als handhaving en specifieke regelgeving. Met name de informatie over wat alcohol met de hersenontwikkeling doet is hierbij bruikbaar. Dat geldt niet alleen voor jongeren, maar ook voor hun ouders. Scholen worden daarom aangemoedigd om activiteiten voor ouders rond dit thema te organiseren.

Bij de keuzebepaling van schoolprogramma's op het gebied van middelengebruik heeft de GGD een belangrijke adviserende rol, zowel voor basisscholen als scholen voor voortgezet onderwijs. De scholen voor voortgezet onderwijs worden middels het overleg rondom de Lokale Educatieve Agenda geadviseerd met dit thema aan de slag te gaan.

Een goed schoolprogramma biedt meer dan voorlichting en besteedt ook aandacht aan regels voor leerlingen en personeel met betrekking tot alcoholgebruik bij schoolfeesten, kampen, excursies en studiereizen.

In het overleg met de Voortgezet Onderwijs (VO) scholen zal worden gemonitord hoe de scholen in de gemeente omgaan met de regels rond de nieuwe leeftijdsgrens met betrekking tot alcohol en welke maatregelen zij nemen wanneer bij schoolfeesten, kampen, excursies en studiereizen toch wordt gedronken. Gezien de nieuwe leeftijdsgrens mogen vrijwel alle leerlingen in het VO nog geen alcohol in bezit hebben in openbare gelegenheden. Daarmee lijkt een alcoholvrij schoolbeleid de meest voor de hand liggende keuze. Bekeken wordt of scholen moeite hebben met de handhaving van de regels bij bijvoorbeeld feesten.

5.3 Ouders en de thuissituatie

Alcoholopvoeding

Ouders onderschatten systematisch hoeveel hun kinderen drinken. Ze denken bovendien veelal dat het gedrag van hun puber volledig wordt bepaald door peers (o.a. vrienden), terwijl zij wel degelijk ook zelf invloed hebben op het alcoholgebruik van hun kinderen (van der Vorst, 2006). De beschikbaarheid van alcohol in huis en het stellen van regels zijn geschikte instrumenten om alcoholgebruik tegen te gaan. Uit onderzoek blijkt dat kinderen van ouders die geen duidelijke regels hebben afgesproken en geen leeftijdsgrens hebben gesteld voor het drinken van alcohol al op jongere leeftijd beginnen met drinken. Ze drinken bovendien vaker dan jongeren waarvan de ouders wel een leeftijdsgrens hebben gesteld. Naast het stellen van regels zijn andere beschermende factoren: een goede band tussen ouder en kind en een autoritaire opvoedstijl. Een slechte ouder-kind relatie en psychische problematiek of middelengebruik van de ouders zijn risicofactoren. Adviezen met betrekking tot alcoholopvoeding zullen in samenwerking met de eerder genoemde VO-scholen aan ouders worden aangeboden.

Uitgaansopvoeding

Ook door regels te stellen die niet expliciet gaan over alcoholgebruik, kunnen ouders invloed hebben op het alcoholgebruik van hun kind. Dan gaat het vooral over afspraken omtrent uitgaan, zoals staptijden, hoe vaak per week ze uit mogen gaan.

Uitgaansopvoeding is nodig zodat ouders zich meer bewust zijn van de rol die ze kunnen spelen om de schade van middelengebruik tijdens het uitgaan te voorkomen of te beperken.

Via diverse relevante kanalen (GGD, verslavingszorginstelling, Centra voor Jeugd en Gezin, lokale media, ouderavonden op scholen en in sportverenigingen) worden ouders voorgelicht over een adequate opvoedstijl en worden zij gewezen op ondersteunende websites als www.hoepakjijdataan.nl, www.uwkindenalcohol.nl, www.pratenmetuwkind.nl en www.alcoholinfo.nl.

5.4 Publiekscommunicatie

Goed alcoholbeleid is niet vanzelfsprekend populair onder burgers en ondernemers. Maar aan draagvlak voor beleid kan wel gewerkt worden. Zeker in het geval van nieuwe regels zoals de 18-jaargrens voor alcoholverkoop, is het verstandig in te zetten op draagvlak verhogende maatregelen. Het is bekend dat de kennis rondom alcohol en de gevolgen van alcoholmisbruik kunnen bijdragen aan meer draagvlak voor alcoholbeleid. Dit thema leent zich daarom goed voor een lokale campagne die als doel heeft om aan draagvlak te werken voor de handhavende

en regelgevende activiteiten die de gemeente op dit vlak uitvoert. Zowel voor ondernemers/verenigingen als ouders en hun kinderen is het van belang tekst en uitleg te krijgen bij de normen die er in de samenleving zijn voor het gebruik en de verkoop van alcohol.

Geadviseerd wordt gebruik te maken van landelijke en lokale campagnes en activiteiten die elkaar versterken en deze verder uit te werken. Onder de slogan "NIX onder de 18" voert de landelijke overheid de komende jaren campagnes die bijdragen aan het versterken van de sociale norm dat niet drinken (en roken) onder de 18 normaal is. Bij deze campagnes zijn materialen en instrumenten beschikbaar die professionals gezondheidscommunicatie en projectleiders alcoholmatiging lokaal of regionaal kunnen inzetten. www.naar18jaar.nl

Het effect van deze educatieve maatregelen in dit plan wordt primair gemeten met de gezondheidsmonitor van de GGD. Dit onderzoek wordt een keer per vier jaar uitgevoerd. Uiteindelijk wordt de evaluatie van dit plan gelijktijdig met de nota Lokaal gezondheidsbeleid uitgevoerd.

5.5 Nota Lokaal gezondheidsbeleid

Het huidige preventiebeleid van de gemeente Weert is o.a. vastgelegd in het Lokaal Gezondheidsbeleid Weert en Nederweert 2013-2016 en het daarop gebaseerde uitvoeringsplan Alcohol- en drugspreventie jeugd (het programma Lekker Fris).

Hierin wordt ingezet op het voorkomen en beperken van gezondheids- en veiligheidsrisico's van alcohol- en drugsgebruik voor het individu en zijn directe omgeving.

De aanpak van alcoholmatiging is een continu proces, waarbij draagvlak moet worden gezocht en gecreëerd binnen de samenleving.

Onze doelstellingen, zoals vastgesteld in de nota "Alcohol- en drugspreventie jeugd Leudal, Nederweert en Weert" zijn:

- Voorkomen van (probleem)gedrag;
- Uitstellen van (probleem)gedrag;
- Verminderen van (probleem)gedrag;
- Aanpak van (probleem)gedrag.

Hieronder zijn de bestaande beleidsstukken, projecten en campagnes inzake alcoholpreventie samengevat.

Binnen de doelgroep Jeugd zijn alcohol en drugs aandachtspunten. Dit komt tot uitdrukking in de ambities van de nota Lokaal Gezondheidsbeleid binnen het programma "Gezond en veilig opgroeien":

'Kinderen en jongeren hebben een gezonde leefstijl: zij hebben een gezond voedingspatroon, bewegen voldoende, roken en drinken niet, gebruiken geen drugs en vrijen vrijwillig en veilig'.

In relatie tot het programma "Competente ouders en opvoeders" is dan ook een belangrijke rol weggelegd voor de ouders om jongeren ervan bewust te maken hun alcoholgebruik te matigen, danwel er 'niet aan te beginnen'.

Alcoholgebruik	Weert	Limburg-Noord
Heeft de afgelopen 4 weken minimaal 1x alcohol gedronken		
Totaal	48%	49%
Klas 2	16%	18%
Klas 4	63%	67%
Is ooit aangeschoten geweest in de afgelopen 4 weken		
Totaal	18%	19%
Klas 2	3%	4%
Klas 4	32%	36%
Leeftijd 1^e alcoholgebruik		
Alleen klas 2	11 jaar	11 jaar

Bron: jongerenmonitor 2013 GGD Limburg-Noord

5.6 Preventieprogramma's

GGD en Vincent van Gogh instituut:

Binnen het Weertse VO wordt het programma "Gezonde en Veilige school" toegepast. Onderdeel van dit programma is het preventieprogramma "De gezonde school en genotmiddelen" van de GGD Limburg-Noord en Vincent van Gogh instituut (VVI). De GGD Limburg-Noord en ViVGi zijn binnen de gemeente Weert/Nederweert actief in de uitvoering van alcohol- en drugspreventie.

Programma "Lekker Friz"

Tevens is in Weert/Nederweert de campagne "Lekker Friz!" actief. Deze regionale campagne wordt binnen de gemeente Weert ingezet als gereedschap box voor verschillende acties die uitgezet worden m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren in Weert. Dit is daarnaast ook een middel om de juiste partijen om de tafel te krijgen en samen met dit thema bezig te zijn. De deelnemende gemeentes en kernpartners van Lekker Friz! zijn; Venray, Horst a/d Maas, Gennep, Bergen, Mook en Middelaar, Roermond, Weert, Nederweert, Leudal, Beesel en Venlo in samenwerking met de GGD, Politie Noord-Limburg en het VVGi.

NIX18-campagne

De landelijke NIX18-campagne is een initiatief van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en een groot aantal partners. Deze NIX18-campagne moet ervoor zorgen dat ouders en opvoeders duidelijke afspraken maken over roken en drinken. Doel van de campagne is het versterken van de sociale norm 'niet drinken en roken tot je 18e'. Het versterken van een sociale norm heeft een aantal jaren nodig en daarom is besloten om een langlopend massa mediaal communicatietraject uit te voeren (5 tot 10 jaar). De campagne richt zich op de hele samenleving en in het bijzonder de omgeving van jongeren. Landelijke reclamematerialen rondom de NIX18-campagne zijn te vinden op de website: www.naar18jaar.nl. Het grote bereik van de campagne werkt door zijn naamsbekendheid. Het vult op die manier de programma's van Lekker Friz aan, de campagne die lokaal is en een veel minder groot bereik heeft.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Leudal-Nederweert-Weert

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Leudal-Nederweert-Weert is het centrale punt waar jongeren, ouders/verzorgers en/of aanstaande ouders en professionals terecht kunnen voor advies, begeleiding en hulp bij het opgroeien en opvoeden van kinderen. Het centrum is een samenwerkingsverband van organisaties voor lokale jeugdhulpverlening, jeugdzorg en onderwijs.

Naast informatie en advies over o.a. alcohol en drugs bij jongeren, worden er door het CJG ook thema-avonden en lezingen georganiseerd voor ouders over het thema alcohol en drugs.

Convenant Veilig en Gezellig Uitgaan Weert

Het "Convenant Veilig en Gezellig Uitgaan Weert" is een samenwerking tussen horecaondernemers, bewoners, GGD, politie en gemeente. Met dit convenant worden gezamenlijke acties uitgezet met als doel de veiligheid te vergroten en overlast te beperken. Hierin is een van de prioriteiten het terugdringen van overmatig alcoholgebruik.

6. UITVOERING

Uitgangspunt van dit plan is het beïnvloeden van de omgeving van de jonge drinker opdat deze 'verleid' wordt meer gezonde en veilige keuzes te maken met betrekking tot alcohol. In de interventiestrategie is vastgesteld welke maatregelen wordt ingezet om jongeren te beïnvloeden om te kiezen voor een verantwoorde leefstijl. Met behulp van de risicoanalyse kan de interventiestrategie worden geoperationaliseerd tot een uitvoeringsplan. Dit uitvoeringsplan zal op de specifieke afdelingen worden uitgewerkt.

Zoals eerder geschetst, werkt alcoholbeleid het beste als op meerdere beleidspijlers tegelijkertijd wordt ingezet. Dat impliceert ook dat er in de uitvoering meerdere partners en stakeholders betrokken zijn. Hieronder een beschrijving van de belangrijkste samenwerkingspartners.

6.1 Samenwerking met externe partners

Op een integraal dossier als het alcoholbeleid is samenwerking essentieel voor een goede uitvoering.

Tabel 5: Partners in uitvoering

Partners	Uitvoeringstaken
Politie	Hotspots in kaart brengen, veiligheid tijdens inspecties, jongeren vragen naar ID en eventuele samenwerking met betrekking tot de aanpak van doortappen vanuit het Wetboek van Strafrecht en openbare dronkenschap (artikel 252 resp. 453).
Ondernemers/ verenigingen	Nalevingscommunicatie, meedenken over systeemontwikkeling, training personeel/vrijwilligers.
Scholen	Halfjaarlijks overleg over intern schoolbeleid (in kader van Lokale Educatieve Agenda) en over informatievoorziening richting ouders.
Gezondheids- Organisaties	Partners als de GGD en de Instelling voor verslavingszorg (Vincent van Gogh) zijn belangrijk bij de uitvoering en ontwikkeling van educatieve interventies.

6.2 Coördinatie vanuit integraal DHW-team

De coördinatie van het PenH-plan ligt bij een samengesteld team van de afdeling OCSW (OOV/Volksgezondheid/Jeugd), Vergunningen, Toezicht en Handhaving, Politie en Communicatie. Dit integrale preventieteam komt eens per kwartaal bij elkaar om de voortgang te monitoren en uitvoeringsafspraken te maken. Het team zal worden gecoördineerd door een beleidsambtenaar die ook de functionele ambtelijke verantwoordelijkheid draagt voor dit thema. De bevoegdheden als zelfstandig bestuursorgaan op het gebied van toezicht en handhaving en openbare orde en veiligheid liggen bij de burgemeester. Tevens is de burgemeester het orgaan wat verantwoordelijk is voor de vergunningverlening. De wethouder volksgezondheid is verantwoordelijk voor het jeugdbeleid. Als bestuurlijke trekker wordt de burgemeester aangewezen.

6.3 Partners in handhaving

In ons beleid leggen wij een sterk accent op preventie-activiteiten. Met een positieve benadering van de omgeving van de jongere, zoals ouders en aanbieders, denken we onze handhavingsinzet tot een minimum te kunnen beperken. Het is van belang dat preventie en handhaving op elkaar aansluiten. In deze paragraaf is inzichtelijk gemaakt wie welke acties gaat uitvoeren op deze twee gebieden.

Tabel 6: Taken handhaving en welke organisatie die taken uitvoert

Taken toezicht en handhaving	Wie voert uit?
Drank- en horecawet	Gemeente en politie; zij kunnen onmiddellijk optreden na geconstateerde overtreding. De gemeente is primair verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving.
Alcohol- en drugsbeleid jongeren	Op het gebied van alcohol- en drugspreventie onder jongeren gaat het om activiteiten die voorkomen dat jongeren (te veel) drugs en alcohol gaan gebruiken. In dit beleidsplan wordt actief verbinding gelegd tussen preventieve maatregelen, regelgeving en handhaving, publiek draagvlak en vroege signalering. Het probleem wordt zowel vanuit gezondheid als veiligheid benaderd. Op de langere termijn is samenwerking met andere gemeenten in Limburg-Noord een mogelijkheid. De gemeente die als gevolg van de DHW belast is met het toezicht op de naleving van deze wet controleert ook op het schenken van alcohol aan jeugd.
Drank- en horecawet (controleren en rapporteren)	Gemeente (en politie); controle op de afspraken met horecabedrijven (incl. Para-commerciële vergunninghouders), eventueel met ondersteuning van politie en/of brandweer. Naar aanleiding van een rapportage van een gemeentelijke BOA of de politie kan de gemeente sancties opleggen conform vastgestelde beleidsregels in het handhavingstappenplan.
APV in kader van horeca (openingstijden en terrasvoorschriften)	Gemeente en politie; controle openingstijden.
APV in kader van overlast uitgaanspubliek (wildplassen, drank/glas op straat, hinderlijk gedrag)	Gemeente en politie; controle op overtredingen en hinderlijk gedrag.
Milieuwetgeving en APV (geluidsoverlast)	Gemeente (afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving) en politie en Silves; toezicht en handhaving door afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving en politie; geluidmetingen door afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving.
APV in het kader van evenementen	Gemeente (afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving), Politie, Brandweer en GGD.
Gebruiksvergunning (brandveiligheid)	Brandweer; controle op inrichtingseisen en brandveiligheidseisen.
Integrale controles organisaties	Regelmatig controleert een integraal team (gemeente, politie, brandweer) alcoholverstreckende inrichtingen/evenementen. Dit gebeurt ook bij bedrijven met een verhoogd risico (denk aan controles voorafgaande aan carnaval).

6.4 Handhavingsprocedure

Benadrukt wordt dat de gemeente verantwoordelijk is en blijft voor de eigen uitvoering van de toezichts- en handhavingstaken. In de Handhavingsnota is de handhavingsprocedure opgenomen.

De gemeente stelt een eenduidig handhavingsbeleid vast, waardoor snel en adequaat kan worden gereageerd op overtredingen.

De huidige beleidsregels handhavingsstappenplan zijn verder uitgewerkt in het Alcohol Handhavingsstappenplan. Hierin zijn alle mogelijke thema's die uitgaans- en horeca gerelateerd zijn opgenomen. Daarbij staat het aantal overtredingen centraal aangevuld met onderscheid in soort/aard van de overtreding.

6.5 Klachten/Meldingen registratie en afhandeling

In de huidige situatie komen klachten en meldingen verspreid binnen en wordt niet voldoende sluitend geregistreerd wat de bron is van de klacht en / of melding. Een goede registratie is van belang om zowel tijdens als achteraf goed te kunnen handelen. Een goede registratie is tevens een belangrijke informatiebron voor het monitoren en evalueren van het beleid. Om een goede afhandeling mogelijk te maken is het van belang een protocol op te stellen voor de behandeling en registratie van klachten/meldingen/nalevingshistorie. In het protocol wordt beschreven welke vragen gesteld moeten worden aan de indiener, wie geïnformeerd moeten worden, wie actie moeten ondernemen, hoe de verslaglegging van de klacht dient te gebeuren, hoe de terugkoppeling met de klager verloopt etc.

6.6 Handige telefoonnummers

Tabel 8: Meldpunten en telefoonnummers.

	Meldpunt	Telefoonnummer
Geminate	Algemeen gemeentelijk telefoonnummer (klantcontactcentrum)	(0495) 575 000
	Servicelijn openbaar gebied/milieu klachten (klachten over de openbare ruimte, geluidsoverlast, evenementenoverlast)	(0495) 575 000
	Vergunningen, Toezicht en Handhaving (tijdens kantooruren; overlastsituaties)	(0495) 575 000
	Vergunningen, Toezicht en Handhaving piketdienst evenementen	06-nummer
	Beleidsmedewerker bijzondere wetten gemeente Weert (tijdens kantooruren; Vergunningverlening bijzondere wetten gemeente Weert (tijdens kantooruren; o.a. aanvragen om drank- en horecaverunning, evenementenvergunning)	(0495) 575 000
	Overlast in uitgaansgebied in het weekend (piketdienst horeca-Boa's; voor omwonenden horecaconcentratiegebied)	06-nummer
Politie	Overlast in een vastgesteld gebied rondom de Maatschappelijke Opvang Voorziening (piketdienst Boa's; voor omwonenden vastgestelde MOV-gebied)	06-nummer
	Spoedmeldingen politie, brandweer, ambulance (heterdaadsituaties strafbare feiten, ernstig (verkeers)ongeval, brand en dergelijke)	112
Algemeen	Politie (geen spoed, wel politie; bijvoorbeeld melden van verdachte situaties of (jeugd)overlast, waarbij geen sprake is van spoed)	0900 88 44
	Meld Misdaad Anoniem (anoniem melden van ernstige misdrijven, zoals drugshandel of hennepteelt)	0800 7000
Brandweer	Dienst preventie	088-1190750
GHOR en GGD	Geneeskundige hulpverlening bij ongelukken en rampen (GHOR) Geneeskundige gezondheid dienst (GGD)	088-1190000

7. MIDDELEN

Weert wil een klimaat creëren waarin het veilig en gezellig uitgaan is, waar horecaondernemers hun ideeën kunnen omzetten in kansen, de stad bruisend wordt en waarmee een slag gemaakt wordt op het gebied van promotie, toerisme, educatie, cultuur en sport.

Deze ambitie vraagt naar inzet van mensen en middelen. Dit hoofdstuk gaat in op de middelen die nodig zijn om de gewenste acties in dit Penh-plan te kunnen realiseren.

In het kader van alcoholmatiging heeft de gemeente duidelijk twee rollen. Enerzijds is er de rol van facilitator (beschikbaar stellen van ruimte en middelen). Anderzijds is er de rol van stimulator, het stimuleren van naleving van de regels en bewustwording van de risico's van onverantwoord alcoholgebruik.

Tabel : Overzicht inrichtingen / evenementen met horeca activiteiten

Branche	Bedrijf	Aantal inrichtingen	Total
Detail Handel	Supermarkten	12	
	Slijterijen	4	
			16
Commerciële horeca	Cafe	46	
	Restaurant	52	
	Hotel	3	
	Cultuurcentra	2	
	Cafetaria, grillroom, ijssalon etc. met Exploitatievergunning	22	
	Cafetaria, grillroom, ijssalon etc. met Drank- en Horecaverunning	10	
			166
Paracommerciële horeca	Sportkantines	29	
	Buurthuizen	5	
	Cultuurcentra/schutterijen	10	
	Overigen	8	
			52
Evenementen	Met ontheffing artikel 35 DHW	38	38

Normjaar 2015

Capaciteit en middelen zijn instrumenten om de ambities in dit plan te realiseren. Daarom zullen prioriteiten moeten worden gesteld waarbij de focus ligt op gestelde doelen. Leidend principe bij het toekennen van prioriteiten is de risicoanalyse waarbij wordt gekeken naar de kans dat een probleem zich voordoet en het effect dat het probleem vervolgens heeft op veiligheid en leefbaarheid.

De toezicht- en handhavingsactiviteiten voortvloeiende uit dit plan worden structureel opgenomen in het Integraal toezicht- en handhavingsuitvoeringsprogramma dat jaarlijks door het college wordt vastgesteld. Dit programma bepaalt waar, met welke frequentie, gecontroleerd wordt en welke sanctie ingezet wordt bij overtreding van een norm.

De benodigde middelen en capaciteit zijn op basis van de ambitie van het voorliggende plan vastgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van indicatoren. Het aantal controles per jaar, soort controle, duur controle, eventueel combinatie met andere controles, controle alleen of in duo. Dit op basis van ervaringen van de NVWA.

Kostenoverzicht per jaar 2016 - 2018

PREVENTIE		
Middel	Frequentie	Kosten per jaar
Communicatie	Continu	€ 5.000,00
Combinatieonderzoek: Risicoinventarisatie / Hotspotinventarisatie / Nalevingsonderzoek	Jaarlijks	€ 6.400,00
Gedragbeïnvloedende activiteiten: Informatiebijeenkomsten o.a. 'Uit met Ouders'	Jaarlijks	€ 5.000,00
GGD Gezondheidsmonitor	1 x per 4 jaar	Nvt (GGD)
Totaal Preventie		€ 16.400,00
HANDHAVING		
Middel	Aantal locaties / evenementen	Kosten per jaar
Controle leeftijdsgrens: Commerciële horeca (166) Para-commerciële horeca (52) Overigen (16)	Gemiddeld 1 controle per jaar per gelegenheid (234)	€ 11.700,00
Evenement (38): Minder dan 2000 bezoekers (35) Meer dan 2000 bezoekers (3)	Gemiddeld 1 controle per evenement met ontheffing art. 35 DHW (38)	€ 1.900,00
Totaal Handhaving		€ 13.600,00
Totaal Preventie en Handhaving		€ 30.000,00

8. BEGRIPPENLIJST

PenH-plan	Preventie- en Handhavingsplan
APV	Algemene Plaatselijke Verordening Weert
BOA	Bijzondere Opsporingsambtenaar
College	College van burgemeester en wethouders
DHV	Drank- en Horecaverunning
DHW	Drank- en Horecawet
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
BHBW	Bureau Horeca Bijzondere Wetten
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongelukken en Rampen
GGD	Geneeskundige Gezondheids Dienst
IVA	Instructie Verantwoord Alcoholgebruik
VO	Voortgezet Onderwijs
STAP	Nederlands Instituut voor Alcohol Beleid

BIJLAGE

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!

Onderzoek naar het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar in de gemeente Weert.

JONG PROEF ONDERZOEK BHBW

Jong Proef onderzoek BHBW 0-meting Gemeente Weert
Uitgevoerd in oktober 2015

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

Onderzoek naar het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar in de gemeente Weert

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

*Het onderzoek naar het alcoholgebruik
van jongeren tussen de 14 en 18 jaar
in de gemeente Weert
heeft plaats gevonden
van juli tot en met december 2015*

*Het onderzoek is uitgevoerd door:
J. Dijkhuizen en L. Creemers*

Weert, 22 februari 2016

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

2

1. Inhoud

1.	Inhoud	2
2.	Inleiding	3
3.	De Situatie	4
	3.1. Landelijk Beeld.....	4
	3.2. Limburg Noord.....	6
	3.3. Weert.....	7
	3.4. Aanpak tot nu toe gemeente Weert	9
4.	Bevindingen partners	13
	4.1. Medewerkers gemeente Weert	13
	4.2. Politie Regio Limburg Noord.....	14
	4.3. Toezichthouders Drank- en Horecawet Weert.....	16
	4.4. Bureau HALT	18
	4.5. Vincent van Gogh	21
	4.6. De Alcholpoli.....	23
	4.7. Jong Proef onderzoek	26
	4.8. Verkoop supermarkten.....	30
	4.9. Scholen	32
	4.10. Uit met Ouders	35
	4.11. Jongeren	41
5.	Resultaten	43
6.	Antwoord op de onderzoeksvraag	48

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

3

2. Inleiding

Gemeenten zijn sinds 2014 het belangrijkste bevoegde gezag met betrekking tot de uitvoering van de Drank- en Horecawet (DHW). Zowel op juridisch-, handhavings-, en educatief- vlak is de gemeente de regisseur van het Nederlandse alcoholbeleid. Het verplichte Preventie- en Handhavingsplan (PenH-plan), geregeld in artikel 43a van de DHW, is in feite de wettelijke bekrachtiging van dit gegeven.

De DHW heeft als belangrijkste taak overmatig alcoholgebruik tegen te gaan. En in dit licht met name bij onze jeugd. Ze neemt onze jeugd in bescherming tegen de schadelijke effecten die alcohol kan hebben op de gezondheid (schade aan de hersenen) en de veiligheid (jongeren reageren heftiger op gebruik van alcohol).

De vraag is echter: "Moeten wij ons zorgen maken over het alcoholgebruik van jongeren in Weert?"

Om deze vraag te kunnen beantwoorden is er in juli 2015 begonnen met een 0- meting (afgerond januari 2016). Deze o-meting heeft als doel om een met feiten onderbouwd beeld te schetsen van het alcoholgebruik van de jongeren in Weert. Door al de partijen die betrokken zijn bij dit onderwerp door te lichten wordt er een duidelijk en vooral verhelderend beeld gegeven. Aan de hand van dit geschetste beeld kan er een specifieke richting aan het Preventie- en Handhavingsplan 2016-2018 voor de gemeente Weert worden gegeven.

Leeswijzer

Eerst zal er een overzicht worden gegeven van de bevindingen uit landelijke onderzoeken omtrent dit thema (Hoofdstuk 3. De Situatie). In de daarop volgende hoofdstukken zal de uit de 0-meting voortgekomen informatie, per betrokken partij worden besproken. Op die manier is er een overzicht gecreëerd van elke partij die op een bepaalde manier betrokken is en/of invloed heeft op het alcoholgebruik van jongeren in Weert. (Hoofdstuk 4. Bevindingen Partners). Als slot wordt een antwoord op de onderzoeksvraag gegeven in hoofdstuk 6.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

4

3. De Situatie

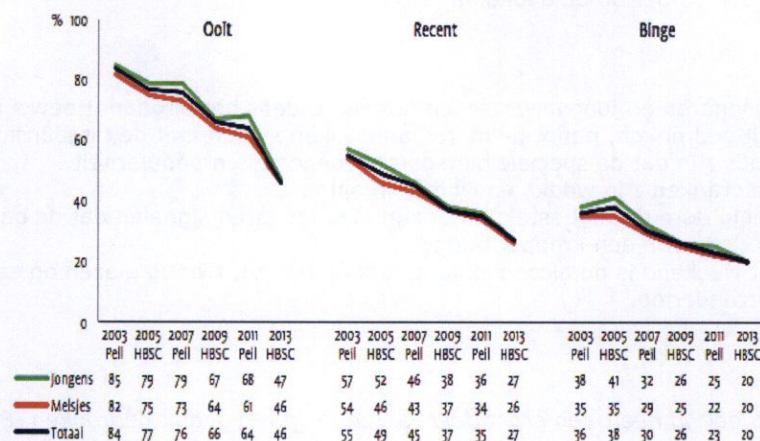
3.1. Landelijk Beeld

Om de situatie in Weert duidelijk in beeld te kunnen brengen worden eerst de cijfers die uit de Nationale Drugsmonitor 2015 naar voren zijn gekomen weer gegeven..

Jongeren tot 16 jaar

- Scholieren hebben al op jonge leeftijd hun eerste ervaring met alcoholgebruik. In groep 8 van het basisonderwijs (de gemiddelde leeftijd van basisscholieren in de steekproef van 2013 was 11,2 jaar) heeft ongeveer één op de tien scholieren al ooit alcohol gedronken. Dat percentage loopt snel op tussen het twaalfde en het zestiende levensjaar. Van de zestienjarigen heeft bijna 80% wel eens alcohol gedronken. Twee derde van de zestienjarigen dronk in de laatste maand en bijna de helft (45%) is tenminste één keer in hun leven dronken geweest.
- In 2013 had op twaalfjarige leeftijd minder dan een vijfde (17%) van de scholieren al eens een glas alcohol gedronken. In 2007 was dat ruim drie keer meer (56%). Van de vijftienjarigen in 2013 had 69% ooit alcohol gebruikt en ook dat was een beduidend lager dan in 2007 (89%) en 2011 (83%).
- Het aantal binge drinkers (drinken van 5 glazen of meer per gelegenheid) onder alle 12 tot en met 15-jarige scholieren nam tussen 2003 en 2013 statistisch significant af. Tussen 2011 en 2013 werden in deze groepen geen verschillen gevonden. Onder alle 16-jarige scholieren bleef het aandeel binge drinkers stabiel.
- Jongens en meisjes in het voortgezet onderwijs verschillen niet significant, actueel of binge drinken. In groep 8 drinken jongens (15%) wel vaker dan meisjes (7%).

Figuur 10.2 Gebruik van alcohol onder scholieren van 12-16 jaar, vanaf 2003

Bron: Nationale Drugsmonitor 2015 Figuur 10.2

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

5

- Alcoholgebruik neemt toe naarmate het schoolniveau afneemt. In 2013 was het verschil het grootst tussen VWO-leerlingen en VMBO-leerlingen (tabel 10.3). HAVO-leerlingen lagen qua actueel alcoholgebruik dicht bij VWO-leerlingen, en qua binge drinken tussen VWO-ers en VMBO-ers in. De helft (52%) van de VWO-leerlingen dronk wel eens meer dan vijf glazen, maar zij dronken zelden tien glazen of meer (<1%); beide kwam vaker voor bij VMBO-leerlingen.

Tabel 10.3 Alcoholgebruik naar schoolniveau onder scholieren van 12-16 jaar van het voortgezet onderwijs. Peiljaar 2013

	Actueel gebruik (%)	Binge drinken onder actuele drinkers (%)	> 10 keer alcoholgebruik in de afgelopen maand onder actuele drinkers (%)
VMBO-b	30	81	9
VMBO-t	35	77	6
HAVO	22	70	3
VWO	21	52	<1

Binge drinken: vijf glazen of meer alcohol drinken bij één gelegenheid in de afgelopen maand. Actueel gebruik = in de laatste maand. Bron: Health Behaviour in School-aged Children (HBSC), Trimbos-instituut.

Bron: Nationale Drugsmonitor 2015 Tabel 10.3

- Het aantal jongeren dat met een alcoholintoxicatie door een kinderarts in een ziekenhuis werd behandeld schommelt sinds 2010 rond 700. Het aantal jongeren dat wegens overmatig alcoholgebruik door een kinderarts in een ziekenhuis werd behandeld is in 2014 licht gestegen.
- Volgens observaties van sleutelfiguren in het uitgaansleven blijft het "indrinken" (ofwel alcohol consumeren vóór het 'echte' uitgaan) zowel in de steden als op het platteland een wijd verbreid fenomeen. Indrinken kan thuis, op straat, in een keet of bij vrienden gebeuren, en is een reactie op de prijzen in de horeca en een manier om kosten te besparen. Met happy hours en andere prijsacties probeert de horeca uitgaanders ook eerder op de avond aan te trekken.

Jongeren van 16 jaar en ouder

- Vrijwel alle jongeren en jongvolwassenen drinken tijdens het uitgaan. Hoewel in bijna elk uitgaansnetwerk alcohol wordt gedronken, hangt de mate van drinken samen met de uitgaanslocatie en soort muziek.
- Recente trends zijn dat de speciale biersoorten toenemen in populariteit.
- Bij de sterke dranken zijn wodka en whisky in opmars.
- Er wordt weinig dure drank besteld en er zijn al enige jaren signalen dat de baromzetten dalen, wat het gevolg lijkt te zijn van een krappere budget.
- Vooraf in het weekend is de alcoholinname fors en tien tot twintig glazen op een uitgaansavond is eerder norm dan uitzondering.

Conclusies

- Op 16 jarige leeftijd heeft een groot deel van de jongeren al ooit gedronken (80%).
- Het aantal jongeren dat voor hun 16^e levensjaar ooit alcohol heeft gedronken daalt gestaag.
- Het aantal jongeren dat voor hun 16^e levensjaar meer dan 5 glazen alcohol per gelegenheid heeft gedronken (Binge Drinken) is ook gedaald. Bij 16 jarige blijft dit op hetzelfde niveau.
- Er is geen verschil tussen het alcoholgebruik van jongens en meisjes op deze leeftijd.
- Alcoholgebruik neemt toe naarmate het opleidingsniveau afneemt.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

6

- Het aantal jongeren dat voor een alcoholintoxicatie is behandeld bij de kinderarts is in 2014 licht gestegen.
- Vrijwel alle jongeren en jongvolwassenen drinken tijdens het uitgaan.
- Vooral op weekend dagen is de alcoholinname fors te noemen. 10 Glazen is eerder norm dan uitzondering.
- Indrinken blijft een wijd verbreid fenomeen. Het wordt gezien als een manier om kosten te besparen, gezien de forse prijzen in de horecagelegenheden. Om toch jongeren te trekken worden er vaak speciale prijsacties gelanceerd door de ondernemers.
- De naleving van de wetwijziging in de DHW laat op veel plaatsen nog te wensen over.

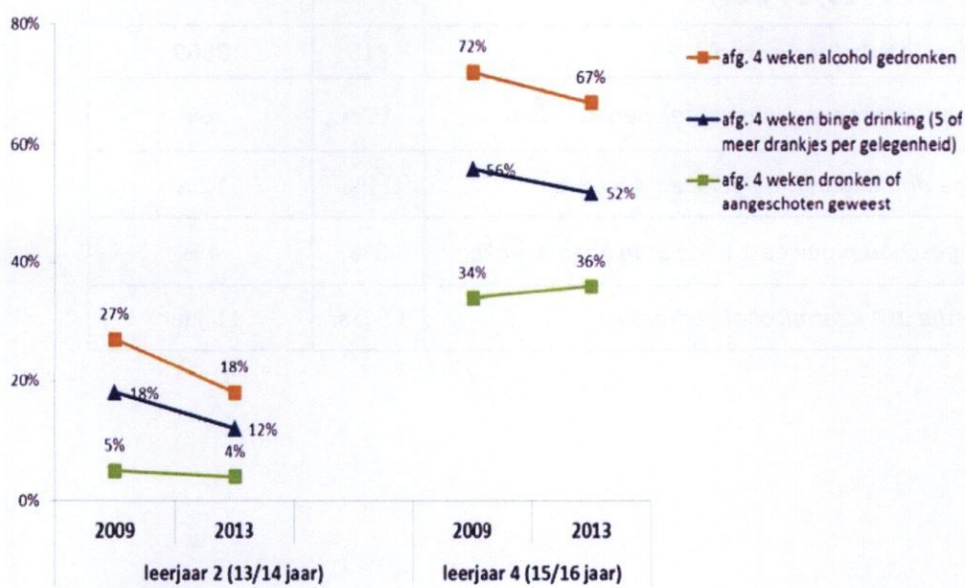
3.2. Limburg Noord

De GGD Limburg-Noord speelt een belangrijke rol in de gezondheidszorg voor jongeren. In het wettelijk vastgelegde Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0-19 staat welke zorg er op welk moment aan kinderen in Nederland moet worden geboden. Jeugdgezondheidszorg biedt deze basiszorg. JGZ richt zich op het bevorderen van een gezonde groei en ontwikkeling van kinderen in de leeftijd tot 19 jaar. Naast het kind staat de opvoeder centraal. Ook wordt rekening gehouden met de omgeving waarin het opgroeit. Extra aandacht gaat uit naar kinderen en gezinnen waar gezond en veilig opgroeien niet vanzelfsprekend is.

De Jongeren monitor

Eens in de 4 jaar wordt er een jongerenmonitor uitgevoerd. Daarin wordt o.a. voor de regio Limburg-Noord het alcohol gebruik van jongeren gemeten. Hier zullen een aantal bevindingen volgen uit deze monitor van 2013.

Trend alcoholconsumptie 2009-2013

Bron: Jongeren Monitor 2013

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

7

- In deze grafiek is duidelijk te zien dat in de categorie 13/14 jarige de alcoholconsumptie in elke categorie is gedaald. Opvallend is het feit dat de alcoholconsumptie bij de 15/16 jarige over het algemeen ook gedaald is, maar dat het aantal jongeren dat dronken of aangeschoten is geweest in diezelfde categorie is gestegen.
- Jongeren beginnen op jonge leeftijd met het drinken van alcohol. De gemiddelde leeftijd waarop de jongeren aangeven te hun eerste alcoholische versnapering te drinken is 11 jaar.
- Het merendeel van leerjaar 4 uit het voortgezet onderwijs (15/16 jaar) drinkt alcohol. 67% van de leerlingen geeft aan in de afgelopen 4 weken alcohol te hebben gedronken.
- Voor de jongeren uit leerjaar 2 van het voortgezet onderwijs (13/14 jaar) geeft 18% aan de afgelopen 4 weken alcohol te hebben gedronken.
- De helft van de jongeren uit leerjaar 4 doet aan binge drinken (5 of meer glazen per gelegenheid)
- Binge drinken varieert tussen de gemeenten in Limburg-Noord van ruim een derde (39%) tot ongeveer twee derde (66%) van de leerlingen.

3.3. Weert

In de onderstaande tabellen wordt voor twee leeftijdscategorieën weergegeven hoe het met het alcoholgebruik van de jongeren in Weert is gesteld. Deze informatie komt voort uit de Jongerenmonitor 2013 van het GGD Limburg-Noord. Uit de tabellen is op te maken dat de jongeren in Weert zich gelijk aan of onder het gemiddelde alcoholgebruik van jongeren in Limburg zit.

Alcoholgebruik van jongeren uit leerjaar 2 van het Voortgezet Onderwijs (13/14 jaar)

Alcoholgebruik jongeren uit leerjaar 2 (13/14 jaar)	Weert	Limburg-Noord
Totaal aantal jongeren	315	3869
<i>Alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken</i>	16%	18%
<i>Binge drinking in de afgelopen 4 weken</i>	11%	12%
<i>Aangeschoten geweest in de afgelopen 4 weken</i>	3%	4%
<i>Leeftijd 1ste keer alcohol gedronken</i>	11 jaar	11 jaar

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

8

Alcoholgebruik van jongeren uit leerjaar 4 van het Voortgezet Onderwijs (15/16 jaar)

Alcoholgebruik jongeren uit leerjaar 4 (15/16 jaar)	Weert	Limburg-Noord
Totaal aantal jongeren	361	3507
<i>Alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken</i>	63%	67%
<i>Binge drinking in de afgelopen 4 weken</i>	45%	52%
<i>Aangeschoten geweest in de afgelopen 4 weken</i>	32%	36%

Alcoholgebruik van jongeren van het opleidingsniveau HAVO/VWO

Alcoholgebruik van jongeren HAVO/VWO	Weert	Limburg-Noord
Totaal aantal jongeren	186	2693
<i>Alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken</i>	37%	38%
<i>Binge drinking in de afgelopen 4 weken</i>	23%	26%
<i>Aangeschoten geweest in de afgelopen 4 weken</i>	16%	17%

Alcoholgebruik van jongeren van het opleidingsniveau VMBO

Alcoholgebruik jongeren VMBO	Weert	Limburg-Noord
Totaal aantal jongeren	417	4226
<i>Alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken</i>	47%	45%
<i>Binge drinking in de afgelopen 4 weken</i>	35%	36%
<i>Aangeschoten geweest in de afgelopen 4 weken</i>	22%	21%

Bron: Jongeren Monitor 2013 Tabel 3.1 tot en met 3.4

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

9

Nieuw onderzoek

Om de 4 jaar voeren alle GGD' en in Nederland de gezondheidsmonitor Jeugd uit. Leerlingen van klas 2 en 4 van scholen voor het Voortgezet Onderwijs worden uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen over hun gezondheid en leefstijl. De GGD Limburg-Noord voert de gezondheidsmonitor Jeugd uit van 28 september tot en met 23 oktober 2015. Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de gezondheidssituatie van jongeren. Uit eerdere monitoren blijkt bijvoorbeeld dat een aantal jongeren te weinig groente of fruit eet, of dat het aantal jongeren dat rookt of alcohol drinkt afneemt. De gemeente of de school kan besluiten om projecten te starten over een van deze gezondheidsthema's. Met de resultaten van dit onderzoek wordt landelijk en lokaal beleid ontwikkeld om de gezondheid en leefstijl van leerlingen te bevorderen. De meest recente cijfers komen medio 2016 beschikbaar.

Conclusies

- *Naast het kind staat voor de JGZ ook de opvoeder centraal. Dit uitgangspunt moet in de toekomst kunnen worden benut om ook de opvoeders te bereiken over alcoholgebruik en de gevolgen daarvan.*
- *De gemiddelde leeftijd waarop de jongeren in Weert voor de eerste keer alcohol drinken is 11 jaar.*
- *In vergelijking met Limburg Noord wordt er in de gemeente Weert procentueel gezien in veel van de volgende categorieën positiever gescoord:*
 - *Heb je alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken?*
 - *Heb je de afgelopen 4 weken aan binge drinking gedaan (meer dan 5 glazen per gelegenheid)?*
 - *Ben je de afgelopen 4 weken aangeschoten geweest?*
 - *Wanneer heb je voor het eerst alcohol gedronken?*
- *Dit betekent dat de jongeren in Weert t.o.v. de jongeren in Limburg Noord minder alcohol drinken.*
- *Positief is ook dat er over het algemeen een dalende trend is m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren.*
- *De nieuwe GGD monitoren zijn een mooi middel om de situatie van de jongeren in Weert te verduidelijken en veranderingen in de gaten te houden.*
- *De GGD kan dus een uitstekende partner zijn in het verstrekken van informatie over het alcoholgebruik en de voorlichting aan jongeren over alcoholgebruik.*

3.4. Aanpak tot nu toe gemeente Weert

De gemeenten Weert, Nederweert en Leudal zetten samen met partners zoals de GGD, Vincent van Gogh en de Politie acties uit om het schadelijke alcohol- en drugsgebruik door jongeren te voorkomen dan wel te beperken. Dit om de campagne Nix18, kracht bij te zetten. Deze acties worden uitgevoerd vanuit de regionale alcohol- en drugspreventiecampagne Lekker Friz. De gemeente vindt het een gezamenlijke verantwoordelijkheid van iedereen om te voorkomen dat jongeren onder 18 jaar alcohol kopen en drinken, maar ook de verantwoordelijkheid van jongeren zelf.

Lekker Friz en evaluatie

Een effectieve preventie van alcoholgebruik vraagt om een integrale aanpak. Dat betekent dat de gemeente zich samen met uiteenlopende beleidsterreinen en partnerorganisaties richt op de verschillende factoren die van invloed zijn op gezondheid, veiligheid en opvoeding. Zo worden verschillende soorten maatregelen en interventies in samenhang ingezet voor diverse doelgroepen en hun omgeving. Om deze aanpak lokaal vorm te geven, kunnen de pijlers voor een integrale aanpak gebruikt worden.

De werkgroep Lekker Friz heeft verschillende actiepunten voor de periode 2015-2018. Om inzicht te geven in welke activiteiten m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren de gemeente Weert onderneemt, worden de actiepunten van de Lekker Friz werkgroep hieronder genoemd.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

10

Communicatie

- *Reclame-uitingen voor Lekker Friz uitdragen*
Publiek programma dat het drinken van frisdrank in plaats van alcoholhoudende drank promoot. De gemeenten sluiten aan bij het regionaal beleid 'Lekker Friz' en maakt gebruik van het logo, de slogans, verschillende communicatiemiddelen en de website.
- *Posters ROC/Gilde*
Doel is dat deelnemers van Gilde Opleidingen op preventieve wijze zich bezig houden met het onderwerp alcohol en drugs en hiermee een bijdrage leveren om het beleid rondom alcohol en drugs meer gestalte te geven binnen de gemeente Weert.
- *Just Young Magazine en Just Young School agenda*
Middels het plaatsen van een advertentie wordt aandacht gevraagd voor de promotie van Lekker Friz.
- *NIX18-campagne*
De gemeenten hebben zich aangesloten bij de landelijke NIX18-campagne. Hierdoor krijgt de NIX18-campagne ook op lokaal niveau extra aandacht..
- *Reclame-uitingen voor alcohol op gemeentelijke reclaimedragers tegengaan*
In kaart brengen of en waar reclame-uitingen voor alcohol aanwezig zijn.

Drankverstrekking in de para-commercie in verplichte verordening reguleren

- Het is wettelijk verplicht om vanaf 1 januari 2014 in een gemeentelijke verordening regels op te nemen t.a.v. schenktijden bij bijeenkomsten van persoonlijke aard en bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet (rechtstreeks) bij de activiteit van de rechtspersoon zijn betrokken.

Implementatie van extra mogelijkheden regulering drankverstrekking in (para-commerciële) horeca

- Naast de wettelijke verplichting om regels in de para-commerciële verordening op te nemen, kunnen gemeenten aanvullend alcoholbeleid voor de (para-commerciële) horeca ontwikkelen. Het gaat hierbij o.a. om het tegengaan van stuntprijzen en "happy hours". De gemeente wil "happy hours" in de (para-commerciële) horeca en tijdens evenementen verbieden.

Drankverstrekking in supermarkten en slijterijen reguleren

- Niet DHW-vergunningplichtige detailhandelaren die alcohol verkopen, zoals supermarkten en snackbars kunnen worden gesanctioneerd als ze in een periode van 12 maanden drie keer de leeftijdsgrenzen overtreden, evenals slijterijen; met andere woorden 'three strikes out'. Dit gaat de gemeente controleren.
Met het onderwijs afspraken maken om een alcoholvrije schoolomgeving na te streven
- We brengen het alcoholbeleid van het voortgezet onderwijs in Weert, Nederweert en Leudal (bv het schenken van alcohol aan ouders waar kinderen bij zijn) in beeld. Naar aanleiding hiervan worden evt. afspraken gemaakt.

Toezicht op en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol

- Met de wetwijziging is de gemeente verantwoordelijk voor het toezicht op en handhaving van de DHW. Op het naleven van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol wordt gehandhaafd.

Toezicht op jongeren ten aanzien van alcoholbezit in de openbare ruimte

- Met de komst van de gewijzigde DHW zijn jongeren onder de 18 strafbaar wanneer zij alcohol aanwezig of voor consumptie gereed hebben op voor het publiek toegankelijke plaatsen.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

11

Inzet Lekker Friz Polsbandjesbeleid bij evenementen

- Met goed polsbandjesbeleid kan gemakkelijk onderscheid tussen < 18 en 18 > gemaakt worden. We gaan met organisatoren in gesprek t.a.v. verbetering alcoholbeleid/ invoering polsbandjesbeleid.

Inzet boete of kanskaart

- Bij overlast-gevend gedrag onder invloed van alcohol of drugs wordt een jongere, verwezen naar Halt in plaats van het automatisch geven van een boete.

Kroegentocht (Alcohol)

- Ouders maken kennis met de verschillende aspecten van veilig en gezond uitgaan. De tocht voert langs verschillende uitgaansgelegenheden in de gemeente. In iedere gelegenheid deelt een van de samenwerkingspartners van de gemeente zijn ervaringen met de deelnemers. (Uit met Ouders)

Uitvoering geven aan het schoolpreventieprogramma Gezonde School en Genotmiddelen. (Frisse Start)

- Frisse Start maakt gebruik van de ontwikkeling die leerlingen doormaken als zij naar het Voortgezet Onderwijs gaan. Frisse start bestaat uit een lesprogramma en een bijbehorende ouderavond.

Voorlichting na screeningsonderzoek GGD BO/VO

- Het periodiek onderzoek wordt zowel in groep 7 van het basis onderwijs als in klas 2 van het voortgezet onderwijs uitgevoerd. Naar aanleiding van de ingevulde vragenlijst zijn er 3 opties:
 1. Geen bijzonderheden: geen oproep
 2. Bijzonderheden: gesprek met de verpleegkundige/ jeugdarts
 3. Bij ernstige problemen: doorverwijzen naar VvG

Inzet preventie Vincent van Gogh

- De preventiemedewerker monitort de aarde, omvang en trends in het alcohol- en drugsgebruik, doet kortdurende interventies (zoals preventie op maat) en verwijst door, indien nodig.

Instructie Verantwoord Alcohol schenken (IVA) trainingen inzetten t.b.v. para-commerciële instellingen (zoals sportkantine en gemeenschapshuizen)

- Barvrijwilligers van verenigingen krijgen kennis over de Drank- en Horecawet en de effecten en risico's van alcohol. Tevens wordt een adequate houding gestimuleerd t.o.v. omgaan met riskant alcoholgebruik en onwelkom aankoopgedrag.

Deelname partners ZAT teams

- In zorg- en adviesteams werken professionals uit de zorg voor jeugd samen met scholen om bij signalen van problemen met jongeren zo snel mogelijk de juiste hulp in te schakelen. In zowel het basis- als voortgezet onderwijs zijn ZAT's geïmplementeerd.

Deskundigheidsbevordering ketenpartners

- Het adviseren en bijscholen van kernpartners in het juist signaleren van beginnende problematisch middelengebruik door het VvG valt onder het reguliere aanbod (op maat gemaakt).

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

12

Inzet actie VvG bij signalering beginnend problematisch alcoholgebruik, drugsgebruik en gamen jongeren

- Na het signaleren van problematisch alcoholgebruik, drugsgebruik en/of gamen thuis, op school of in de openbare ruimte door jongerenwerkers, docenten, ouders wordt verslavingspreventie ingeschakeld om preventie op maat gesprekken te voeren met de ouders en jongeren.

Alcoholpoli SJG Weert

- Het protocol 'alcoholintoxicatie' dat in de alcoholpoli in Delft wordt gebruikt, is uitgewerkt voor de Weerter situatie.

Evaluatie

- *Uit de evaluatie voor de jaren 2013-2014 blijkt dat de actiepunten telkens worden besproken en er naar tevredenheid acties worden verricht.*
- *In de werkelijkheid wordt uit de potentie die veel van de actiepunten hebben maar weinig gerealiseerd.*
- *Buiten het Kwadrant zijn de andere scholen maar moeilijk te bereiken.*
- *Instructie Verantwoord alcoholgebruik is niet toegepast.*
- *Er is geen belangstelling voor de training Barcode gegeven door het VvG.*
- *De actie sportkantines in Weert is nog niet van de grond gekomen.*
- *Er is geen nieuw budget voor het up-to-date houden van landelijke campagnes m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren.*

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

13

4. Bevindingen partners

4.1. Medewerkers gemeente Weert

In het plan Lekker Frizz staan enorm veel treffende actiepunten. Niet al deze punten zijn ook daadwerkelijk uitgevoerd.

Redenen die genoemd worden voor het niet kunnen uitvoeren van alle actiepunten:

- Te weinig budget om intensief met al de eerder genoemde actiepunten bezig te zijn.
- Er mist een coördinerend persoon vanuit de gemeente Weert. Deze persoon zou als spil kunnen fungeren tussen al de organisaties die zich bezig houden met het alcoholgebruik van jongeren in Weert. Op deze manier wordt dit thema structureel behandeld en kunnen de actiepunten die eerder zijn genoemd lijden tot een compleet en effectief beleid.
- M.b.t. de handhaving van de veranderingen in de Drank- en Horecawet, loopt men tegen een probleem aan. Eerder werden de controles uitgevoerd door de Voedsel- en Warenautoriteit. De controleurs voldeden aan de eisen gesteld om deze controles uit te mogen voeren.
 - Nu dat de bevoegdheid voor de controles bij de gemeente is komen te liggen blijkt dat de handhavende partijen niet voldoen aan de eisen die wettelijk gesteld worden om deze controles uit te mogen voeren. Samenvattend kan dit 2 dingen betekenen:
 - De handhavende partijen worden opgeleid, zodat ze voldoen aan de eisen die wettelijk worden gesteld om de controles te mogen uitvoeren.
 - Er wordt gekeken naar een externe partij die de controles uit kan voeren. Dit kan wellicht een goedkoper alternatief zijn, gezien het feit dat deze controles maar 1 of 2 keer in het jaar uitgevoerd hoeven te worden.
- Het contact met scholen is moeilijk te maken. Het is een gemiste partij als het gaat om het alcoholgebruik van jongeren. Door ook de scholen meer te betrekken bij de voorlichting over alcoholgebruik en de preventie daarvan, kan er effectiever aan de slag worden gegaan met de bewustzijnsverandering van jongeren.

Conclusies

- *Samenwerking met het VvG is intensief*
- *Samenwerking met Bureau HALT is niet of nauwelijks terug te vinden*
- *Er worden enorm veel actiepunten genoemd, maar in de praktijk wordt maar een beperkt gedeelte echt opgepakt.*
- *Er mist een coördinerend/leidend persoon vanuit de gemeente die als spil kan fungeren tussen alle partijen die op enerlei wijze te maken hebben met het alcoholgebruik van jongeren in Weert. Dit zorgt dat er veel structureler en daadkrachtiger te werk kan worden gegaan om een bewustzijnsverandering teweeg te brengen over alcoholgebruik.*
- *Budget en netto tijd zorgen ervoor dat het actieplan van Lekker Frizz steeds meer een ondergeschoven kindje wordt.*
- *De bevoegdheden van de handhavende partijen zijn niet toereikend voor de eisen die wettelijk gesteld worden. Handhaven is om deze reden moeilijk.*

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

14

- *Een duidelijk communicatieplan wordt als actiepunten genoemd. Ook dit zal duidelijk in banen moeten worden gezet om zo structureel publiekelijk aandacht te blijven geven aan alcoholgebruik van jongeren en alles wat daarmee samenhangt.*
- *De contacten die met de scholen in Weert moeten worden gemaakt komen maar moeilijk van de grond. De vraag is welke scholen daadwerkelijk aan Frisse Start meedoen!?*

4.2. Politie Regio Limburg Noord

De politie treedt repressief op bij overtredingen die te maken hebben met het verstoren van de openbare orde. Op een avond houdt dit onder andere in dat er opgetreden wordt tegen openbaar dronkenschap, wildplassen, belediging en mishandeling. Indien er minderjarigen worden aangetroffen onder invloed van alcohol wordt dit op een andere manier opgelost. Er is dan in samenwerking met Bureau HALT de keuze voor de jongere voor een kanskaart of het betalen van het boete bedrag. Dit wordt later nog uitgelegd in het hoofdstuk 4.4. over Bureau HALT.

Sinds de verandering van de Drank- en Horecawet zijn er verschillende ontwikkelingen die plaats hebben gevonden. Het is in ieder geval duidelijk dat minderjarigen nog steeds alcohol drinken en kunnen kopen/krijgen in horeca gelegenheden.

Informatie uit rapportages Jeugdagent

Vanaf januari 2015 zijn 10 kanskaarten voor openbare dronkenschap uitgereikt. Daarnaast zijn er 11 kanskaarten voor valse identiteitsbewijzen uitgereikt. Dit is een toename ten opzichte van eerdere jaren. Deze toename is opvallend te noemen, maar heeft waarschijnlijk te maken met een strenger deurbeleid dat gevoerd wordt. Bijvoorbeeld de toegangsleeftijd verhoogd, vanaf geboortjaar 1998 mag men binnen. Aldaar zijn in de afgelopen maanden een aantal valse ID bewijzen aangeboden.

De jongeren die een kanskaart krijgen voor openbare dronkenschap zijn zeer opvallend in beeld gekomen door hun gedrag zoals overgeven of laveloos op straat liggen. Deze jongeren zijn soms zo onder invloed van alcohol, dat zij naar de alcoholpoli overgebracht worden door de ambulance.

In de andere gevallen worden minderjarigen die een bekeuring krijgen voor openbare dronkenschap aan hun ouders of wettelijk vertegenwoordiger overgedragen.

Gang van zaken uitgaansavond

Gedurende de uitgaansavond lopen de jongeren voornamelijk tussen twee cafés heen en weer. Voor het ene hangen vaak groepjes minderjarigen, die niet binnen gelaten worden. Het is voor hun een spel om toch te proberen binnen te komen. Dit lukt in een aantal gevallen. Het lukt in een aantal gevallen ook om vervolgens zelf alcohol te kopen. De jongeren arriveren omstreeks 00.30 uur. Ze hebben vaak al alcohol gedronken als zij op de Oelemarkt aankomen.

Alcoholcontrole

In de nacht van zaterdag/zondag 10/11 januari 2015 werd een alcoholcontrole bij minderjarigen gehouden in samenwerking met het verkeershandhavingsteam van de politie eenheid Limburg. Deze controle vond plaats naar aanleiding van de stijging van het aantal minderjarigen dat in 2014 onder invloed van alcohol werd aangetroffen in het openbare orde gebied ondanks de invoering van de nieuwe alcoholwet.

Ook waren er verschillende signalen van partners dat het voor de jongeren geen enkel probleem was om alcohol te kopen in de cafés op de Oelemarkt.

Dit is in de voorafgaande weken aan de alcoholcontrole ook door middel van een steekproef gebleken.

De alcoholcontrole vond plaats op 11 januari 2015 van 01.45 uur tot 04.00 uur op 2 vaste controlepunten,

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

15

namelijk de Biesterbrug en de Stadsbrug. Daarnaast werd een aantal minderjarigen gecontroleerd op de staproutes.

De controle vond plaats door middel van de "sniffer" en een vragenlijst. De "sniffer" is een apparaat waarin men adem uitblaast, waarna een positieve of negatieve alcoholindicatie geconstateerd wordt. Aan de hand van deze uitslag werd een aantal vragen aan de minderjarigen gesteld,

namelijk:

- Heb je ingedronken?
- Waar heb je ingedronken?
- In welke cafés ben je geweest?
- Hoe heb je de alcohol gekregen? (zelf / iemand anders bestellen)

Tijdens de controle werden 62 minderjarigen gecontroleerd. Uit deze controle bleek dat 47 minderjarigen alcohol gedronken hadden. De leeftijd van de minderjarigen varieerde van 15 jaar tot 17 jaar.

Bevindingen vragenlijst:

- Uit de vragenlijsten bleek dat de meeste minderjarigen thuis ingedronken hadden.
- Zij verklaarden dat zij van hun ouders alcohol mogen drinken.
- Daarnaast bleek dat de meeste minderjarigen alcohol bij 2 cafés op de Oelemarkt gedronken hadden.
- Zij verklaarden dat zij zelf alcohol gekocht hadden in de cafés en dat dit geen enkel probleem was.
- De minderjarigen bleken op de hoogte te zijn van de nieuwe alcoholwet.
- Zij voelden zich echter niet verantwoordelijk voor hun alcoholgebruik.

Zij waren over het algemeen van mening dat de kroegeigenaar verantwoordelijk was voor de verkoop van alcohol en aangezien er toch niet op leeftijd gecontroleerd werd, was het voor hen geen probleem om alcohol te kopen en vervolgens te nuttigen.

Bevindingen surveillances

In de nacht van zaterdag 01/02 augustus 2015 werd een aantal minderjarigen aangesproken. Zij deelden desgevraagd mede dat zij bij een café waren geweest, maar dat zij geen alcohol konden kopen. Daarnaast werd een 16-jarige door personeel laveloos aangetroffen op het toilet. Zij bleek sterke drank gedronken te hebben. Op 7 augustus 2015 werd door de moeder van deze 16-jarige telefonisch contact opgenomen. Zij deelde mede dat haar dochter op een feest had ingedronken en vervolgens naar het café was gegaan. Daar had zij shotjes gedronken. De 16-jarige dochter had verteld dat zij de shotjes zelf achter de bar had gepakt en uitgedeeld. Dit werd bevestigd door haar vriendinnen. Dit werd toegestaan door het barpersoneel en zou vaker voorkomen. Op momenten dat het niet druk is, zou gratis alcohol verstrekt worden.

In de nacht van zaterdag/zondag 18/19 juli 2015 werd geconstateerd dat er veel minderjarigen op de Oelemarkt voor een café rond liepen. Door de portier werd medegedeeld dat minderjarigen vanaf geboortjaar 1998 worden binnen gelaten. Minderjarigen die jonger zijn proberen echter ook binnen te komen. Indien dat niet lukt blijven zij rond hangen voor het café om het later nog eens te proberen.

Dit blijkt af en toe te lukken. Daarnaast werd een groep minderjarigen/meerderjarigen uit Neer voor een café aangetroffen. Deze groep bestond uit 16-jarigen, 17-jarigen en 18-jarigen. Zij deelden mede dat zij bij een café waren geweest. Zij droegen oranje polsbandjes.

Een van de 16-jarigen deelde desgevraagd mede dat hij dit polsbandje zelf gekocht had. Dit betreft een actie waarbij je voor 23.00 uur voor 20,00 euro een polsbandje kunt kopen en vervolgens onbeperkt bier, wijn en frisdrank kunt halen. Deze actie wordt door café aangekondigd op sociale media.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

16

Uit het bovenstaande blijkt dus dat 16-jarigen zelf een polsbandje kunnen kopen en daarmee vervolgens onbeperkt alcohol kunnen halen.

Gesprekken met minderjarigen

Uit de gesprekken met minderjarigen blijkt dat het mogelijk is om als minderjarige zelf alcohol te kunnen kopen of kunnen krijgen in de cafés.

Zo blijkt dat het geen enkel probleem is om alcohol te kunnen kopen bij een café. Dit heeft waarschijnlijk ook te maken met het feit dat er geen of slechts 1 portier werkzaam is. Op donderdagavond is geen portier meer werkzaam, waardoor bezoekers, dus ook minderjarigen, gewoon in- en uit kunnen lopen. Daarnaast is op zaterdag nog slechts 1 portier werkzaam, waardoor er geen continue toegangscontrole plaats vindt.

De minderjarigen (15 jaar) geven aan dat het een sport is om te proberen binnen te komen bij de cafés.

Gesprekken met ouders

Uit de gesprekken met de ouders van de minderjarigen blijkt dat de minderjarigen vaak thuis of bij vrienden ingedronken hebben. De ouders vinden dat geen probleem. Zij zijn op de hoogte van de nieuwe wetgeving, maar ze zijn het daar vaak niet mee eens.

Conclusies

- *In veel gevallen is de politie de eerste partij die in aanraking komt met jongeren die overmatig alcohol hebben gebruikt.*
- *Er is een intensieve samenwerking tussen Bureau HALT en de Politie.*
- *Bij ernstige gevallen zorgt de politie voor de doorverwijzing naar de Alcoholpoli en dat er contact opgenomen wordt met de ouders.*
- *Uit gesprekken met minderjarigen blijkt dat het nog steeds mogelijk is om alcohol te krijgen in de horecagelegenheden in Weert.*
- *Daarnaast blijkt uit deze gesprekken ook dat het vaak voor jongeren ook een uitdaging is om toch binnen te komen bij de cafés waar dit eigenlijk niet is toegestaan.*
- *Dit is mede de reden dat de vervalsing van identiteitsbewijzen onder minderjarigen is toegenomen.*
- *Uit de alcoholcontrole die is uitgevoerd en de daarbij horende vragenlijst blijkt verder nog dat er in veel gevallen thuis al alcoholische drankjes worden gedronken. Het zogenaamde "indrinken" zorgt er vaak voor dat jongeren al in aangeschoten toestand op de Oelemarkt aankomen.*

4.3. Toezichthouders Drank- en Horecawet Weert

De controles m.b.t. het naleven van de Drank- en Horecawet in Weert worden uitgevoerd door toezichthouders (BOA's domein I/II) die door de gemeente extern worden ingehuurd. In dit hoofdstuk zullen enkele bevindingen naar voren komen die bij controles door de toezichthouders zijn opgemerkt. Daarnaast zullen enkele punten besproken worden die m.b.t. de handhaving in het algemeen zijn opgemerkt.

Toezichthouders Horeca concentratiegebied OelmrktBevindingen surveillances

De jonge jeugd bevindt zich vooral bij cafés op de Oelemarkt. Groepjes jonge meisjes liepen vooral gedurende de avond heen en weer tussen 2 cafés. Na 01.00 uur was alle jonge jeugd binnen bij een café, in de andere cafés nagenoeg iedereen 18+.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

De jeugd die het café binnen was kon makkelijk aan alcoholhoudende drank komen, zowel rechtstreeks als via minder jong uitzijnde stapgenoten. In het café zagen wij dat er sterke drank (shotjes) weggeven werd aan de bar en dat het mogelijk is om voor een bepaald bedrag (volgens website €20,00 op zaterdag) of zelfs gratis (ladies night op donderdag) onbepaald alcoholhoudende drank gedronken kan worden. Wij zagen ook dat bij het café een hele fles wodka verkocht werd met blikjes red bull, hierdoor is er nauwelijks zicht op wederverstrekking en op comadranken.

Advies

Om daadwerkelijk vast te kunnen stellen of de drank en horecawet overtreden wordt op artikel 20.1 juncto artikel 20.3 is het raadzaam om gebruik te maken van jonge toezichthouders onder begeleiding van een ervaren toezichthouder Drank- en Horecawet. Dit in verband met de moeilijkheid om objectief bevindingen te kunnen verzamelen zonder door leeftijd of uiterlijk op te vallen tussen het zeer jonge publiek. Als volwassenen (40+) toezichthouder val je direct op als je een paar keer heen en weer loopt op de Oelemarkt. Er zijn diverse bureaus die deze jonge toezichthouders aanbieden.

BOA's para-commerciële horeca

<p><u>Tennis club</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij aankomst 4 personen aanwezig waarvan allen boven de 18. - Gemiddelde leeftijd van 40 jaar. - Sticker NIXX 18 was niet aanwezig. - Bij binnenkomst geen duidelijke leeftijdsgrens aangegeven bij de toegang. Overtreding DHW artikel 20 lid 4.
<p><u>Sportpark</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij aankomst 60 personen aanwezig deze personen waren van alle leeftijdscategorieën. - Gemiddelde leeftijd van 28. - Word geen ID gevraagd bij alcoholverkoop. - Sticker NIXX 18 was niet aanwezig. - Bij binnenkomst geen duidelijke leeftijdsgrens aangegeven bij de toegang. Overtreding DHW artikel 20 lid 4.
<p><u>Sportpark</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij aankomst 70 personen aanwezig. - Deze personen waren van alle leeftijdscategorieën. - Gemiddelde leeftijd van 30. - Word geen ID gevraagd bij alcoholverkoop. - Sticker NIXX 18 was niet aanwezig. <p>Bij binnenkomst geen duidelijke leeftijdsgrens aangegeven bij de toegang. Overtreding DHW artikel 20 lid 4.</p>

Bron: Jong Proef Onderzoek BHBW O-meting gemeente Weert 2015

Aan de hand van het bovenstaande overzicht wordt duidelijk dat niet aan alle eisen wordt voldaan. Het toezicht in Weert is gericht op excessen en hotspots. Er wordt getracht om zo beter zicht te krijgen op de verkoop van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar. Aan de hand daarvan wordt er gebruik gemaakt van de handhavingsmiddelen die voorhanden zijn. Er wordt dus geen uitgebreide handhavingsactie gedaan.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

18

Uit gesprekken met medewerkers van de gemeente en Sinvest blijkt dat de beschikbare toezichthouders en handhavers niet altijd over de noodzakelijke opleiding en aanstelling beschikken. Dit is het gevolg van het feit dat de eerder genoemde controles eerder de verantwoordelijkheid was van de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit. Met de gewijzigde Drank- en Horecawet is de gemeente het bevoegd gezag geworden. In het Handhavings Uitvoerings Programma is geen inzet voor dit thema gereserveerd. Het huidige handhavingsprogramma voorziet in handhaving en toezicht vanuit het aspect openbare orde, veiligheid en overlast zoals opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening en Milieuwetgeving.

Conclusies

- *Bij de controles van de BOA's blijkt dat zich m.b.t. de jongste groep jongeren nog een hoop zaken voordoen die niet conform de wettelijke bepalingen zijn. Hierbij moet wel worden aangegeven dat ondertussen 1 café is gesloten en 1 café een minimum leeftijd van 18 jaar hanteert.*
- *Bij de para-commerciële horeca zijn ook overtredingen van de Drank- en Horecawetesignaleerd.*
- *De manier waarop nu wordt gehandhaafd is niet structureel genoeg. Het is zaak om minimaal één controle per jaar in te plannen voor iedere gelegenheid waar alcohol wordt geschonken. Zo kan er beter worden aangegeven waar de hotspots zijn en kan er op die plekken ook gehandhaafd worden.*
- *Gebruik maken van jonge toezichthouders geeft een beter beeld. In een omgeving waar de gemiddelde leeftijd onder de 20 jaar ligt vallen de oudere toezichthouders te veel op. Dit gaat ten koste van de waarnemingen die de toezichthouders kunnen doen.*
- *De Jong Proef methode is een goede oplossing om dit probleem te tackelen.*

4.4. Bureau HALT

Bureau HALT richt zich al meer dan dertig jaar op het voorkomen, bestrijden en straffen van jeugdcriminaliteit.

Halt heeft de wettelijke taak om grensoverschrijdend gedrag van jongeren te bestraffen. Zo'n 17.000 jongeren per jaar krijgen een Halt-straf opgelegd. Maar ook op het gebied van preventie is Halt de autoriteit. Halt geeft ieder jaar honderden voorlichtingen op scholen, sportverenigingen of in de wijk. Ook bieden zij op maat interventies en projecten aan. Halt is de verbindende partner tussen het gezin, de wereld van het jeugdstrafrecht, de gemeente en alle organisaties waarmee jongeren te maken hebben. Zo levert Halt een actieve bijdrage aan een veilige en leefbare omgeving.

Bij de aanpak van zaken waarin het in bezit hebben, gebruik of gebruikt hebben van alcohol en/of drugs een rol speelt, kiest de Halt-medewerker voor de Halt-straf alcohol en drugs. In het geval dat er naast alcohol gebruik ook sprake is van bijvoorbeeld vernieling of een ander misdrijf geeft de werkprocesbeschrijving ook handvatten hoe te handelen.

Criteria voor de Halt-straf alcohol en drugs

Er zijn drie varianten binnen de Halt-straf alcohol en drugs:

- Er is sprake van een zaak die voldoet aan de criteria voor een Halt-straf regulier zaak waarbij de jongere alcohol en/of drugs heeft genuttigd of bij zich had.
- Er is sprake van een zaak die voldoet aan de criteria voor de Halt-straf lichte overtreding waarbij de jongere alcohol en/of drugs heeft genuttigd of bij zich had of er is sprake van overtreding van artikel 453 Wetboek van Strafrecht of een alcohol- of drugsgerelateerd feit strafbaar gesteld in een gemeentelijke verordening (APV).
- Er is sprake van een zaak waarbij alcohol of drugs een rol speelt, maar de Halt-medewerker geen aanleiding ziet om de jongere in het kader van de Halt-straf alcohol en/of drugs door te verwijzen naar de verslavingszorg.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

19

Proces Halt- straf alcohol en drugs

De Halt- straf alcohol en drugs kan bestaan uit de volgende onderdelen:

- Het telefonisch voorgesprek.
- Het startgesprek.
- Het maken van de excuusopdracht:
 - deze bestaat o.a. uit het schrijven van een excuusbrief, oefenen en persoonlijk aanbieden van excuus.
 - of het schrijven van een verslag over het reeds aangeboden excuus.
- In plaats van een excuusopdracht kan ook een herstelopdracht (onder andere bestaande uit het voeren van een herstelgesprek) opgelegd worden.
- Leeropdracht alcohol bij de verslavingszorg; het volgen van de alcohol voorlichting voor de Halt-jongere bij een aangewezen verslavingszorg instantie.
- Het uitvoeren van een ('reguliere') leeropdracht:
 - er zijn gedragsgerelateerde en delictgerelateerde leeropdrachten.
 - het volgen van een leeropdracht in de vorm van een voorlichting of cursus.
 - leeropdracht alcohol: uitvoeren van de Halt leeropdracht alcohol.
 - er kan ook gekozen worden voor een combinatie van leeropdrachten.
- Het vervolgesprek.
- Vergoeden van de schade.
 - het vergoeden van de schade kan alleen via betaling van een som geld.
- Een werkopdracht:
 - het uitvoeren van taken bij het slachtoffer of een reguliere werkplek.
- Het eindgesprek.

Afhankelijk van de variant van de Halt- straf alcohol en drugs die opgelegd wordt, wordt bepaald welke onderdelen ingezet worden en uit hoeveel uur de straf bestaat. De strafmaat bedraagt minimaal 3 uur en in totaal ten hoogste 20 uur. De Halt- straf is modulair opgebouwd.

Interview Halt medewerker

Aan de hand van het interview dat heeft plaatsgevonden zijn er, naast het bovengenoemde, verschillende andere dingen naar voren gekomen.

Samenwerking

- Zoals in de procedure al beschreven is, is er een nauwe samenwerking met de Politie. Deze partij krijgt in eerste instantie de melding en zet dit ook door naar Bureau Halt.
- De rol van de portier bij de verschillende Horecagelegenheden is ook aanzienlijk. Zij zijn vaak de eerst controlerende en dus ook de eerste partij die een melding kan doen. Er komt naar voren dat het melden van overtredingen m.b.t. het alcoholgebruik niet altijd even consequent worden gemeld.
- Daarnaast is er bij twijfel over verdergaande problematiek ook de samenwerking met het Vincent van Gogh. Uit het interview komt naar voren dat deze weg weinig wordt bewandeld.

Voorlichtingen

- Er worden door Bureau Halt verschillende voorlichtingen verzorgd op scholen. Deze voorlichtingen vinden plaats in groep 7 en 8 van de Basisschool en in de 1ste en 2de brugklas van het Voortgezet Onderwijs. Dit wordt vaak uitgezet in het School Veiligheidsplan
- Er wordt opgemerkt dat het moeilijk blijft om ouders van de jongeren te bereiken. Vaak zijn de ouders die belangstelling tonen voor de voorlichting juist die ouders die dit het "minst" nodig hebben.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

20

Bevindingen in reguliere werk

Ouders

- Alles wordt alleen maar strenger gemaakt, er komen nieuwe regels maar er komen geen alternatieven. Als die er al zijn worden ze niet of nauwelijks gepromoot. Zijn er alternatieven voor jongeren onder de 18?
- De tweelingzus van B komt ondanks haar leeftijd overal gewoon binnen en dat is wat moeder beetje frustrereert en wat voor B ook aanleiding was om met valse ID proberen binnen te komen. Moeder keurt het niet goed maar heeft ook wel beetje begrip voor situatie.
- Ouders geven aan dat ze kritisch zijn op de nieuwe alcoholwetgeving, ook de plaatselijk onduidelijke en verschillende regels per kroeg en de manier van handhaving daarvan.
- "Jongeren snappen er ook niets meer van en drinken nu thuis meer dan wat ze in de kroeg zouden hebben gedaan". Zoon onderschrijft dit alles. Valse ID was niet bedoeld om alcohol te kunnen drinken.
- Moeder geeft aan dat er voor 14 jarigen niets te doen is op uitgaansgebied, jeugddansen in Stramproy is voor basisschoolleerlingen en verder begint het pas weer bij 16+.
- De manier waarop er op de Oelemarkt gecontroleerd wordt is niet eenduidig. Dit is verwarrend voor de jongeren die een café willen binnenkomen met vrienden.

Jongeren

- Mijn ouders vinden het jammer dat je pas op je 18de de kroeg binnen mag, omdat zij het niet nodig vinden dat we tot ons 18de thuis moeten zitten. Ze wisten dat ik een vervalste ID gebruikte en hebben gezegd dat ik moest uitkijken en over de gevolgen na moest denken.
- L zegt dat ze nooit had verwacht dat een ID- kaart uitlenen aan iemand anders zo zwaar zou worden opgepakt omdat de reden niet in criminele zin ligt maar een vriendendienst was. Maar ze is zich wel bewust van geworden wat de gevolgen zijn in strafrechtelijke zin maar ook wat achter de ID controle en handhaving zit.
- De reden dat ik een vals ID heb aangemaakt is dat je, om het café binnen te komen, als geboortejaar 1998 moet hebben. Ik kom uit 1999 maar ben evengoed 16 jaar. Ik vind het een rare regel en bij de andere cafe's moet je 17 of 18 jaar zijn. Lijkt me een duidelijkere regel dan uit een bepaald geboortejaar te komen!
- Naar geboortedatum kijken lijkt me eerlijker dan naar geboortejaar te kijken.
- Als je de uitsmijter kent mag je wel gewoon binnen, ook worden meisje vaak binnen gelaten zonder dat er naar hun ID gevraagd wordt. Als je goed wilt controleren moet dat voor iedereen geleden en geen voorrang aan bepaalde mensen moet geven.
- Vindt gehele regelgeving omtrent alcoholgebruik wazig en onduidelijk. Ook wat betreft handhaving en eigen huisregels van kroegen en zo.

Cijfers

In 2015 heeft HALT 10 meldingen van openbaar dronkenschap gehad. Daarnaast zijn er 11 meldingen van ID- vervalsing binnengekomen. Dit laatste is een groeiend probleem gebleken na de wettelijke leeftijdsverhoging voor het gebruik van alcohol.

Conclusies

- *HALT is een belangrijke organisatie m.b.t. grensoverschrijdend gedrag en alcoholgebruik van jongeren.*
- *De samenwerking met de Politie is intensief. Na de straf bij HALT, word er niet vaak gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot samenwerking met het Vincent van Gogh.*
- *Als er al samenwerking wordt gezocht is het veelal nadat er een incident plaats heeft gevonden.*
- *Het blijft moeilijk om ouders te bereiken en te enthousiasmeren met voorlichtingen.*
- *Scholen staan open voor voorlichtingen en activiteiten op school. Dit valt vaak onder het School veiligheidsplan.*
- *De vervalsing van ID onder jongeren is een groeiend probleem.*

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

21

- *De regels geven duidelijk weer dat jongeren geen alcohol meer mogen drinken. Er is echter geen alternatief voor handen waar de jongeren "uit" kunnen gaan. (bevinding uit gesprek met ouder)*

4.5. Vincent van Gogh

Het Vincent van Gogh (VvG) is met 12.000 cliënten de grootste aanbieder van geestelijke gezondheidszorg voor jongeren en volwassenen in Noord- en Midden Limburg en delen van Brabant.

Het VvG behandelt en begeleidt mensen met psychische, psychiatrische en verslavingsproblemen en werkt nauw samen met cliënten en familie of naasten aan herstel en maximale deelname aan de samenleving. Alles vanuit het motto 'herstel is haalbaar'.

Daarnaast wordt er een breed palet aan zorg en ondersteuning verzorgd, vanuit meerdere locaties en zo veel mogelijk gebaseerd op zorgprogrammering. De zorg kan onderverdeeld worden in: outreachend, poliklinisch, klinisch en topreferent.

De preventie wil voorkomen dat mensen door alcohol, drugs of gamen in de problemen komen. Outreachende preventiewerkers richten zich voornamelijk op jongeren en de reguliere preventiewerkers houden zich voornamelijk bezig met de systemen rondom de jongeren (ouders, scholen, gemeenten, verenigingen, instellingen).

Werkzaamheden m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren zijn:

- Het VvG geeft gastlessen op scholen voor praktijk- en speciaal onderwijs en bieden het project 'De Gezonde School en Genotmiddelen' in het regulier onderwijs aan.
 - Helaas komt het voor dat jongeren in korte tijd zoveel drinken dat ze in coma raken. Dan is er sprake van een alcoholintoxicatie en komt iemand terecht in het ziekenhuis. Het VvG werkt met een aantal ziekenhuizen in de regio samen. Er worden gesprekken gevoerd in het ziekenhuis of snel na de opname met de jongeren, hun ouders/verzorgers en soms met vrienden.
 - Er zijn daarnaast interventies die het VvG aanbiedt voor scholen. Dit alles in het kader van voorlichting en preventie. De interventies zijn ontwikkeld door het landelijke instituut Trimbos en zijn onderzocht op effectiviteit. (terug te vinden op www.dgsg.nl)
 - Preventieve adviesgesprekken met ouders: Het Preventief Adviesgesprek beoogt ouders/verzorgers die (hulp)vragen hebben over middelengebruik, misbruik / verslavingsproblemen of gamegedrag van hun jeugdige i.c.m. de opvoeding, te informeren en te adviseren over problemen en mogelijke oplossingen.
 - Ouderavond (niet school gebonden): Ouders en verzorgers krijgen handvatten om met de (lastige) opvoedsituatie om te gaan en komen te weten hoe ze een gezonde ontwikkeling van hun kind/de kinderen het beste kunnen stimuleren.
 - Beleidsondersteuning: Het VvG ondersteunt gemeenten om tot een effectief preventiebeleid voor alcohol, tabak en drugs te komen. Zij ondersteunen bij zowel de voorbereiding, ontwikkeling, uitvoering als evaluatie van beleid. Daarnaast stimuleren ze een aanpak, waarbij naast preventie ook aandacht wordt besteed aan regelgeving en handhaving. Daarbij wordt gebruik gemaakt van wetenschappelijke inzichten en ervaringen (best-practices) uit het hele land en de kennis en expertise die daarbij is opgebouwd.
 - Eerste Hulp Bij Drank- drugsincidenten in het Uitgaansleven: Deelnemers hebben kennis over effecten en risico's van alcohol en drugs en kunnen adequaat handelen bij de specifiek drug- en alcohol gerelateerde incidenten. Hierbij houden deelnemers rekening met de factoren welke een rol kunnen spelen bij onwel worden.
 - Instructie Verantwoord Alcohol Schenken (IVA): Tijdens de IVA wordt informatie gegeven over de Drank- en Horecawet en alcohol en alcoholgebruik. Ook wordt ingegaan op verantwoord schenken en vaardigheden van de barvrijwilliger. De instructie wordt uitgevoerd middels een PowerPointpresentatie met film en opdrachten.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

22

- Ondersteunen evenementen: Adviseren en ondersteunen van een goed preventief alcohol- en drugsbeleid op risico-evenementen. GHOR en gemeente geeft opdracht om contact op te nemen met Vincent van Gogh.

Interview Vincent van Gogh medewerker

Aan de hand van het interview dat heeft plaatsgevonden zijn er een aantal zaken naar voren gekomen.

Lekker Friz

- Preventie ziet graag meer samenwerking met scholen en wil meer uitvoering bieden aan het uitvoeringsplan Lekker Friz. Doordat er geen budget is, is dit lastig realiseerbaar.
- Tevens zou de gemeente de lead kunnen nemen in het bewerkstelligen van samenwerking tussen scholen en preventie.
- Ook de werkgroep Lekker Friz zou uitgebreid kunnen worden met politie, jongerenwerk en een afgevaardigde van de scholen om zo kortere lijnen te krijgen en over te gaan tot actie

Samenwerking

- De samenwerking met de alcoholpoli is het meest intensief, samenwerking met de politie is er incidenteel.
- De samenwerking met Bureau HALT is er helemaal niet meer. Dit is gezien het feit dat zowel VvG als Bureau HALT organisaties zijn die nauw betrokken zijn bij de jeugd en het alcoholgebruik, een uitzonderlijke ontwikkeling.
- Lekker Friz is vooral een papieren document, waarin veel acties zijn beschreven en er weinig tot geen uitvoer aan wordt gegeven.
- Samenwerking met scholen is lastig. De scholen zijn lastig te bereiken. Er is behoefte aan een duidelijker samenwerkingsverband tussen scholen, preventie en gemeente. Er is nu vaak pas contact met de school na een incident, dit werkt niet mee aan de preventie van incidenten.

Werkzaamheden

- De eerder beschreven ouderavond die buiten de school omgaat wordt in Weert nog niet gebruikt.
- Na een incident wordt er voorlichting gegeven aan het kind en de ouder over wat de gevolgen zijn van overmatig alcohol gebruik. Deze voorlichting vindt plaats in de vorm van een gesprek. Dit gesprek vindt gescheiden plaats, dus met de ouders en met het kind.

Bevindingen die voortkomen uit de gesprekken

- Hierin zien we dat de tolerantie onder ouders hoog is. Alcohol wordt vaak niet gezien als een probleem.
- Tevens komt het vaker voor dat ouders incidenten t.g.v. alcoholgebruik neerleggen bij de kinderen zelf. Zij hebben de overtuiging dat zij geen invloed hebben over alcoholgebruik van hun kind.
- Als zij d.m.v. onze voorlichting duidelijk krijgen dat zij weldegelijk invloed hebben, wordt dit als aangenaam verrassend ervaren en merken we dat ouders het gevoel hebben de nodige tools in handen te hebben om hiermee verder te gaan.

Conclusies

- *Er zijn een hoop interventies voorhanden die het Vincent van Gogh kan gebruiken m.b.t. de preventie en nazorg bij alcohol gebruik van jongeren in Weert*
- *Veel van deze tools voor de preventie worden niet gebruikt. Dit lijkt op een gemiste kans!*
- *Samenwerking tussen het VvG en de alcoholpoli is een intensieve samenwerking waarin het VvG een*

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

23

- *adviserende rol inneemt. Dit is echter aan de reactieve kant, dus na een incident.*
- *Aan de preventieve kant wordt er te weinig gedaan met de kennis en de tools die voorhanden zijn. Dit kan vooral worden gezocht in de samenwerking met instanties die direct bij de jongeren betrokken zijn. Opmerkelijk is dat de samenwerking tussen VvG en Bureau HALT er niet meer blijkt te zijn. Daarnaast is het lastig om bij de scholen in Weert duidelijk te maken, wat de noodzaak van preventie en het belang van samenwerking daarin is.*
- *De gemeente zou een sturende rol kunnen hebben om de eerder genoemde partijen intensiever samen te laten werken.*
- *Ouders zijn nog steeds tolerant t.o.v. het alcoholgebruik van jongeren. Alcohol wordt niet als een probleem gezien.*
- *Na een interventie van VvG, is er meer bewustwording bij de ouder en daarnaast ook steun om met de geleerde les verder te gaan.*

4.6. De Alcoholpoli

Vanaf het jaar 2009 is er in de gemeente Weert een Alcoholpoli. Kinderen met een alcoholintoxicatie worden hier opgevangen en behandeld. In het jaar 2014 is er een toename te zien van het aantal opnamen van jongeren op de alcoholpoli.

Aantal jongeren dat wordt binnengebracht op de alcoholpoli in Weert

Alcoholintoxicatie	2011	2012	2013	2014
Totaal	23	22	15	24

Bron: Alcoholpoli Sint Jans Gasthuis Weert

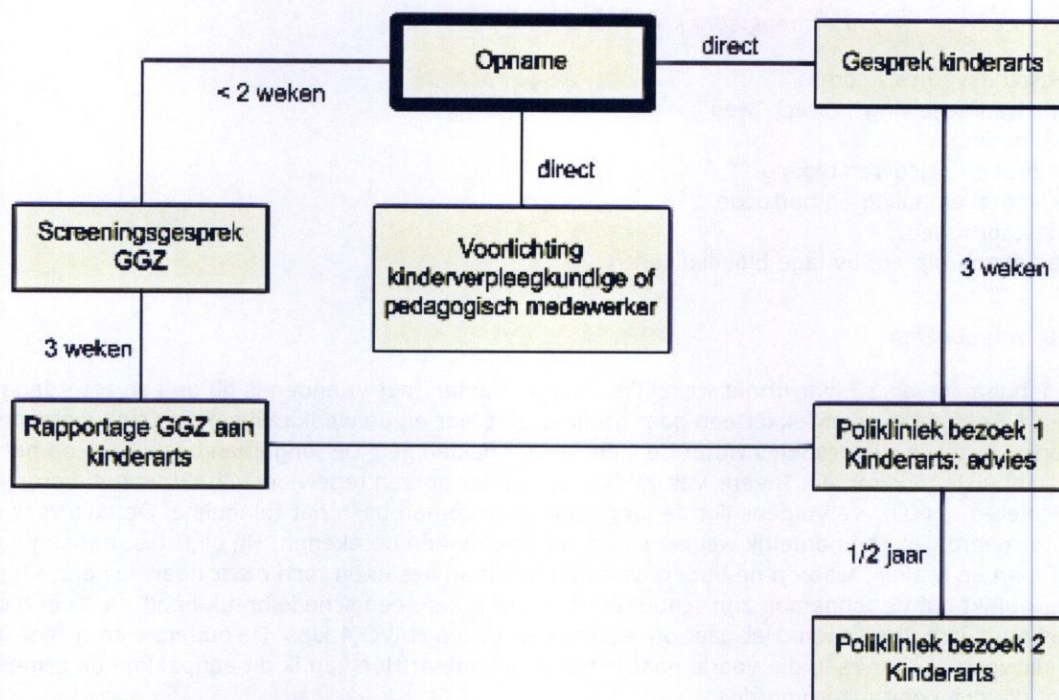
Er zijn verschillende stappen te onderscheiden in de behandeling van de jongeren vanaf het moment dat hij/zij binnenkomt.

1. Monitoren van vitale functies.
2. Laboratorium onderzoek (ethanolspiegel en andere afwijkende waarden in het bloed).
3. Infuus: Dit om vocht toe te dienen.
4. Er wordt een hartfilmpje gemaakt.
5. De jongeren worden opgewarmd. Onderkoeling is een vaak voorkomend fenomeen bij alcoholintoxicatie.
6. Bij een promillage van > 2,5 wordt de jongere opgenomen op de Intensive Care.
7. Er wordt verder nog gescreend op overige drugs.

Nadat deze stappen zijn doorlopen en de jongere weer stabiel is wordt hij/zij ontslagen uit het ziekenhuis. Vervolgens wordt er een traject van nazorg gestart dat in het volgende model duidelijk is weergegeven.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

24

Bron: Alcoholpoli Sint Jans Gasthuis Weert

Presentatie

In een presentatie verzorgt door Kinderarts dr. S. Kapteijns van het Sint Jans Gasthuis is er toelichting gegeven op verschillende zaken. Hieronder volgt een samenvatting.

Effecten van alcoholgebruik van jongeren

- Korte termijn:
 - Ontremd gedrag: Vrolijk / depressief / sentimenteel / agressief.
 - Zelfs de braafste puber neigt naar risicovol gedrag.
 - Verlies controle : verhoogd risico op ongevallen, misbruik of onveilige seks.
 - Misselijk of hoofdpijn.
 - Black-outs.
- Lange termijn:
 - Hersenen :
 - Invloed op leren.
 - Vertraagd denken.
 - Geheugen- en concentratieproblemen.
 - Slaapstoornissen.
 - Vertraagde emotionele ontwikkeling (verslavingen, agressie, justitie).
 - Verhoogd risico op diverse soorten kanker.
 - Leverschade.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

25

Directe risico's door overmatig alcoholgebruik van jongeren

- Bewustzijnsverlies / coma.
- Geen "waarschuwing", direct "weg".
- Onderkoeling.
- Door braken risico verstikking.
- Demping ademhaling en hartactie.
- Ritmestoornissen.
- Mineraalstoornissen, bv lage bloedsuiker.

Twee praktijk voorbeelden

1. Een jongeman van 16 jaar drinkt wekelijks alcohol. Samen met vrienden is hij op een zaterdagavond thuis. Samen gaan ze er lekker een paar drinken. Het bier en de wodka vloeien rijkelijk die avond. Na een x-aantal alcoholische drankjes wordt de sfeer al wat baldadiger. De jongeman besluit om op het dak van het tuinhuisje te klimmen. Ineens valt hij van 2,5 meter op een tegelvloer. Zijn vrienden horen hem vallen en schieten te hulp. Vervolgens ligt de jongeman uren comateus in het tuinhuisje. De ouders worden niet geïnformeerd. Dit zou namelijk wel eens trammelant kunnen betekenen. Hij blijft last houden van hoofdpijn en braken, waarop de ouders van de jongeman besluiten toch maar naar de eerste hulp te gaan. Aldaar blijkt dat de jongeman zijn schouder heeft gebroken, een schedelbreuk heeft en meervoudige bloedingen in de hersenen. Het gaat om een jonge uit een HAVO 4 klas. De ouders waren zeer geschokt van dit voorval. De vraag die vooral naar voren is gekomen: Hoe kan ik dit aanpakken en ermee verder, zodat dit zich nooit meer voordoet.
Het schakelprogramma met het Vincent van Gogh werkt daarin zeker mee. De gesprekken en voorlichtingen die door de kinderarts en het VvG worden gehouden met de ouder en het kind zorgen voor handvaten en tools om ermee aan de slag te gaan.
2. Een jongedame drinkt in, in een keet bij vrienden. De drankjes zijn in België gehaald door een vriend. Daar wordt namelijk niet gecontroleerd op leeftijd. Naar verluid heeft de jongedame 8 glazen wijn gedronken. Dan gaan ze op stap. Op een gegeven moment moet ze naar het toilet. Haar vrienden vinden dat ze lang weg blijft en gaan eens kijken. Ze vinden haar liggend in haar eigen braaksel op het toilet. De jongedame wordt comateus opgenomen op de alcoholpoli. Dit met een lichaamstemperatuur van 35 graden Celsius. Haar ethanolspiegel is 2.4 promille en het hartfilmpje is afwijkend. Nadat ze weer stabiel is schaamt het meisje zich enorm. Vooral na de voorlichting die door de verschillende partijen wordt gegeven dringt het door dat dit een hele gevaarlijke situatie is geweest. Door verschillende sites te bekijken en de gevolgen van overmatig alcoholgebruik te bekijken wordt er meer bewustzijn gecreëerd.

Het puberbrein

- Emotie wint van ratio!
- Pubers voelen minder remmingen en zoeken risico's op
- Hebben moeite emoties te controleren
- Hebben moeite met lange termijn plannen
- Overzien lange termijn gevolgen niet
- Zijn op zoek naar acceptatie en daardoor sterk beïnvloedbaar

Conclusies

- *De samenwerking van de politie en de alcoholpoli werkt duidelijk mee aan een betere zorg voor de jongeren die een alcoholintoxicatie hebben.*

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

26

- Door de koppeling die wordt gemaakt met het Vincent van Gogh is er ook meer nazorg, waardoor het bewustzijn groeit van de ernst van de situatie.
- Het aantal alcoholintoxicaties is in 2014 gegroeid ten opzichte van het aantal in 2013.
- Alcoholgebruik bij jongeren geeft ernstige risico's op de korte en op de lange termijn
- Alcoholgebruik versterkt het risico zoekend gedrag dat een puber eigen is.
- De kinderarts adviseert ouders om met hun kinderen te praten over de gevolgen van alcoholgebruik.
- De kinderarts geeft daarnaast aan dat de risico's dermate ernstig zijn, dat dit een onderwerp is dat nog meer aandacht verdient dan het al krijgt. Het gaat volgens de arts om een bewustzijnsverandering die moet plaatsvinden. Door het onderwerp structureel aandacht te geven en de samenwerking tussen de verschillende partijen om de jongeren heen zal deze verandering steeds groter worden.

4.7. Jong Proef onderzoek

Het Jong Proef onderzoek van Bureau Horeca Bijzondere Wetten (BHBW) geeft een objectief en representatief beeld van de alcoholverstrekking binnen een gemeente aan personen die niet onmiskenbaar ouder lijken dan 18 jaar. Bij dit onderzoek toetst BHBW het verkoopbeleid met betrekking tot alcoholhoudende dranken bij commerciële en para-commerciële instellingen. BHBW zet hiervoor jongeren in die niet onmiskenbaar ouder uitzien dan 18 jaar en onderzoeken of zij zonder belemmering alcoholhoudende drank kunnen kopen.

In de gemeente Weert is afgelopen jaar ook een dergelijk onderzoek gedaan. De resultaten van deze 0-meting zullen in dit hoofdstuk beschreven worden. Het volledige rapport is als bijlage aan deze rapportage toegevoegd.

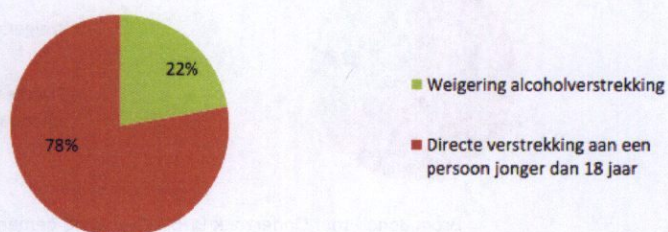
Para-commerciële instellingen

Tijdens de meting zijn 14 bezoeken uitgevoerd bij para-commerciële rechtspersonen. Zowel sportverenigingen als buurthuizen zijn bezocht. Daarvan was bij:

- 2 bezoeken de jongeren geen alcoholhoudende drank mochten aankopen;
- 7 bezoeken sprake was van directe verstrekking van alcoholhoudende drank aan een persoon jonger dan 18 jaar;
- 1 bezoek geen aankoop kon plaatsvinden omdat er geen alcoholhoudende drank te koop was;
- 3 bezoeken geen aankoop kon plaatsvinden omdat de para-commerciële instelling gesloten was;
- 1 bezoek nog geen alcohol geschonken werd op het tijdstip van het bezoek.

Er was dus in 9 gevallen sprake van een werkelijke aankoopoging

Verstrekking bij 0-meting

Bron: Jong Proef Onderzoek BHBW 0-meting gemeente Weert 2015

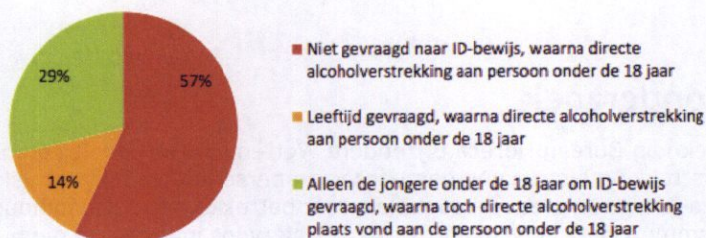
MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

27

Van de 7 bezoeken waar de jongeren wel alcoholhoudende drank kregen verstrekt, is bij:

- 4 bezoeken niet gevraagd om het ID-bewijs;
- 1 bezoek om leeftijd gevraagd aan de jongeren waarop de persoon onder de 18 jaar een -18 stempel kreeg. Bij de bar na het laten zien van de stempel toch alcoholhoudende drank verstrekt;
- 2 bezoeken aan de jongere onder de 18 jaar om ID gevraagd maar toch de alcoholhoudende drank verstrekt.

ID-bewijs bij 0-meting?

Bron: Jong Proef Onderzoek BHBW O-meting gemeente Weert 2015

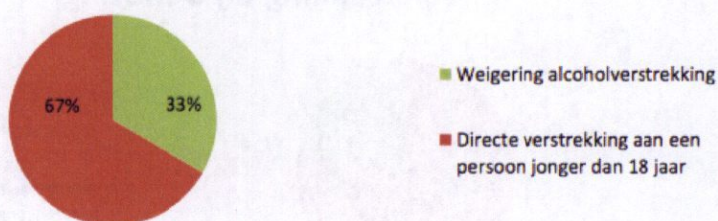
Commerciële instellingen

Tijdens de meting zijn 15 bezoeken uitgevoerd bij commerciële horecabedrijven (vooral gelegen aan de Oelemarkt), waarvan bij:

- 4 bezoeken de jongeren geen alcoholhoudende drank mochten aankopen;
- 8 bezoeken sprake was van directe verstreking van alcoholhoudende drank aan een persoon jonger dan 18 jaar;
- 3 bezoeken geen aankoop kon plaatsvinden omdat er geen alcoholhoudende drank te koop was.

Er was dus sprake van 12 werkelijke aankoop pogingen.

Verstreking bij 0-meting

Bron: Jong Proef Onderzoek BHBW O-meting gemeente Weert 2015

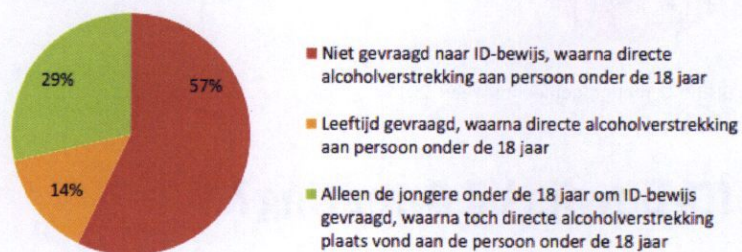
MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

28

Bij de bezoeken waar de alcoholverstrekking is geweigerd is bij alle 4 de bedrijven aan beide jongeren om het ID-bewijs gevraagd. Bij de 8 bezoeken waar de jongere onder de 18 jaar direct de alcoholhoudende drank is verstrekt is bij:

- 4 bezoeken niet gevraagd om het ID-bewijs aan beide jongeren.
- 3 bezoeken aan beide jongeren om het ID-bewijs gevraagd maar toch de alcoholhoudende drank direct verstrekt aan de jongere onder de 18.
- 1 bezoek de leeftijd gevraagd aan de jongere onder de 18 jaar waarna hij te horen kreeg dat hij de alcoholhoudende drank niet mee kreeg. Hierna vroeg de 18 jarige of hij de drank mee mocht nemen. Dat vond de medewerker goed waarna de jongere onder de 18 alsnog direct de alcoholhoudende drank afrekende.

ID-bewijs bij O-meting?

Bron: Jong Proef Onderzoek BHBW O-meting gemeente Weert 2015

Totaal resultaat

Soort bedrijf / instelling	Aantal bezoeken	Aantal afwijkingen	Afwijkingspercentage	Nalevingspercentage
Para-commerciële horeca	9	7	78%	22%
Commerciële horeca	12	8	67%	33%
Totaal	21	15	71%	29%

Bron: Jong Proef Onderzoek BHBW O-meting gemeente Weert 2015

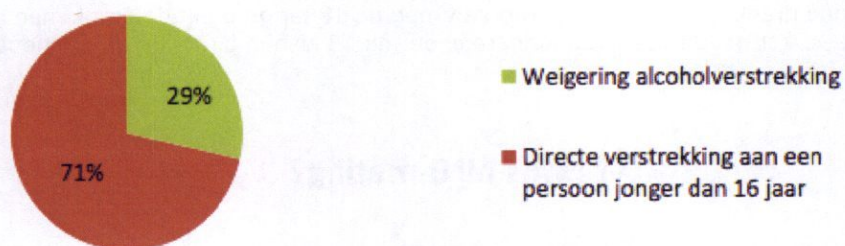
In de bovenstaande tabel en de onderstaande grafiek is te zien dat tijdens de meting bij 71% van de bezoeken direct alcoholhoudende drank werd verstrekt aan een persoon jonger dan 18 jaar. Concreet betekent dit dat bij 15 van de 21 aankoopogingen direct alcoholhoudende drank werd verstrekt aan een persoon jonger dan 18 jaar.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

29

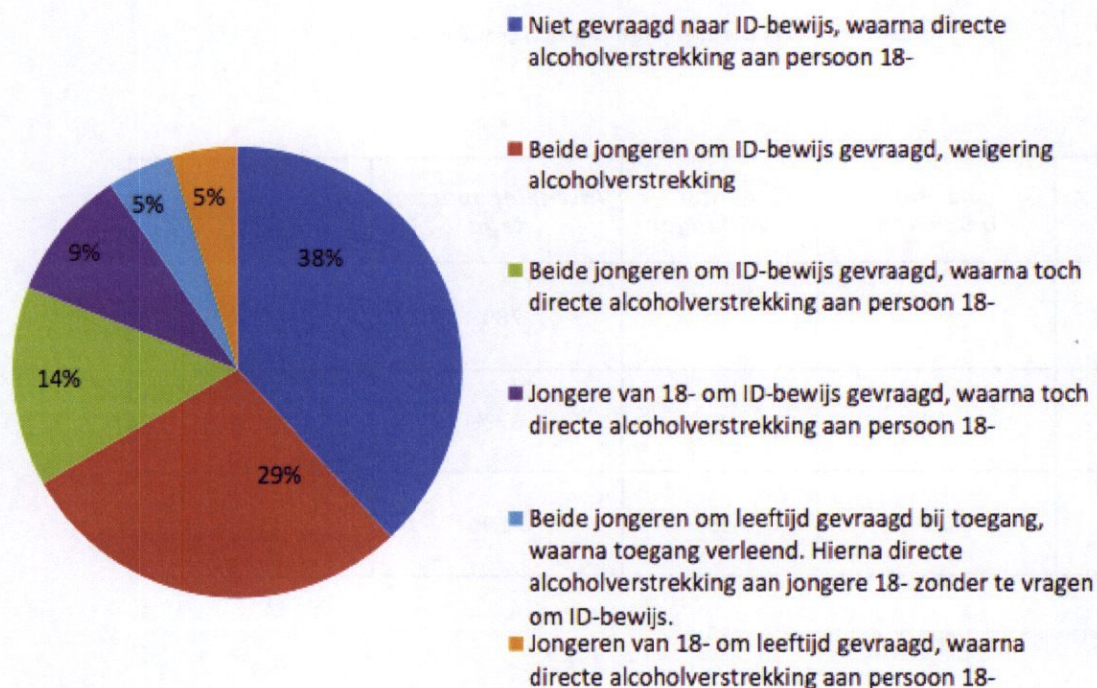
Slechts in 29% van de bezoeken werd de alcoholverstrekking aan de jongeren geweigerd. Dit betekent dat de jongeren bij 6 van de 21 aankoopogingen geen alcoholhoudende drank kregen verstrekt.

Verstrekking bij 0-meting

Bron: Jong Proef Onderzoek BHBW 0-meting gemeente Weert 2015

ID-bewijs bij 0-meting?

Bron: Jong Proef Onderzoek BHBW 0-meting gemeente Weert 2015

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

30

Zoals bovenstaande tabel staat, is bij de 0-meting in 38% van de bezoeken niet gevraagd naar een ID- bewijs van de jongeren. Concreet betekent dat bij 8 van de 21 bezoeken niet om een ID-bewijs van de jongeren is gevraagd.

Bij de bezoeken waar wel aan de jongeren om het ID-bewijs is gevraagd is bij 9 van de 21 bezoeken (43%), j aan beide jongeren om het ID-bewijs gevraagd, echter werd hier niet altijd hetzelfde op gereageerd. Zo werd bij 6 van de 9 bezoeken (29%) de alcoholverstrekking geweigerd. Bij 3 van de 9 bezoeken (14%) werd toch direct alcoholhoudende drank verstrekt aan een persoon jonger dan 18 jaar. Bij 2 van de 21 bezoeken (9%), is alleen aan de persoon jonger dan 18 jaar om ID gevraagd, echter is na het zien van de ID toch alcoholhoudende drank verstrekt aan de persoon jonger dan 18 jaar.

Bij 1 van de 21 bezoeken (5%), is aan de jongeren om hun leeftijd gevraagd bij de toegang, waarna de jongeren een -18 en +18 stempel hebben gekregen en toegang is verleend. Bij 1 van de 21 bezoeken (5 %) , is alleen aan de persoon jonger dan 18 jaar om leeftijd gevraagd. In beide gevallen (10%) is de alcoholhoudende drank toch verstrekt aan de persoon jonger dan 18 jaar.

Conclusies

- *De resultaten van het Jong Proef onderzoek laten zien dat het nalevingspercentage slechts 29% is.*
- *Het nalevingspercentage ligt bij de commerciële horecabedrijven (33%) iets hoger dan bij de para-commerciële rechtspersonen (22%).*
- *Desalniettemin is het nalevingspercentage van de commerciële horeca bedrijven en para-commerciële rechtspersonen is onverminderd zorgelijk te noemen .*
- *Opvallend is dat bij zowel de commerciële horeca bedrijven (50%) als bij de para-commerciële instellingen (57%) het percentage waarbij er niet naar het ID bewijs is gevraagd aan de jongeren aan de hoge kant is terwijl er in die gevallen toch alcoholhoudende drank werd verstrekt.*
- *Ook valt op dat in 14% van de gevallen wanneer er naar het ID-bewijs gevraagd werd aan de jongeren toch direct alcoholhoudende drank werd verstrekt aan de persoon jonger dan 18 jaar.*
- *Dat de jongeren alsnog alcoholhoudende drank kregen na het laten zien van hun ID-bewijs, kan erop wijzen dat medewerkers onzorgvuldig te werk gaan of onvoldoende kennis hebben over de wet- en regelgeving rondom alcoholverstrekking.*

4.8. Verkoop supermarkten

In een groot landelijk onderzoek is de naleving van de wetswijziging in de Drank- en Horecawet getoetst. Daarin werd rekening gehouden met 3 criteria:

1. De gemiddelde naleving. Wordt de leeftijdsgrens gerespecteerd? (onder de 18 geen alcohol)
2. De ID-vraag. Wordt er naar een identiteitsbewijs gevraagd?
3. Naleving na ID-vraag. Worden na het vragen van het identiteitsbewijs de juiste stappen ondernomen?

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

31

Tabel Naleving van de Wetswijziging in de Drank- en Horecawet

Verkoopkanaal	Gemiddelde naleving	ID-vraag totaal	Naleving ID-vraag
Supermarkten	52,5%	71,5%	73,4%
Slijterijen	32,9%	51,6%	63,1%
Thuisbezorgkanalen	9,1%	12,7%	71,4%

Bron: Nationale Drugsmonitor 2015

Uit de bovenstaande tabel kan worden opgemaakt dat er bij meer dan de helft van de supermarkten daadwerkelijk rekening wordt gehouden met de leeftijd van diegene die alcohol wilt kopen. Voor de slijterijen en de thuisbezorgkanalen is dit aanzienlijk minder. Deze zelfde verhouding is terug te vinden voor de vraag naar het tonen van een ID.

Om meer inzicht te krijgen in de situatie zoals deze in Weert is, is er contact gelegd met verschillende supermarkten. Er werd alleen gehoor gegeven aan deze oproep door één supermarkt. Er volgt nu een overzicht van het interview met de vertegenwoordiger van de supermarkt.

- Bij de supermarkt in Weert glipt 15% van de jongeren nog door de controle heen. Dit is in vergelijking met de landelijke score een positief percentage.
- Er wordt geen sterke drank verkocht.
- De leeftijd wordt gecontroleerd met een zogenoemde swiper.
- 6 keer per jaar wordt er door de eigen organisatie een mysterie guest ingezet. Na deze controle krijgt men een rode (negatief) of een groene (positief) sticker. Wanneer er bij twee opeenvolgende controles een rode sticker wordt uitgegeven volgt er een gesprek met het hele team.
- Kassières krijgen bij indiensttreding een instructie/opleiding. Dit gebeurt via E-learning en moet met een voldoende afgesloten worden.
- In de hele winkel wordt aandacht geschonken aan de leeftijdsgrens voor de aankoop van alcohol. Zowel bij de kassa als bij de gepresenteerde producten.
- Er wordt opgemerkt dat het vaak lastig is voor kassières om de leeftijd in te schatten. Daarnaast wordt er ook gewerkt met medewerkers die in sommige gevallen jonger zijn dan die jongeren die alcohol willen kopen. Het is dan lastig voor de medewerker om de controle uit te voeren.
- Bij de aankoop wordt in het geval van ID-controle ook vaak vervelend gedrag vertoond. Jongeren kiezen vaak ook de jongste kassière om te proberen tegen de regels toch de alcoholische dranken mee te krijgen.
- Aankoopmomenten van alcohol door jongeren zijn vooral op vrijdag en zaterdag.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

Conclusies

- *In vergelijking met de para-commerciële horeca en de commerciële horeca zijn de supermarkten en slijterijen verder in de maatregelen om alcoholverkoop aan jongeren onder de 18 jaar tegen te gaan.*
- *De Thuisbezorgkanalen blijken zorgwekkend laag te scoren bij het landelijk onderzoek. Dit kan dan ook een alternatieve manier zijn voor jongeren om toch aan alcohol te komen.*
- *Uit het interview met de vertegenwoordiger van de supermarkt blijkt dat de organisatie zelf acties onderneemt om ook het personeel op de juiste manier te laten handelen bij de verkoop van alcoholische dranken.*
- *Daarnaast wordt er ook door de organisatie zelf controle uitgevoerd.*
- *Gezien het feit dat er maar weinig respons is gekomen van de supermarkten en slijterijen in Weert is het moeilijk om daar een goed beeld van te schetsen. Het is zaak om ook deze partijen te blijven monitoren.*
- *Daarnaast is het ook zaak om deze instellingen te blijven betrekken bij de acties die worden georganiseerd omtrent de preventie van alcoholgebruik van jongeren onder de 18 jaar. Dit niet alleen gezien het feit dat deze instellingen makkelijk bereikbaar zijn. Ook om het feit dat de organisaties mee kunnen denken in oplossingen.*

4.9. Scholen

De school is een belangrijke pedagogische omgeving voor jongeren. Ook als het gaat om alcoholgebruik leren jongeren op school wat wel en niet verstandig is. Gedragsverandering creëren via voorlichtingsprogramma's blijkt lastig, zo niet onmogelijk (Babor, 2010). Toch is het relevant dat jongeren geïnformeerd raken over de risico's van alcoholgebruik. Niet zozeer om gedrag te beïnvloeden, maar om het gebruik te normaliseren en daarmee aan draagvlak te werken voor effectievere gedragsmaatregelen als handhaving en specifieke regelgeving. Met name de informatie over wat alcohol met de hersenontwikkeling doet is hierbij bruikbaar. Dat geldt niet alleen voor jongeren, maar ook voor hun ouders. Scholen worden daarom aangemoedigd om activiteiten voor ouders rond dit thema te organiseren.

Bij de keuzebepaling van schoolprogramma's op het gebied van middelengebruik heeft de GGD een belangrijke adviserende rol, zowel voor basisscholen als scholen voor voortgezet onderwijs. De scholen voor voortgezet onderwijs worden middels het overleg rondom de Lokale Educatieve Agenda geadviseerd met dit thema aan de slag te gaan.

Een goed schoolprogramma biedt meer dan voorlichting en besteedt ook aandacht aan regels voor leerlingen en personeel met betrekking tot alcoholgebruik bij schoolfeesten, kampen, excursies en studiereizen. De Voortgezet Onderwijs (VO) scholen in Weert zijn benaderd voor een gesprek. Dit om inzicht te krijgen in de manier waarop de scholen in de gemeente omgaan met de regels rond de nieuwe leeftijdsgrens met betrekking tot alcohol en welke maatregelen zij nemen wanneer bij schoolfeesten, kampen, excursies en studiereizen toch wordt gedronken. Gezien de nieuwe leeftijdsgrens mogen vrijwel alle leerlingen in het VO nog geen alcohol in bezit hebben in openbare gelegenheden. Het is alleen gelukt om een afspraak te realiseren met de zorg coördinator van het kwadrant. Daarnaast is er ook een interview geweest met het Vincent van Gogh. Hier zijn ook een aantal interessante zaken naar voren gekomen. In het vervolg van dit hoofdstuk zullen de bevindingen van de interviews op een rijtje worden gezet.

Interview Zorgcoördinator Kwadrant

- Er wordt op het kwadrant geen alcohol geschonken. Op geen enkele schoolse activiteit. Er is hier dus gekozen voor een alcoholvrij beleid.
- De school krijgt het niet voor elkaar om de alcohol voorlichting structureel in het lesprogramma te verwerken.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

33

- Dit heeft te maken met een overvol lesprogramma en de extra kosten die een extra lesprogramma met zich meenemen.
- Er zijn voor deze kosten geen structurele subsidies waardoor het implementeren van het lesprogramma simpelweg niet mogelijk is.
- Daarnaast is het aanbod van lesmateriaal over alcohol te wisselend volgens de zorgcoördinator.
- I.p.v. een structureel lesprogramma wordt er steeds gezocht naar een alternatief.
- Ook hier is het aanbod overweldigend.
- Particulieren instellingen en zorginstellingen bieden voorlichtingsprogramma's aan.
- Uiteindelijk is het hier ook vaak een kwestie van te weinig middelen om deze voorlichting schoolbreed in te zetten.
- 2 partners die genoemd worden in het interview zijn:
 - Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
 - Het CJG is een informatieplatform voor alles wat met de opvoeding van een kind te maken heeft.
 - Deze organisatie werkt vaak samen met scholen om bijvoorbeeld tijdens een CKV les voorlichting te geven over alcoholgebruik en de gevolgen daarvan.
 - Vincent van Gogh (VvG)
 - Het VvG heeft ook een breed pakket aan voorlichtingen en acties die kunnen worden uitgevoerd op de school.
 - Vaak komt het er dan weer op neer dat het voorlichten van alle klassen te veel is.
 - Als er dan wat wordt georganiseerd is de animo zeer laag en is het dus geen succes.
- Het contact van de mentoren met ouders is goed, maar sporadisch. Er zijn echter maar zeer weinig incidenten met alcoholgebruik van jongeren op de school, waardoor dit niet het gespreksonderwerp is.
- Koppeling van de School met de alcoholpoli komt bijna niet voor. Dit gezien het feit het maar weinig voorkomt dat een leerling een alcoholintoxicatie heeft gehad en de school daar direct mee geconfronteerd wordt.
- Samenwerking met andere scholen is er eigenlijk niet op het gebied van alcoholgebruik van jongeren.
 - Het lijkt de zorg coördinator wel interessant wanneer dit wel zou gebeuren.
 - Dit in de vorm van een centraal overleg waar de zorgcoördinatoren samen met zorginstellingen dit thema in kunnen bedden in de diverse schoolprogramma's.
 - Er wordt opgemerkt dat het van belang is dat er vanuit de gemeente een coördinerende rol in dit geheel wordt ingenomen.
 - Dit zodat er direct over budget kan worden gesproken, maar ook om de samenwerking tussen de verschillende partijen te waarborgen.

Interview Vincent van Gogh

- Er wordt aangegeven dat de preventie graag een structurelere samenwerking ziet met scholen.
- Dit kan door meer uitvoering te geven aan het plan Lekker Friz dat eerder in dit rapport al is besproken.
- Ook VvG geeft aan dat de gemeente hier een coördinerende rol in kan spelen, om zo de samenwerking vorm te geven.
- De werkgroep die voor Lekker Friz bij elkaar zit zou met een uitbreiding van de scholen een nog completer gezelschap vormen.
- Verder wordt er opgemerkt dat het idee heerst dat het VvG uit beeld is bij de scholen als aanspreekpunt m.b.t. problematisch gebruik van alcohol door jongeren.

Zorg- en Adviesteam

Doordat we niet alle scholen hebben gesproken is het lastig in te schatten of er een dergelijke manier van werken

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

bestaat bij de middelbare scholen in Weert. Het is in ieder geval duidelijk dat deze manier van structureel samenwerken op het Kwadrant niet in de juiste vorm aanwezig is. Hieronder zal een kleine toelichting volgen over wat een Zorg- en adviesteam inhoud. Daarnaast zal duidelijk worden op welke manier dit kan bijdragen aan bijvoorbeeld een intensievere aanpak van het alcoholgebruik van jongeren in Weert.

Een zorg- en adviesteam is een structureel multidisciplinair team op bovenschools niveau, waarin hulpverleningsinstellingen samenwerken met het onderwijs. In het ZAT werken de volgende professionals samen: jeugdarts van de GGD, het (school)maatschappelijk werk, bureau jeugdzorg, een orthopedagoog, REC 3 en 4 en iemand van het samenwerkingsverband WSNS (Weer Samen naar School). Op uitnodiging kunnen aanvullend de leerplichtambtenaar, politie, MEE, onderwijsbegeleidingsdienst e.a. deelnemen.

Wanneer de school zich zorgen maakt over een leerling en er sprake is van complexe problemen, kan de intern begeleider de casus aanmelden bij het zorg- en adviesteam (ZAT). Het ZAT werkt aanvullend op het zorgteam op school.

In een zorgteam op schoolniveau werken (minimaal) de jeugdverpleegkundige en de schoolmaatschappelijk werker structureel samen met de school. Vaak neemt namens de school de IB'er deel aan het overleg, evenals de groepsleerkracht. Daarmee is hun inzet heel laagdrempelig en sluit ze nauw aan bij de vraag. Andere professionals kunnen op uitnodiging deelnemen aan het zorgteam-overleg, omdat hun specifieke expertise gewenst is.

Een zorgteam leidt tot een laagdrempelige koppeling van de (zorg)mogelijkheden en expertise van de school met die van buitenschoolse professionals. Dit alles draagt bij aan snel hulp aan kind en ouders, handelingsadviezen aan de leerkracht en een taakverlichting bij de intern begeleider. Het ZAT heeft dezelfde functies maar dan op bovenschools niveau en speciaal voor complexe vragen en vermoedens van geïndiceerde jeugd- en/of onderwijszorg.

Een zorgteam en ZAT zijn géén doel op zich maar een hulpmiddel om te komen tot vroegtijdige, snelle en adequate handelingsadviezen voor de school, hulpverlening voor kind en gezin en afstemming tussen beide trajecten.

Conclusies

- *De school heeft ook op het gebruik van alcohol door jongeren een belangrijke pedagogische functie*
- *Het is dus van belang dat vooral de scholen in Weert ook betrokken worden bij het teweeg brengen van een bewustzijnsverandering over alcoholgebruik bij jongeren en ouders.*
- *Ondanks het feit dat meerdere Voortgezet Onderwijs scholen zijn uitgenodigd voor een gesprek, heeft er alleen een interview plaatsgevonden met de zorgcoördinator van het Kwadrant.*
- *Uit dit interview blijkt dat het Kwadrant op dit moment niks structureels heeft verwerkt in het lesprogramma m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren en de gevolgen daarvan.*
- *Wel is de gehele school alcohol vrij.*
- *Er worden verschillende beperkingen genoemd:*
 - *Te weinig budget.*
 - *Te weinig structurele subsidies.*
 - *Te grote verscheidenheid aan lesmateriaal over alcohol.*
 - *Te weinig ruimte in de huidige lesprogramma's.*
 - *Een voorlichting schoolbreed uitzetten is vaak ook te intensief en brengt te veel kosten met zich mee.*
- *Samenwerking met andere scholen laat wensen over.*
- *Partners waar vaker mee wordt samengewerkt zijn het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Vincent van Gogh. Het VvG geeft op hun beurt aan dat de samenwerking niet intensief te noemen is.*
- *Het zou in de toekomst wel een positieve ontwikkeling zijn als de samenwerking tussen de verschillende scholen onderling in combinatie met de verschillende zorginstellingen zou verbeteren.*

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

35

- *Er mist een coördinerend persoon, wellicht van de gemeente, die alle partijen structureel bij elkaar brengt om het alcoholgebruik van jongeren te bespreken en een richting te geven aan de acties die op dit gebied kunnen worden ondernomen. Dit wordt ook genoemd door het Vincent van Gogh.*
- *Het is interessant om te bekijken in hoeverre er in Weert gebruik wordt gemaakt van Zorg- en Adviesteams en op welke manier dit kan bijdrage aan de verschillende partijen die betrokken zijn bij het alcoholgebruik van jongeren.*

4.10. Uit met Ouders

Op 17 november 2015 heeft er een avond plaatsgevonden die als doel had de ouders van (toekomstig) uitgaande jeugd te informeren over de verschillende aspecten van het uitgaan in Weert. Vragen die de revue passeerde waren o.a.: Hoe gaat het stappen er tegenwoordig aan toe en waar gaan ze heen? Wat gebeurt er nu eigenlijk op zo'n stapavond? Wat doen politie en kroegbazen? In wat voor omgeving bevindt mijn kind zich? Is de veiligheid gegarandeerd? Kan ik mijn kind met vertrouwen 'loslaten'? Wat moet ik weten over alcohol (en andere middelen) om mijn opvoedingsrol goed in te vullen?

In dit hoofdstuk zal de avond in het kort worden beschreven en vooral de nadruk liggen op de informatie die gedurende de avond door de deelnemende ondernemers en ouders is gegeven.

De Avond

Alle ouders in Weert met een kind tussen de 14 en 18 jaar hebben een uitnodiging gekregen om bij deze avond aanwezig te zijn. Er zijn uiteindelijk 68 aanmeldingen ontvangen. Dit is een grote opkomst voor een evenement dat voor de eerste keer word georganiseerd.

De ouders hebben deze avond hun "eigen stapavond" beleefd. Ze werden ontvangen bij het gemeentehuis in Weert. Aldaar werd er een korte enquête uitgedeeld. Van alle aanwezige ouders is deze enquête ook weer ingevuld ontvangen. De resultaten daarvan zullen later dit hoofdstuk worden besproken.

Na een inleiding van de burgemeester en een presentatie van kinderarts van het Sint Jans Gasthuis gingen de ouders in 2 groepen verdeeld naar 2 verschillende horecagelegenheden in het Centrum van Weert. Op de verschillende locaties werden presentaties gegeven door de politie Limburg-Noord, bureau HALT en het Vincent van Gogh. Ook was er een optreden van het Helder theater. De ouders hebben gedurende de avond voorlichting gehad over de volgende punten:

1. Jongeren en alcohol / de alcoholpoli, door een kinderarts.
2. De effecten en risico's door Vincent van Gogh.
3. Als het toch misgaat bureau Halt, Boete / Kanskaart.
4. Politie Uitgaan en Veiligheid.
5. Hoe doet een situatie zich thuis wel eens voor tussen ouder en kind, door een theatergezelschap.
6. Toelichting over hoe de ondernemers omgaan met de verandering van de Drank- en Horecawet.

Gedurende de hele avond hebben de ouders de kans en de vrijheid gehad om vragen te stellen en zich te mengen in het gesprek. Uit een evaluatie die op het laatst van de avond is ingevuld door de ouders werd positief gereageerd op de avond. Er werd vooral opgemerkt dat dit voor herhaling vatbaar was.

Ondernemers

Vanuit de Koninklijke Horeca Nederland zijn de twee ondernemers die hebben geparticipeerd bij Uit met Ouders benaderd. Het was interessant om te zien hoe vooral bij een gelegenheid ontstond al snel een gesprek tussen de ouders en de ondernemer. Hieronder worden een aantal interessante standpunten weergegeven.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

36

- De ondernemer geeft aan dat hij recent over is gestapt naar een minimum leeftijd van 18 jaar. Dit heeft verschillende redenen:
 - Door duidelijk aan te geven dat er geen jongeren onder de 18 binnen mogen hoeft er in de zaak niet extra gecontroleerd te worden op leeftijd.
 - De druk op de bar bij een stapavond is te groot om namelijk bij elk drankje dat verkocht wordt ook op leeftijd te controleren.
 - Een café is gesloten, waardoor er een grote groep jongeren onder de 18 jaar een nieuw café zoekt om uit te gaan. De duidelijkheid van een minimum leeftijd zorgt ervoor dat je het probleem buiten de deur houdt.
- De wetwijzigingen zorgen voor veel beperkingen voor de ondernemer.
- De ondernemer geeft aan dat er door deurbeleid, duidelijk aangeven van leeftijdsgrens, oplettend personeel veel voorkomen kan worden. Echter merkt hij ook meteen op dat er altijd gevallen zullen blijven die er tussendoor glippen.
- Uiteindelijk is het voor de ondernemer een kwestie van winst maken of niet. Hij zal dan ook altijd vanuit commercieel oogpunt naar de zaak kijken.
- De ondernemer merkt dat jongeren steeds later naar de Oelemarkt komen om uit te gaan.
- Indrinken is volgens de ondernemer aan de orde van de dag. Dit heeft voor hem tot gevolg dat de jongeren minder in zijn zaak drinken en gaat ten koste van zijn omzet.
- ID fraude wordt vaak door de portiers gezien, maar is soms ook niet waar te nemen. In gevallen dat dit wel wordt waargenomen worden de jongeren direct overgedragen aan de politie.

Reacties van ouders

- Veel ouders vragen zich af of het wel nuttig is dat de minimum leeftijd in het café nu op is geschroefd naar 18 jaar. De jeugd heeft nu namelijk geen plek meer om naartoe te gaan.
- Er wordt in zekere zin geschokt gereageerd op het feit dat er vaak ID-fraude wordt geconstateerd.
- Er zijn een aantal ouders die problemen hebben met het feit dat hun zoon/dochter in een wereld waar alcohol heel normaal wordt gevonden, ineens verboden wordt alcohol te drinken.
- De voorlichtingen eerder op de avond hebben wel een duidelijk beeld geschept van hoe het niet moet, maar wat is nu de oplossing?
- Ouders zoeken naar handvaten om dit nog beter op te kunnen pakken.
- Weer wordt de gemeente en daarnaast ook andere instellingen genoemd als de partijen die deze handvaten moeten bieden en dit ook duidelijk moeten communiceren.

Uitkomst van de enquête

In de enquête die aan het begin van de avond is ingevuld door de ouders stonden 15 vragen. Deze vragen gingen over het alcoholgebruik van de kinderen en dat van hen zelf als ouders. Hieronder volgt een overzicht van een aantal bevindingen.

Overzicht van algemene weetjes

- Er zijn 68 ouders die de enquête hebben ingevuld.
- De gemiddelde leeftijd van het oudste kind van de ouders in dit onderzoek is 16,8 jaar.
- De gemiddelde leeftijd waarvan de ouders vinden dat jongeren mogen beginnen met alcohol drinken is 17,4 jaar. Opvallend is dat dit onder de wettelijk toegestane leeftijd ligt.
- 91,2 % van de ouders drinkt zelf alcohol.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

37

Specifieke regels over alcoholgebruik

- 94,1 % van de ouders heeft specifieke regels omtrent het alcoholgebruik van hun kinderen. In de onderstaande tabel is terug te zien welke regels er genoemd zijn. Bij de vraag was het mogelijk om meerdere regels aan te geven.

Specifieke regels over alcoholgebruik jongeren door ouder

Regels van ouders m.b.t. alcoholgebruik jongeren	Regel in gebruik
<i>Geen alcohol onder de 18 jaar</i>	38,2 %
<i>Alleen in het weekend alcohol</i>	19,1%
<i>Alleen bij uitzondering alcohol</i>	27,9%
<i>Niet dronken worden</i>	30,9%
<i>Specifiek aantal glazen afspreken</i>	14,7%
<i>Overige regels</i>	17,6%

Interessant om te zien is dat ouders die zich zorgen maken om het alcoholgebruik van hun kind (namelijk 41% van de ouders) ook daadwerkelijk alcohol specifieke regels hebben afgesproken met de jongeren. Van de ouders die geen regels gebruiken is er ook niemand bezorgd om het alcoholgebruik van het kind.

Ouders hebben regels m.b.t. Alcoholgebruik * Ouders maken zich zorgen om alcoholgebruik

	Wel regels	Geen regels
<i>Zorgen om alcoholgebruik jongeren</i>	41,3%	58,7%
<i>Geen zorgen om alcoholgebruik jongeren</i>	0%	100%

Voorlichting van de jongeren

In de enquête werd ook aandacht geschonken aan de voorlichting over alcoholgebruik voor de jongeren. Zo werd er aan de ouders gevraagd wat zij het juiste moment vonden om met deze voorlichting te beginnen. In de onderstaande tabel wordt aangegeven welke informatie daaruit voort is gekomen.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

38

Juiste moment om jongeren toelichting te geven over alcoholgebruik

Moment van voorlichten	Percentage
<i>Op de basisschool</i>	39,7%
<i>Voortgezet onderwijs</i>	57,4%
<i>Als ze beginnen met alcohol drinken</i>	2,9%

In de bovenstaande tabel is opvallend te noemen dat ouders het er bijna unaniem over eens zijn dat jongeren voordat ze beginnen met het drinken van alcohol voorgelicht moeten worden. Dit getuigt de 2,9% van de ouders die vindt dat de jongeren pas voorgelicht hoeven te worden op het moment dat ze voor het eerst alcohol drinken. Het grootste percentage vindt het voortgezet onderwijs de juiste tijd om de voorlichting plaats te laten vinden. In een eerder hoofdstuk hebben we al gezien dat de scholen dit echter niet structureel in hun pakket hebben zitten. Ouders en scholen zouden ook meer op elkaar afgestemd kunnen raken wanneer er ook over deze onderwerpen structureel contact is.

Controle ouders alcoholgebruik jongeren

In de enquête is ook aandacht geschonken aan de vraag of ouders het gevoel hebben dat ze zicht hebben op het alcoholgebruik van het kind. Daarnaast is gevraagd of de ouders indrinken goedkeuren en of men wel eens alcohol heeft gekocht voor het kind.

Keurt de ouder het goed dat de jongeren thuis indrinken

Gegeven antwoorden	Percentage
<i>Mijn kind drinkt nooit</i>	29,4%
<i>Nee, dat sta ik niet toe</i>	30,9%
<i>Ja, zolang het bij 1 of 2 drankjes blijft</i>	27,9%
<i>Ja, heb ik geen problemen mee</i>	10,9%

Koopt de ouder wel eens drank voor de jongeren

Gegeven antwoorden	Percentage
<i>Ja, af en toe</i>	7,4%
<i>Ja, bij uitzondering</i>	29,4%
<i>Nooit</i>	63,2%

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

39

Heeft de ouder het gevoel dat er hij/zij genoeg zicht heeft op het alcoholgebruik van de jongere

Gegeven antwoorden	Percentage
<i>Ja, voldoende zicht</i>	64,7%
<i>Ja, Tamelijk veel zicht</i>	23,5%
<i>Weinig tot helemaal geen zicht</i>	10,3%

In de bovenstaande tabellen is het opvallend te noemen dat het overgrote deel van de ouders thuis indrinken niet goedkeurt. Ook koopt 63% van de ouders nooit drank voor hun kind. Gezien het feit dat er eerder in dit rapport een aantal keer naar voren is gekomen dat jongeren vaak thuis indrinken voordat ze opstap gaan is wijkt dit af van het verwachte beeld. Het grotendeel van de ouders heeft het idee controle te hebben over het alcoholgebruik van het kind. Ze geven aan voldoende zicht op het alcoholgebruik van de jongeren te hebben.

Alcoholgebruik van ouder

Zoals al eerder aangegeven drinkt 91,2% van de ouders zelf alcohol. Er is daarnaast ook gevraagd hoe vaak de ouders gemiddeld per week alcohol drinken. Daarnaast is er ook gevraagd of de ouders rekening houden met hun alcoholgebruik in het bijzijn van hun kind. In de volgende tabellen zullen de bevindingen worden weergegeven.

Hoeveel alcohol drinkt de ouder gemiddeld per week

Gegeven antwoorden	Percentage
<i>Minder dan 1 keer per week</i>	51,5%
<i>Gemiddeld 1 tot 2 keer per week</i>	23,5%
<i>Gemiddeld 3 tot 4 keer per week</i>	5,9%
<i>Gemiddeld 5 tot 7 keer per week</i>	10,3%
<i>Nee, ik drink geen alcohol</i>	8,8%

Drinkt de ouder in het bijzijn van het kind

Gegeven antwoorden	Percentage
<i>Ja, ik drink in het bijzijn van mijn kind</i>	91,2%
<i>Nee, ik drink niet in het bijzijn van mijn kind</i>	8,8%

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

40

Houd de ouder rekening met het alcoholgebruik in bijzijn van het kind

Gegeven antwoorden	Percentage
<i>Ja, bewust geen alcohol</i>	2,9%
<i>Ja, drink bewust minder alcohol</i>	22,1%
<i>Ja, maar niet bij alle gelegenheden</i>	35,3%
<i>Nee, houd geen rekening</i>	30,9%

Meer dan de helft van de ouders drinkt maar af en toe alcohol. Opvallend is dat het percentage ouders dat 5 tot 7 keer per week alcohol drinkt groter is dan het percentage ouders dat geen alcohol drinkt. (10,3% t.o.v. 8,8%). Dit schetst het beeld dat het drinken van alcohol in onze samenleving als heel normaal wordt gezien. Dit idee wordt versterkt door het feit dat alle ouders die wel eens drinken dit in het bijzijn van hun kind ook doen. 91,2 % van de ouders drinkt namelijk wel eens en ook 91,2% doet dit in het bijzijn van hun kinderen. Daarnaast wordt er aangegeven door het grotendeel van de ouders dat er af en toe of helemaal geen rekening wordt gehouden met de jongeren als er alcohol wordt gedronken. 22,1% van de ouders geeft wel aan dat ze minder alcohol drinken als de jongeren erbij zijn.

Conclusies

- *Uit met ouders is over het algemeen een geslaagde avond geweest*
- *Vanuit alle betrokken partijen is positief gereageerd over de leerzaamheid en de productiviteit van de avond.*
- *Niet alleen zijn een groot aantal partijen die te maken hebben met het alcoholgebruik van de jongeren bij elkaar gebracht. Ook werden er op de avond zelf gesprekken gevoerd die niet altijd voor de hand liggen.*
- *Voor de ouders was het leuk om te zien waar de jongeren op stap gaan in Weert.*
- *Daarnaast was het ook interessant voor de ouders om eens te spreken met de partijen waar de jongeren mee te maken krijgen als ze op stap gaan.*
- *Het grote voordeel voor de gemeente is dat er eindelijk eens contact kon worden gelegd met de ouders.*
- *Dit is over het algemeen een moeilijk te bereiken, maar wel zeer bepalende partij bij het alcoholgebruik van de jongeren in Weert.*

De enquête heeft een aantal feiten boven tafel gebracht. Kort samengevat zijn dat:

- *De gemiddelde leeftijd waarvan de ouders vinden dat jongeren mogen beginnen met alcohol drinken is 17,4 jaar. Opvallend is dat dit onder de wettelijk toegestane leeftijd ligt.*
- *91,2 % van de ouders drinkt zelf alcohol.*
- *94,1 % van de ouders heeft specifieke regels omtrent het alcoholgebruik van hun kinderen.*
- *Dat ouders het er bijna unaniem over eens zijn dat jongeren voordat ze beginnen met het drinken van alcohol voorgelicht moeten worden.*
- *Dat ouders die zich zorgen maken om het alcoholgebruik van hun kind (namelijk 41% van de ouders) ook daadwerkelijk alcohol specifieke regels hebben afgesproken met de jongeren. Van de ouders die geen regels gebruiken is er ook niemand bezorgd om het alcoholgebruik van het kind.*
- *Bovendien is het opvallend te noemen dat het overgrote deel van de ouders thuis indrinken niet goedkeurt. Ook koopt 63% van de ouders nooit drank voor hun kind. Gezien het feit dat er eerder in dit*

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

41

rapport een aantal keer naar voren is gekomen dat jongeren vaak thuis indrinken voordat ze opstap gaan is wijkt dit af van het verwachte beeld.

- *Opvallend is dat het percentage ouders dat 5 tot 7 keer per week alcohol drinkt groter is dan het percentage ouders dat geen alcohol drinkt. (10,3% t.o.v. 8,8%).*
- *100% van de ouders die wel eens drinken doen dit ook in het bijzijn van hun kind.*
- *Daarnaast wordt er aangegeven door het grotendeel van de ouders dat er af en toe of helemaal geen rekening wordt gehouden met de jongeren als er alcohol wordt gedronken. 22,1% van de ouders geeft wel aan dat ze minder alcohol drinken als de jongeren erbij zijn.*

4.11. Jongeren

Eerder in dit onderzoeksrapport zijn door de alcoholpoli van het Sint Jans Gasthuis in Weert al twee praktijkvoorbeelden gegeven van jongeren in Weert die veel te veel alcohol hadden gedronken. Wat in veel gevallen een missende factor is in het verhaal is de beweegredenen van de jongeren om alcohol te drinken. In een eerder onderzoek zijn een aantal diepte interviews gehouden met jongeren in Weert. Enkele bevindingen zullen hieronder worden weergegeven.

De interviews hebben in een setting plaatsgevonden die vooral ongedwongen oogde. Het is zaak geweest om de jongeren zo vrij mogelijk hun verhaal te laten doen. Aan de hand van deze gesprekken zijn een aantal interessante quote's naar voren gekomen.

Bij de vraag hoeveel alcoholische consumpties de jongeren dan drinken op een avond waren er o.a. de volgende antwoorden:

- *"Stuk of tien bier of Bacardi cola ofzo en dan ook wat shotjes" (respondent 1: 17 jaar, v),*
- *"Ligt eraan, soms heb je van die dagen dan wil je gewoon even gaar zijn en dan drink je je 5 mixdrankjes en bier ook nog en dat is het.." (respondent 2: 18 jaar, v),*
- *"Ja ik denk wel een stuk of twaalf, maar dan wel alleen bier. Ja die kan ik wel makkelijk op denk ik." (respondent 3: 17 jaar, m),*

Interessant aan de voorgaande antwoorden is dat de hoeveelheden redelijk hoog zijn. Zeker in vergelijking met de eerder gegeven cijfers over het alcoholgebruik van jongeren in Weert. Daar wordt namelijk aangegeven hoeveel jongeren er in de afgelopen 4 weken aan "Binge Drinking" hebben gedaan. Dit houdt in 5 of meer alcoholische consumpties per gelegenheid en wordt als zeer schadelijk voor het jeugdige brein gezien. Uit de antwoorden is ook op te maken dat het op een avond uit ook kan gaan om gewoon af en toe eens gaar zijn. Dat wordt bij de volgende vraag nog duidelijker. Er is namelijk in het interview ook gevraagd wat nou het doel voor de jongeren is van het alcoholgebruik.

- *"Ja opstap doe ik dat gewoon en ik vind dat lekker en prettig. En ook al die mensen om je heen zijn zo laveloos dat het onderhand vervelend is om naar te kijken als je zelf sober bent" (respondent 1: 17 jaar, v),*
- *"Ja gewoon dan heb ik proefwerkweek ofzo en dan heb ik die stress en dan moet je even ontluichten. Gewoon eventjes een avond panne gaar.." (respondent 2: 18 jaar, v),*
- *"Het is gewoon gezellig en een biertje is af en toe gewoon super lekker, vooral als het warm is" (Respondent 4: 17 jaar, m),*

De antwoorden kunnen onder worden verdeeld in 3 categorieën. De jongere die drinkt omdat het leuk is en je dan geen last hebt van de omgeving die ook laveloos is. De jongere die alcohol drinkt om te ont-stressen en de

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

42

jongere die alcohol drinkt omdat het gewoon lekker is. Opvallend is dat alcohol vaak met positieve dingen wordt geassocieerd. In tegenstelling tot de negatieve gevolgen die overmatig alcoholgebruik kunnen hebben lijkt dit op een kloof tussen de wetenschap en de jongeren.

Ook werd er in de interviews gevraagd of de jongeren het idee hadden dat ze zelf controle hadden over het alcoholgebruik. Hieronder volgen verschillende antwoorden op die vraag.

- *"Ja ik weet wel zo ongeveer hoeveel ik heb gedronken en wanneer ik moet stoppen met drinken, omdat het te ver gaat. Maar dat komt omdat het eerder niet goed is gegaan, dus dan voel ik het aankomen en dan doe ik rustig aan."*
- *"Je bent dus wel ooit over die grens heen gegaan?"*
- *"Ja ik ben niet in het ziekenhuis beland, maar ben wel bewusteloos gevallen." (respondent 1: 17 jaar, v).*
- *"Ik heb maar 1 keer een beetje de controle verloren. Als ik nu zoiets heb van nou stop ik dan stop ik ook echt. Ik voelde me de volgende dag zo slecht en ik dacht dat wil ik echt niet meer". (respondent 2: 18 jaar, v).*

Interessant is dat in dit antwoord aan wordt gegeven dat de jongeren zelf de grens ontdekken van waar het fout gaat met het alcoholgebruik. Dit is het risicozoekende gedrag dat eigen is aan de leeftijd waarin de jongeren zich bevinden. Daarnaast wordt ook duidelijk dat de gevolgen de volgende dag (kater, misselijk, slecht voelen) meespelen in de afweging om niet door te gaan met drinken.

- *"Ik heb altijd de controle, want ik heb al een paar keer meegemaakt dat andere die controle niet hadden en dat is echt irritant."*
- *"Hoe bedoel je irritant?"*
- *"Nou een vriend van me is gevallen toen die zat was en die heeft z'n hele gezicht kapot gevallen. Die zag er echt uit. Maar die wilt gewoon zat worden en die gaat ook door als het eigenlijk niet meer kan". (respondent 3: 17 jaar, m).*

Duidelijk wordt dat de jongeren ook zeker hun sociale omgeving gebruiken als referentiekader. Jongeren spiegelen zich heel erg af aan de buitenwereld en vormen daar hun eigen persoonlijkheid door.

Conclusies

- *De interviews die zijn afgenomen met de jongeren zijn niet te generaliseren naar de hele jeugd in Weert. Het geeft echter wel een interessante inkijk in de denkwereld van de jongeren en de manier waarop zij omgaan met alcohol.*
- *Dit kan dan ook lijden tot een verrijking van de informatie die er al is over het alcoholgebruik van jongeren in Weert.*
- *Er wordt door de antwoorden die zijn gegeven een sfeerbeeld geschetst waarbinnen de jongeren zich bewegen. Zo is het drinken van alcohol voor de eerder besproken jongeren een kwestie van gezelligheid, positiviteit en plezier.*
- *Wanneer dit afgezet wordt tegen de overwegend negatieve informatie die over alcoholgebruik van jongeren de ronde doet, is het duidelijker dat hier een kloof aanwezig is. Een kloof tussen de perceptie van de jongeren over alcohol en de steeds negatievere tendens over alcoholgebruik.*
- *Er moet dus een bewustzijnsverandering plaatsvinden die zijn tijd nodig heeft om ingebakken te raken bij de hedendaagse jeugd.*

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

43

5. Resultaten

Landelijk beeld

- Op 16 jarige leeftijd heeft een groot deel van de jongeren al ooit gedronken (80%)
- Het aantal jongeren dat voor hun 16e levensjaar ooit alcohol heeft gedronken daalt gestaag.
- Het aantal jongeren dat voor hun 16e levensjaar meer dan 5 glazen alcohol per gelegenheid heeft gedronken (Binge Drinken) is ook gedaald. Bij 16 jarige blijft dit op hetzelfde niveau.
- Er is geen verschil tussen het alcoholgebruik van jongens en meisjes op deze leeftijd.
- Alcoholgebruik neemt toe naarmate het opleidingsniveau afneemt.
- Het aantal jongeren dat voor een alcoholintoxicatie is behandeld bij de kinderarts is in 2014 licht gestegen.
- Vrijwel alle jongeren en jongvolwassenen drinken tijdens het uitgaan.
- Vooral op weekend dagen is de alcoholinname fors te noemen. 10 Glazen is eerder norm dan uitzondering.
- Indrinken blijft een wijd verbreid fenomeen. Het wordt gezien als een manier om kosten te besparen, gezien de forse prijzen in de horecagelegenheden. Om toch jongeren te trekken worden er vaak speciale prijsacties gelanceerd door de ondernemers.
- De naleving van de wetswijziging in de DHW laat op veel plaatsen nog te wensen over.

GGD Limburg Noord

- Naast het kind staat voor de JGZ ook de opvoeder centraal. Dit uitgangspunt moet in de toekomst kunnen worden benut om ook de opvoeders te bereiken over alcoholgebruik en de gevolgen daarvan.
- De gemiddelde leeftijd waarop de jongeren in Weert voor de eerste keer alcohol drinken is 11 jaar.
- In vergelijking met Limburg Noord wordt er in de gemeente Weert procentueel gezien in veel van de volgende categorieën positiever gescoord.
- Heb je alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken?
- Heb je de afgelopen 4 weken aan binge drinking gedaan (meer dan 5 glazen per gelegenheid)?
- Ben je de afgelopen 4 weken aangeschoten geweest?
- Wanneer heb je voor het eerst alcohol gedronken?
- Dit betekent dat de jongeren in Weert t.o.v. de jongeren in Limburg Noord minder alcohol drinken.
- Positief is ook dat er over het algemeen een dalende trend is m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren.
- De nieuwe GGD monitoren zijn een mooi middel om de situatie van de jongeren in Weert te verduidelijken en veranderingen in de gaten te houden.
- De GGD kan dus een uitstekende partner zijn in het verstrekken van informatie over het alcoholgebruik en de voorlichting aan jongeren over alcoholgebruik.

Gemeente Weert

- Samenwerking met het VvG is intensief.
- Samenwerking met Bureau HALT is niet of nauwelijks terug te vinden
- Er worden enorm veel actiepunten genoemd, maar in de praktijk wordt maar een beperkt gedeelte echt opgepakt.
- Er mist een coördinerend/leidend persoon vanuit de gemeente die als spil kan fungeren tussen alle partijen die op enerlei wijze te maken hebben met het alcoholgebruik van jongeren in Weert. Dit zorgt dat er veel structureler en daadkrachtiger te werk kan worden gegaan om een bewustzijnsverandering teweeg te brengen over alcoholgebruik.
- Budget en netto tijd zorgen ervoor dat het actieplan van Lekker Frizz steeds meer een ondergeschoven kindje wordt.
- De bevoegdheden van de handhavende partijen zijn niet toereikend voor de eisen die wettelijk gesteld worden. Handhaven is om deze reden moeilijk.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

44

- Een duidelijk communicatieplan ontbreekt. Ook dit zal duidelijk in banen moeten worden gezet om zo structureel publiekelijk aandacht te blijven geven aan alcoholgebruik van jongeren en alles wat daarmee samenhangt.
- De contacten die met de scholen in Weert moeten worden gemaakt komen maar moeilijk van de grond. De vraag is welke scholen daadwerkelijk aan Frisse Start meedoen!.

Politie

- In veel gevallen is de politie de eerste partij die in aanraking komt met jongeren die overmatig alcohol hebben gebruikt.
- Er is een intensieve samenwerking tussen Bureau HALT en de Politie.
- Bij ernstige gevallen zorgt de politie voor de doorverwijzing naar de Alcoholpoli en dat er contact opgenomen wordt met de ouders.
- Uit gesprekken met minderjarigen blijkt dat het nog steeds mogelijk is om alcohol te krijgen in de horecagelegenheden in Weert.
- Daarnaast blijkt uit deze gesprekken ook dat het vaak voor jongeren ook een uitdaging is om toch binnen te komen bij de cafés waar dit eigenlijk niet is toegestaan.
- Dit is mede de reden dat de vervalsing van identiteitsbewijzen onder minderjarigen is toegenomen.
- Uit de alcoholcontrole die is uitgevoerd en de daarbij horende vragenlijst blijkt verder nog dat er in veel gevallen thuis al alcoholische drankjes worden gedronken. Het zogenaamde "indrinken" zorgt er vaak voor dat jongeren al in aangeschoten toestand op de Oelemarkt aankomen.

Toezichthouder Drank- en Horecawet Weert

- Bij de controles van de BOA's blijkt dat zich m.b.t. de jongste groep jongeren nog een hoop zaken voordoen die niet conform de wettelijke bepalingen zijn.
- Bij de para-commerciële horeca zijn ook overtredingen van de Drank- en Horecawet gesignaleerd.
- De manier waarop nu wordt gehandhaafd is niet structureel genoeg. Het is zaak om minimaal één controle per jaar in te plannen voor iedere gelegenheid waar alcohol wordt geschonken. Zo kan er beter worden aangegeven waar hotspots zijn en kan er op die plekken ook gehandhaafd worden.
- Gebruik maken van jonge toezichthouders geeft een beter beeld. In een omgeving waar de gemiddelde leeftijd onder de 20 jaar ligt vallen de oudere toezichthouders te veel op. Dit gaat ten koste van de waarnemingen die de toezichthouders kunnen doen.
- De Jong Proef methode is een goede oplossing zijn om het eerder genoemde probleem te tackelen.

Bureau HALT

- HALT is een belangrijke organisatie m.b.t. grensoverschrijdend gedrag en alcoholgebruik van jongeren.
- De samenwerking met de Politie is intensief. Na de straf bij HALT, word er niet vaak gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot samenwerking met het Vincent van Gogh. Als er al samenwerking wordt gezocht is het veelal nadat er een incident plaats heeft gevonden.
- Het blijft moeilijk om ouders te bereiken en te enthousiasmeren met voorlichtingen.
- Scholen staan open voor voorlichtingen en activiteiten op school. Dit valt vaak onder het School veiligheidsplan.
- De vervalsing van ID onder jongeren is een groeiend probleem.
- De regels geven duidelijk weer dat jongeren geen alcohol meer mogen drinken. Er is echter geen alternatief voor handen waar de jongeren "uit" kunnen gaan. (bevinding uit gesprek met ouder)

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

45

Vincent van Gogh

- Er zijn een hoop interventies voorhanden die het Vincent van Gogh (VvG) kan gebruiken m.b.t. de preventie en nazorg bij alcohol gebruik van jongeren in Weert
- Veel van deze tools voor de preventie worden niet gebruikt. Dit lijkt op een gemiste kans!
- Samenwerking tussen het VvG en de alcoholpoli is een intensieve samenwerking waarin het VvG een adviserende rol inneemt. Dit is echter aan de reactieve kant, dus na een incident.
- Aan de preventieve kant wordt er te weinig gedaan met de kennis en de tools die voorhanden zijn. Dit kan vooral worden gezocht in de samenwerking met instanties die direct bij de jongeren betrokken zijn. Opmerkelijk is te dat de samenwerking tussen VvG en Bureau HALT er niet meer blijkt te zijn. Daarnaast is het lastig om bij de scholen in Weert duidelijk te maken, wat de noodzaak van preventie en het belang van samenwerking daarin is.
- De gemeente zou een sturende rol kunnen hebben om de eerder genoemde partijen intensiever samen te laten werken.
- Ouders zijn nog steeds tolerant t.o.v. het alcoholgebruik van jongeren. Alcohol wordt niet als een probleem gezien.
- Na een interventie van VvG, is er meer bewustwording bij de ouder en daarnaast ook steun om met de geleerde les verder te gaan.

De Alcoholpoli

- De samenwerking van de politie en de alcoholpoli werkt duidelijk mee aan een betere zorg voor de jongeren die een alcoholintoxicatie hebben.
- Door de koppeling die wordt gemaakt met het Vincent van Gogh is er ook meer nazorg, waardoor het bewustzijn groeit van de ernst van de situatie.
- Het aantal alcoholintoxicaties is in 2014 gegroeid ten opzichte van het aantal in 2013.
- Alcoholgebruik bij jongeren geeft ernstige risico's op de korte en op de lange termijn
- Alcoholgebruik versterkt het risico zoekend gedrag dat een puber eigen is.
- De kinderarts adviseert ouders om met hun kinderen te praten over de gevolgen van alcoholgebruik.
- De kinderarts geeft daarnaast aan dat de risico's dermate ernstig zijn, dat dit een onderwerp is dat nog meer aandacht verdient dan het al krijgt. Het gaat volgens de arts om een bewustzijnsverandering die moet plaatsvinden. Door het onderwerp structureel aandacht te geven en de samenwerking tussen de verschillende partijen om de jongeren heen zal deze verandering steeds groter worden.

Jong Proef Onderzoek

- De resultaten van het Jong Proef onderzoek laten zien dat het nalevingspercentage slechts 29% is.
- Het nalevingspercentage ligt bij de commerciële horecabedrijven (33%) iets hoger dan bij de para-commerciële rechtspersonen (22%).
- Desalniettemin is het nalevingspercentage van de commerciële horeca bedrijven en para-commerciële rechtspersonen onverminderd zorgelijk te noemen .
- Opvallend is dat bij zowel de commerciële horeca bedrijven (50%) als bij de para-commerciële instellingen (57%) het percentage waarbij er niet naar het ID bewijs is gevraagd aan de jongeren aan de hoge kant is terwijl er in die gevallen toch alcoholhoudende drank werd verstrekt.
- Ook valt op dat in 14% van de gevallen wanneer er naar het ID-bewijs gevraagd werd aan de jongeren toch direct alcoholhoudende drank werd verstrekt aan de persoon jonger dan 18 jaar.
- Dat de jongeren alsnog alcoholhoudende drank kregen na het laten zien van hun ID-bewijs, kan erop wijzen dat medewerkers onzorgvuldig te werk gaan of onvoldoende kennis hebben over de wet- en regelgeving rondom alcoholverstrekking.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

46

Verkoop door supermarkten

- In vergelijking met de para-commerciële horeca en de commerciële horeca zijn de supermarkten en slijterijen verder in de maatregelen om alcoholverkoop aan jongeren onder de 18 jaar tegen te gaan.
- De Thuisbezorgkanalen blijken zorgwekkend laag te scoren bij het landelijk onderzoek. Dit kan dan ook een alternatieve manier zijn voor jongeren om toch aan alcohol te komen.
- Uit het interview met de vertegenwoordiger van de supermarkt blijkt dat de organisatie zelf acties onderneemt om ook het personeel op de juiste manier te laten handelen bij de verkoop van alcoholische dranken.
- Daarnaast wordt er ook door de organisatie zelf controle uitgevoerd.
- Gezien het feit dat er maar weinig respons is gekomen van de supermarkten en slijterijen in Weert is het moeilijk om daar een goed beeld van te schetsen. Het is zaak om ook deze partijen te blijven monitoren.
- Daarnaast is het ook zaak om deze instellingen te blijven betrekken bij de acties die worden georganiseerd omtrent de preventie van alcoholgebruik van jongeren onder de 18 jaar. Dit niet alleen gezien het feit dat deze instellingen makkelijk bereikbaar zijn. Ook om het feit dat de organisaties mee kunnen denken in oplossingen.

De school

- De school heeft ook op het gebruik van alcohol door jongeren een belangrijke pedagogische functie
- Het is dus van belang dat vooral de scholen in Weert ook betrokken worden bij het teweeg brengen van een bewustzijnsverandering over alcoholgebruik bij jongeren en ouders.
- Ondanks het feit dat meerdere Voortgezet Onderwijs scholen zijn uitgenodigd voor een gesprek, heeft er alleen een interview plaatsgevonden met de zorgcoördinator van het Kwadrant.
- Uit dit interview blijkt dat het Kwadrant op dit moment niks structureels heeft verwerkt in het lesprogramma m.b.t. het alcoholgebruik van jongeren en de gevolgen daarvan.
- Wel is de gehele school alcohol vrij.
- Er worden verschillende beperkingen genoemd:
 - Te weinig budget.
 - Te weinig structurele subsidies.
 - Te grote verscheidenheid aan lesmateriaal over alcohol.
 - Te weinig ruimte in de huidige lesprogramma's.
- Een voorlichting school breed uitzetten is vaak ook te intensief en brengt te veel kosten met zich mee
- Samenwerking met andere scholen laat wensen over.
- Partners waar vaker mee wordt samengewerkt zijn het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Vincent van Gogh. Het Vincent van Gogh geeft op hun beurt aan dat de samenwerking niet intensief te noemen is.
- Het zou in de toekomst wel een positieve ontwikkeling zijn als de samenwerking tussen de verschillende scholen onderling in combinatie met de verschillende zorginstellingen zou verbeteren.
- Er mist een coördinerend persoon, wellicht van de gemeente, die alle partijen structureel bij elkaar brengt om het alcoholgebruik van jongeren te bespreken en een richting te geven aan de acties die op dit gebied kunnen worden ondernomen. Dit wordt ook genoemd door het Vincent van Gogh.
- Het is interessant om te bekijken in hoeverre er in Weert gebruik wordt gemaakt van Zorg- en Adviesteams en op welke manier dit kan bijdrage aan de verschillende partijen die betrokken zijn bij het alcoholgebruik van jongeren.

Uit met ouders

- Uit met ouders is over het algemeen een geslaagde avond geweest
- Vanuit alle betrokken partijen is positief gereageerd over de leerzaamheid en de productiviteit van de avond.
- Niet alleen zijn een groot aantal partijen die te maken hebben met het alcoholgebruik van de jongeren bij elkaar gebracht. Ook werden er op de avond zelf gesprekken gevoerd die niet altijd voor de hand liggen.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

47

- Voor de ouders was het leuk om te zien waar de jongeren op stap gaan in Weert
- Daarnaast was het ook interessant voor de ouders om eens te spreken met de partijen waar de jongeren mee te maken krijgen als ze op stap gaan.
- Het grote voordeel voor de gemeente is dat er eindelijk eens contact kon worden gelegd met de ouders.
- Dit is over het algemeen een moeilijk te bereiken, maar wel zeer bepalende partij bij het alcoholgebruik van de jongeren in Weert
- De enquête heeft ook een aantal leuke feiten boven tafel gebracht. Kort samengevat zijn dat:
 - De gemiddelde leeftijd waarvan de ouders vinden dat jongeren mogen beginnen met alcohol drinken is 17,4 jaar. Opvallend is dat dit onder de wettelijk toegestane leeftijd ligt.
 - 91,2 % van de ouders drinkt zelf alcohol.
 - 94,1 % van de ouders heeft specifieke regels omtrent het alcoholgebruik van hun kinderen.
- Dat ouders het er bijna unaniem over eens zijn dat jongeren voordat ze beginnen met het drinken van alcohol voorgelicht moeten worden
- Interessant om verder te zien is dat ouders die zich zorgen maken om het alcoholgebruik van hun kind (namelijk 41% van de ouders) ook daadwerkelijk alcohol specifieke regels hebben afgesproken met de jongeren. Van de ouders die geen regels gebruiken is er ook niemand bezorgd om het alcoholgebruik van het kind.
- Het is opvallend te noemen dat het overgrote deel van de ouders thuis indrinken niet goedkeurt. Ook koopt 63% van de ouders nooit drank voor hun kind. Gezien het feit dat er eerder in dit rapport een aantal keer naar voren is gekomen dat jongeren vaak thuis indrinken voordat ze opstap gaan is wijkt dit af van het verwachte beeld.
- Opvallend is dat het percentage ouders dat 5 tot 7 keer per week alcohol drinkt groter is dan het percentage ouders dat geen alcohol drinkt.(10,3% t.o.v. 8,8%)
- 100% van de ouders die wel eens drinken doen dit ook in het bijzijn van hun kind.
- Daarnaast wordt er aangegeven door het grotendeel van de ouders dat er af en toe of helemaal geen rekening wordt gehouden met de jongeren als er alcohol wordt gedronken. 22,1% van de ouders geeft wel aan dat ze minder alcohol drinken als de jongeren erbij zijn.

Jongeren

- De interviews die zijn afgenomen met de jongeren zijn niet te generaliseren naar de hele jeugd in Weert. Het geeft echter wel een interessante inkijk in de denkwereld van de jongeren en de manier waarop zij omgaan met alcohol.
- Dit kan dan ook lijden tot een verrijking van de informatie die er al is over het alcoholgebruik van jongeren in Weert.
- Er wordt door de antwoorden die zijn gegeven een sfeerbeeld geschept waarbinnen de jongeren zich bewegen. Zo is het drinken van alcohol voor de eerder besproken jongeren een kwestie van gezelligheid, positiviteit en plezier.
- Wanneer dit afgezet wordt tegen de overwegend negatieve informatie die over alcoholgebruik van jongeren de ronde doet, is het duidelijker dat hier een kloof aanwezig is. Een kloof tussen de perceptie van de jongeren over alcohol en de steeds negatievere tendens over alcoholgebruik.
- Er moet dus een bewustzijnsverandering plaatsvinden die zijn tijd nodig heeft om ingebakken te raken bij de hedendaagse jeugd.

MOETEN WIJ ONS ZORGEN MAKEN!?

48

6. Antwoord op de onderzoeksvraag

In het voorgaande rapport hebben we weergegeven welke partijen betrokken zijn bij het alcoholgebruik van jongeren tussen de 14 en 18 jaar. Daarnaast hebben we aangegeven welke rol de verschillende organisaties innemen. Ook is de situatie in Weert met cijfers beschreven. Uit verschillende interviews is alle informatie verrijkt. Er kan terug worden gekeken op een goed verlopen onderzoek. Een onderzoek waarin de informatieversplintering m.b.t. dit onderwerp bij elkaar is gebracht. Er zijn verschillende opmerkingen die gemaakt kunnen worden aan de hand van het onderzoek.

De cijfers laten zien dat de jongeren in Weert niet uit de maat vallen bij de andere jongeren in Nederland als het gaat over het drinken van alcohol. Zo blijkt het zelfs zo te zijn dat ze gemiddeld minder drinken. Wel is er nog steeds overlast, komen er nog steeds jongeren op de alcoholpoli met een alcoholintoxicatie en wordt alcohol in grote delen van Weert als een heel normaal iets gezien.

Als er een algemene tendens heerst binnen het rapport is het wel dat er behoefte is aan structurele samenwerking over dit thema. Door samenwerking tussen de verschillende actoren kan er een eenduidig en effectief plan worden opgesteld. Dit plan moet dienen om de bewustzijnsverandering in gang te zetten die nodig is om de eerder genoemde perceptie over alcoholgebruik en de gevolgen daarvan te veranderen.

Als we terugkomen op de vraag of we ons zorgen moeten maken!?

Ja! We moeten ons druk blijven maken om het alcoholgebruik van jongeren. Dit zodanig dat er steeds wordt gewerkt aan de beperking daarvan. En er dus wordt gedacht aan een gezondere toekomst voor de jongeren in de gemeente Weert. Zolang er samen aan gewerkt wordt zal de bewustzijnsverandering waar al een aantal keren over is gesproken in een versneld tempo plaats vinden. Dit komt ten goede aan de jongeren die onze toekomst zijn!

Jong Proef onderzoek BHBW

0-meting

Gemeente Weert

Uitgevoerd in oktober 2015

Auteur: E.R. van der Zanden, Bureau Horeca Bijzondere Wetten
Projectnummer: BHBW15622

BUREAU HORECA BIJZONDERE WETTEN

1. INLEIDING	2
2. ARTIKEL 20 VAN DE DRANK- EN HORECAWET	3
3. RESULTATEN VAN HET JONG PROEF ONDERZOEK	4
3.1. COMMERCIELE HORECA	4
3.2. PARACOMMERCIELE RECHTSPERSONEN	5
3.3. TOTAALRESULTAAT	6
4. CONCLUSIE EN ADVIES	8
4.1. CONCLUSIE.....	8
4.2. ADVIES.....	8

1. Inleiding

Het Jong Proef onderzoek van Bureau Horeca Bijzondere Wetten (hierna: BHBW) geeft een objectief en representatief beeld van de alcoholverstreking binnen uw gemeente aan personen die niet onmiskenbaar ouder lijken dan 18 jaar. Bij dit onderzoek toetst BHBW het verkoopbeleid met betrekking tot alcoholhoudende dranken bij supermarkten, slijterijen, paracommerciële instellingen en reguliere horeca. BHBW zet hiervoor jongeren in die niet onmiskenbaar ouder uitzien dan 18 jaar en onderzoeken of zij zonder belemmering alcoholhoudende drank kunnen kopen.

Kenmerkend voor het Jong Proef onderzoek is de praktijkgerichte benadering. De verstrekker van alcoholhoudende drank heeft de plicht om naar een legitimatiebewijs te vragen als hij betwijfelt of de jongere de vereiste leeftijd heeft bereikt. BHBW controleert in het Jong Proef onderzoek of de verstrekker aan deze plicht voldoet. Uitgangspunt is dat, wanneer medewerkers van BHBW betwijfelen of de jongere de vereiste leeftijd heeft, de verstrekker van de alcoholhoudende drank deze twijfel ook zou moeten hebben en daarom om een legitimatiebewijs zou moeten vragen.

Het Jong Proef onderzoek binnen uw gemeente is bedoeld om een objectief beeld te verkrijgen over hoe het met de alcoholverstreking aan de jongeren binnen uw gemeente is gesteld. De informatie uit dit rapport heeft als doel inzicht te krijgen in de werkelijke situatie van alcoholverstreking aan jongeren en die informatie te gebruiken om het naleefgedrag met de juiste keuzes en middelen te verbeteren.

2. Artikel 20 van de Drank- en Horecawet

Tijdens het Jong Proef onderzoek wordt de alcoholverstrekking binnen uw gemeente aan personen die niet onmiskenbaar ouder uitzien dan 18 jaar onderzocht. De alcoholverstrekkers zullen in het onderzoek worden onderzocht op de naleving van een aantal bepalingen uit de Drank- en Horecawet. Deze bepalingen zijn benoemd in een aantal leden van artikel 20 van de Drank- en Horecawet.

Artikel 20, eerste lid van de Drank- en Horecawet luidt als volgt:

'Het is verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank te verstrekken aan een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Onder verstrekken als bedoeld in de eerste volzin wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.'

Dit artikel beschrijft het verbod om alcoholhoudende drank te verstrekken aan een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.

Het hierboven genoemde artikel 20, eerste lid van de Drank- en Horecawet beschrijft nog een verbod, namelijk de laatste zinsnede uit dit artikel,

'Onder verstrekken als bedoeld in de eerste volzin wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt'

heeft de wetgever het begrip wederverstrekking ingekaderd. Het is verboden om alcoholhoudende drank te verstrekken aan een persoon die niet onmiskenbaar ouder is dan 18 jaar of waarvan is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, waarbij de alcoholhoudende drank bestemd is voor een andere persoon die niet onmiskenbaar ouder is dan 18 jaar en waarvan niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Een voorbeeld hiervan is dat een 18-jarige alcoholhoudende drank koopt voor een 16-jarige.

In aanvulling op artikel 20, eerste lid van de Drank- en Horecawet beschrijft artikel 20, derde lid van de Drank- en Horecawet het volgende:

'De vaststelling, bedoeld in het eerste en tweede:

- a. *geschiedt aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet op de identificatieplicht, dan wel een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aangewezen document;*
- b. *blijft achterwege, indien het een persoon betreft die onmiskenbaar de vereiste leeftijd heeft bereikt.'*

Met deze bepaling onder b, wordt bedoeld dat, wanneer iemand onmiskenbaar ouder is (dus ouder lijkt dan de vereiste leeftijd), men in principe niet hoeft te vragen naar legitimatie.

Tijdens het onderzoek worden daarom altijd jongeren ingezet die niet onmiskenbaar ouder uitzien dan 18 jaar, zodat men verplicht is te vragen naar het legitimatiebewijs. Hiernaast worden de jongeren altijd in duo's ingezet, waarvan één jongere beneden de 18 jaar is, dat is ook degene die de eerste aankoopgoging uitvoert, en één jongere 18 jaar of ouder is. Dit wordt gedaan, omdat een persoon jonger dan 18 jaar, die de bestelling doet en wellicht de alcoholhoudende drank ontvangt, op grond van artikel 45 van de Drank- en Horecawet strafbaar is, indien deze alcoholhoudende drank aanwezig heeft op voor publiek toegankelijke plaatsen, met uitzondering van plaatsen waar bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank voor gebruik elders dan ter plaatse wordt verstrekt. De 18 jarige neemt de drank dan mee en draagt deze direct over aan de begeleider.

3. Resultaten van het Jong Proef onderzoek¹

In deze rapportage treft u de gegevens aan van de resultaten van het Jong Proef onderzoek.

Tijdens het Jong Proef onderzoek zijn in totaal 29 bezoeken afgelegd. In totaal zijn er 21 aankoopogingen van alcoholhoudende drank uitgevoerd bij de volgende categorieën:

- Commerciële horeca : 12 aankoopogingen
- Paracommerciële instellingen : 9 aankoopogingen

In een aantal gevallen kon er geen alcoholhoudende drank aangekocht worden doordat:

- Er geen een alcohol verkocht werd : 5 stuks
- De instelling gesloten was : 3 stuks

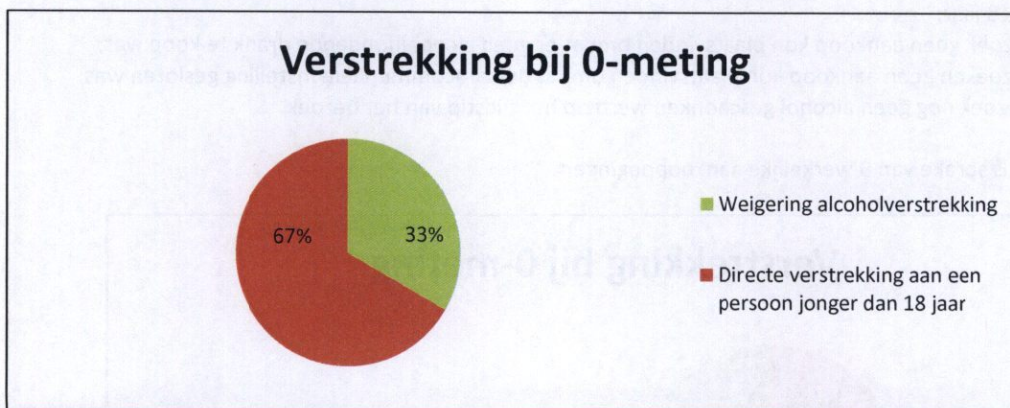
Onderstaand worden de resultaten van het Jong Proef onderzoek weergegeven per categorie en in zijn totaliteit. Dit geeft een beeld van hoe het met de alcoholverstrekking aan jongeren binnen uw gemeente is gesteld. In de bijlagen vindt u een overzicht van de resultaten van de 0-meting per bedrijf.

3.1. Commerciële horeca

Tijdens de 0-meting zijn 15 bezoeken uitgevoerd bij commerciële horecabedrijven, waarvan bij:

- 4 bezoeken de jongeren geen alcoholhoudende drank mochten aankopen;
- 8 bezoeken sprake was van directe verstrekking van alcoholhoudende drank aan een persoon jonger dan 18 jaar;
- 3 bezoeken geen aankoop kon plaatsvinden omdat er geen alcoholhoudende drank te koop was.

Er was dus sprake van 12 werkelijke aankoopogingen.

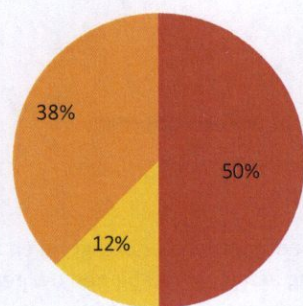
Bij de bezoeken waar de alcoholverstrekking is geweigerd is bij alle 4 de bedrijven aan beide jongeren om het ID-bewijs gevraagd.

Bij de 8 bezoeken waar de jongere onder de 18 jaar direct de alcoholhoudende drank is verstrekt is bij:

- 4 bezoeken niet gevraagd om het ID-bewijs aan beide jongeren;
- 3 bezoeken aan beide jongeren om het ID-bewijs gevraagd maar toch de alcoholhoudende drank direct verstrekt aan de jongere onder de 18;
- 1 bezoek de leeftijd gevraagd aan de jongere onder de 18 jaar waarna hij te horen kreeg dat hij de alcoholhoudende drank niet mee kreeg. Hierna vroeg de 18 jarige of hij de drank mee mocht nemen. Dat vond de medewerker goed waarna de jongere onder de 18 alsnog direct de alcoholhoudende drank afrekende.

¹ De percentages kunnen afwijken van de exacte percentages, omdat deze zijn afgerond naar hele getallen.

ID-bewijs bij 0-meting?

- Niet gevraagd naar ID-bewijs, waarna directe alcoholverstrekking aan persoon onder de 18 jaar plaats vond
- Jongere onder de 18 jaar om leeftijd gevraagd waarna toch directe alcoholverstrekking aan de persoon onder de 18 jaar plaats vond
- Beide jongeren om ID-bewijs gevraagd waarna toch directe alcoholverstrekking aan persoon onder de 18 jaar plaats vond

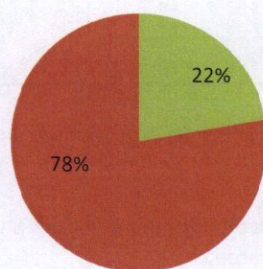
3.2. Paracommerciële rechtspersonen

Tijdens de 0-meting zijn 14 bezoeken uitgevoerd bij paracommerciële rechtspersonen, waarvan bij:

- 2 bezoeken de jongeren geen alcoholhoudende drank mochten aankopen;
- 7 bezoeken sprake was van directe verstrekking van alcoholhoudende drank aan een persoon jonger dan 18 jaar;
- 1 bezoek geen aankoop kon plaatsvinden omdat er geen alcoholhoudende drank te koop was;
- 3 bezoeken geen aankoop kon plaatsvinden omdat de paracommerciële instelling gesloten was;
- 1 bezoek nog geen alcohol geschonken werd op het tijdstip van het bezoek.

Er was dus sprake van 9 werkelijke aankoopogingen.

Verstrekking bij 0-meting

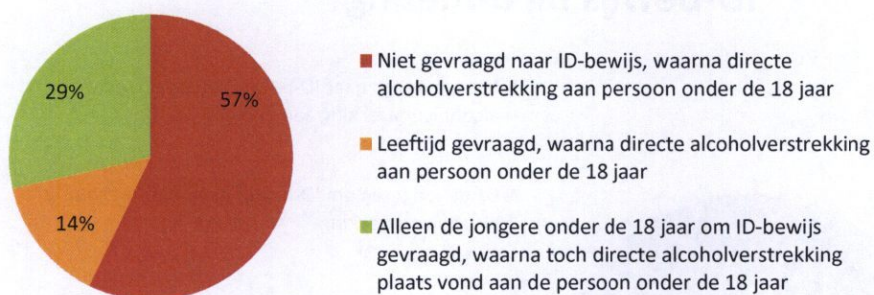

- Weigering alcoholverstrekking
- Directe verstrekking aan een persoon jonger dan 18 jaar

Van de 7 bezoeken waar de jongeren wel alcoholhoudende drank kregen verstrekt, is bij:

- 4 bezoeken niet gevraagd om het ID-bewijs;
- 1 bezoek om leeftijd gevraagd aan de jongeren waarop de persoon onder de 18 jaar een -18 stempel kreeg. Bij de bar na het laten zien van de stempel toch alcoholhoudende drank verstrekt;
- 2 bezoeken aan de jongere onder de 18 jaar om ID gevraagd maar toch de alcoholhoudende drank verstrekt.

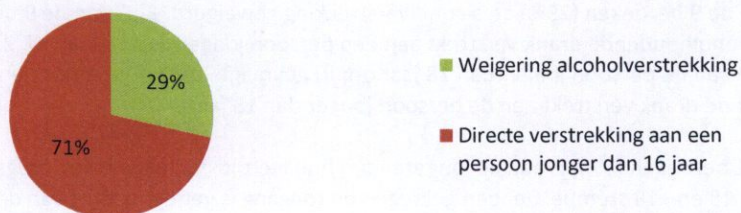
ID-bewijs bij 0-meting?

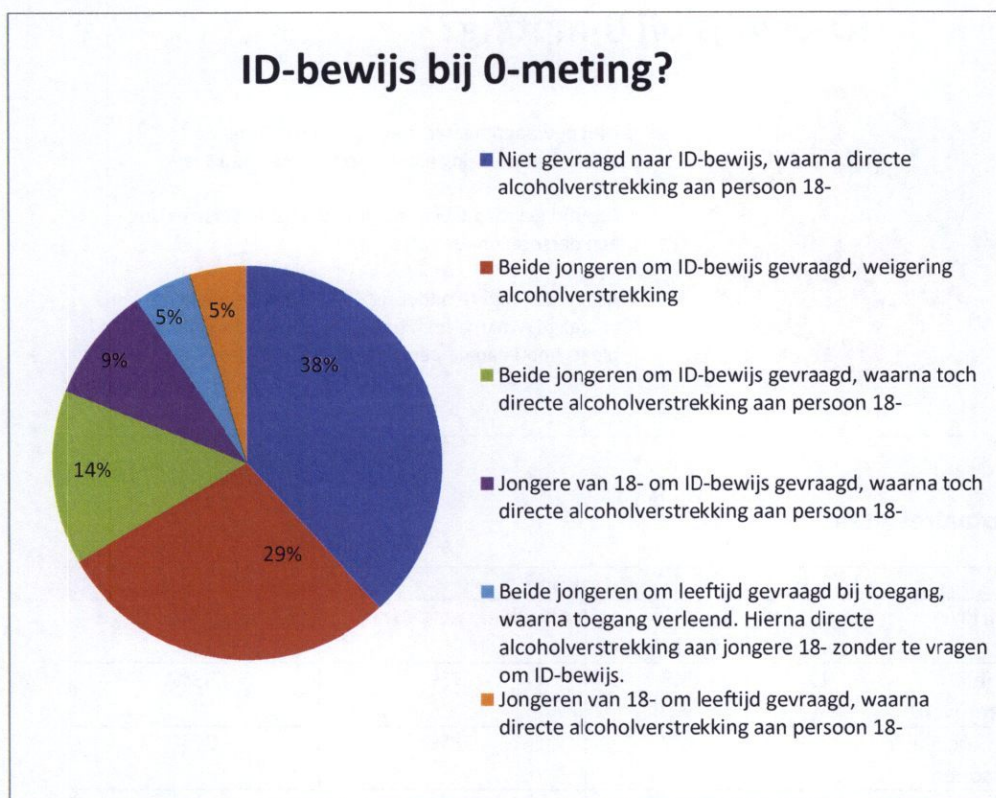
3.3. Totaalresultaat

0-meting				
Soort bedrijf/ instelling	Aantal bezoeken	Aantal afwijkingen	Afwijkingspercentage	Nalevingpercentage
Commerciële horeca bedrijven	12	8	67%	33%
Paracommerciële rechtspersonen	9	7	78%	22%
Totaal	21	15	71%	29%

Verstrekking bij 0-meting

Bovenstaande grafiek laat zien dat tijdens de 0-meting bij 71% van de bezoeken direct alcoholhoudende drank werd verstrekt aan een persoon jonger dan 18 jaar. Concreet betekent dit dat bij 15 van de 21 aankoopogingen direct alcoholhoudende drank werd verstrekt aan een persoon jonger dan 18 jaar. Slechts in 29% van de bezoeken werd de alcoholverstrekking aan de jongeren geweigerd. Dit betekent dat de jongeren bij 6 van de 21 aankoopogingen geen alcoholhoudende drank kregen verstrekt.

Zoals in bovenstaande grafiek staat, is bij de 0-meting in 38% van de bezoeken niet gevraagd naar een ID-bewijs van de jongeren. Concreet betekent dat bij 8 van de 21 bezoeken niet om een ID-bewijs van de jongeren is gevraagd.

Bij de bezoeken waar wel aan de jongeren om het ID-bewijs is gevraagd is bij 9 van de 21 bezoeken (43%), j aan beide jongeren om het ID-bewijs gevraagd, echter werd hier niet altijd hetzelfde op gereageerd. Zo werd bij 6 van de 9 bezoeken (29%) de alcoholverstrekking geweigerd. Bij 3 van de 9 bezoeken (14%) werd toch direct alcoholhoudende drank verstrekt aan een persoon jonger dan 18 jaar. Bij 2 van de 21 bezoeken (9%), is alleen aan de persoon jonger dan 18 jaar om ID gevraagd, echter is na het zien van de ID toch alcoholhoudende drank verstrekt aan de persoon jonger dan 18 jaar.

Bij 1 van de 21 bezoeken (5%), is aan de jongeren om hun leeftijd gevraagd bij de toegang, waarna de jongeren een -18 en +18 stempel hebben gekregen en toegang is verleend. Bij 1 van de 21 bezoeken (5%), is alleen aan de persoon jonger dan 18 jaar om leeftijd gevraagd. In beide gevallen (10%) is de alcoholhoudende drank toch verstrekt aan de persoon jonger dan 18 jaar.

4. Conclusie en advies

4.1. Conclusie

De resultaten van het Jong Proef onderzoek laten zien dat het nalevingspercentage slechts 29% is. Het nalevingspercentage ligt bij de commerciële horecabedrijven (33%) iets hoger dan bij de paracommerciële rechtspersonen (22%). Desalniettemin is het nalevingspercentage van de commerciële horeca bedrijven en paracommerciële rechtspersonen is onverminderd zorgelijk te noemen

Opvallend is dat bij zowel de commerciële horeca bedrijven (50%) als bij de paracommerciële instellingen (57%) het percentage waarbij er niet naar het ID bewijs is gevraagd aan de jongeren aan de hoge kant is terwijl er in die gevallen toch alcoholhoudende drank werd verstrekt. Ook valt op dat in 14% van de gevallen wanneer er naar het ID-bewijs gevraagd werd aan de jongeren toch direct alcoholhoudende drank werd verstrekt aan de persoon jonger dan 18 jaar. Dat de jongeren alsnog alcoholhoudende drank kregen na het laten zien van hun ID-bewijs, kan erop wijzen dat medewerkers onzorgvuldig te werk gaan of onvoldoende kennis hebben over de wet- en regelgeving rondom alcoholverstreking.

4.2. Advies

Belangrijk is om na te gaan of de huidige inzet om het naleefgedrag te beïnvloeden adequaat genoeg is en voldoende aansluit bij de visie en het ambitieniveau van de gemeente. Indien dit niet het geval is, is het zaak bij een eventuele koerswijziging naar alle mogelijkheden te kijken hoe het naleefgedrag positief te beïnvloeden is. Voldoende draagvlak bij de ondernemers en instellingen en een beroep op hun verantwoordelijkheid is daarbij erg belangrijk.

Het is aan te bevelen de resultaten van dit onderzoek in een compacte en geanonimiseerde vorm kenbaar te maken aan de betrokkenen. Verder kan het rapport aanleiding zijn voor een persbericht ter ondersteuning van de beïnvloeding van naleefgedrag. Het is goed om in een later stadium een 1-meting te doen om te kijken of preventie en toezicht, voor zover ingezet, het gewenste resultaat opleveren.